

budimex

Zintegrowany Raport Roczny 2019

<http://www.budimex.pl/>

SPIS TREŚCI

6 List Prezesa

7 O Grupie Budimex

13 Otoczenie rynkowe
i perspektywy rozwoju

16 Wyniki ostatniego roku

25 Wkład w rozwój infrastruktury
i kultura innowacji

30 Model wartości
i kultura zarządcza

37 Zarządzanie zgodnością,
system Compliance i etyka

39 Jakość i jej wpływ na bezpieczeństwo
obiektów budowlanych

40 Działania społeczne i relacje
ze społecznościami

44 Atmosfera pracy
i ukierunkowanie na rozwój

48 Warunki, bezpieczeństwo i higiena (BHP)

62 Tabele z danymi niefinansowymi

52 Wpływ na lokalne otoczenie i bioróżnorodność

78 Indeks GRI

55 Racjonalne korzystanie z zasobów i ochrony środowiska

57 Podsumowanie realizacji strategii CSR na lata 2016-2020

59 O raporcie

FINANSE

przychody

7 570 mln zł

ebitda

424 mln zł

zysk netto

226 mln zł

portfel zamówień

10 781 mln zł

kontrakty podpisane

7 496 mln zł

gotówka netto

1355 mln zł

kapitalizacja
na GPW (31.12.'19)

4 391 mln zł

przedsprzedaż w segmencie
developerskim

1 655 mieszkań

zatrudnienie

7 478 osób

zapłacone podatki i ZUS

1 389 mln zł

liczba kontrahentów
współpracujących
w ciągu roku z Budimeksem

17 198

średnia pensja robotnika
w Budimeksie

5 197 zł brutto

LIST PREZESA

102-14

Szanowni Państwo,

z przyjemnością przedstawiam Państwu Zintegrowany Raport Roczny Grupy Budimex za 2019 rok podsumowujący nasze wyniki finansowe oraz działania z zakresu społecznej odpowiedzialności.

Rok 2019 był dla Grupy Budimex czasem pełnym wyzwań. Skupiliśmy się na poprawie rentowności kontraktów. Włożyliśmy wiele wysiłku w pracę nad kontraktami mniej zyskowymi, starając się wygenerować na nich marżę dodatnią. Skoncentrowaliśmy się też na poprawie przepływu gotówki i pozyskaniu nowych zleceń od inwestorów. Zaczynaliśmy rok z mniej pozytywnymi założeniami, ale finalnie osiągnęliśmy wyniki lepsze niż zakładaliśmy.

Grupa Budimex 2019 rok zakończyła z przychodem wynoszącym 7,57 mld złotych, który był nieco wyższy niż w roku 2018, m.in. dzięki rozpoczęciu konsolidacji wyników Grupy FBSerwis w drugim półroczu. Wypracowaliśmy zysk netto w wysokości 226 mln zł, co daje rentowność na poziomie 3%. Na koniec grudnia stan gotówki netto Grupy Budimex wyniósł 1 355 mln złotych i był wyższy o ponad 200 mln złotych niż rok wcześniej, pomimo wydatku na zakup FBSerwisu oraz wypłaty dywidendy.

Mamy świadomość, że za każdym sukcesem firmy stoją ludzie, dlatego dokładamy wszelkich starań, by praca w Grupie Budimex była satysfakcjonująca i dawała szansę rozwoju. Podobnie jak w latach ubiegłych budowanie angażującego środowiska pracy opieraliśmy na dwóch filarach: inwestowaniu w rozwój pracowników oraz dbaniu o ich bezpieczeństwo w miejscu pracy. Jako firma z ponad 50-letnią tradycją, ceniona za doświadczenie, rzetelność i solidność wiemy, że jedynym słusznym kierunkiem jest działalność oparta o zasady zrównoważonego rozwoju.

Specyfika naszego biznesu sprawia, że to co robimy, niesie długofalowe konsekwencje dla środowiska naturalnego i społeczeństwa. Dlatego duży nacisk kładziemy na ograniczanie wpływu na otoczenie przyrodnicze i zmian klimatycznych oraz efektywne zarządzanie zasobami naturalnymi. Stale też rozwijamy działania na rzecz społeczności lokalnych.

W ubiegłym roku z naszych flagowych programów społecznych: Strefa Rodzica i Hello ICE skorzystało ponad 55 tysięcy dzieci. Zrealizowaliśmy 8 projektów wolontariackich, w których udział wzięło 75 wolontariuszy Budimeksu. Zasadziliśmy 200 drzew w ramach akcji „Drzewo za ankietę”. Wspólnie z innymi firmami wzięliśmy udział w #ideathonie – innowacyjnym projekcie wolontariatu kompetencyjnego, którego celem było wypracowanie rozwiązań prowadzących do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy. Wsparliśmy też kilkadziesiąt organizacji działających na rzecz rozwoju i pomocy w regionach mniej rozwiniętych.

W 2019 roku zostaliśmy uhonorowani wieloma prestiżowymi nagrodami, wśród których znalazły się: Dobroczyńca Roku, Firma Dobrze Widziana, Best Quality Employer, Perły HR, Top Marka Press, Firma Roku, Wykonawca Roku, czy Diament Infrastruktury i Budownictwa. Jesteśmy najchętniej wybieranym przez studentów i absolwentów pracodawcą, co pokazuje ranking Universum Global w kategorii „Inżynieria”.

Dziękuję naszym Pracownikom za zaangażowanie w pracę i w rozwój Grupy Budimex oraz Interesariuszom i Inwestorom za wieloletnią współpracę, opartą na wzajemnym szacunku i zaufaniu.

Dariusz Blocher

Prezes Zarządu Budimex SA
Dyrektor Ferrovial Agroman na Europę

O GRUPIE BUDIMEX

Grupa Budimex to niekwestionowany lider rynku budowlanego. Doświadczenie, potencjał i zasoby jakimi dysponuje pozwalają jej prowadzić rocznie blisko 300 projektów z obszarów infrastruktury: drogowej, kolejowej, użyteczności publicznej oraz przemysłowej. Od zakupu w lipcu 2019 roku Grupy FBService świadczy też na szeroką skalę usługi z zakresu facility management.

Działalność spółek wchodzących w skład Grupy Budimex każdego dnia przyczynia się do rozwoju gospodarczego naszego kraju. Tylko w 2019 roku oddaliśmy kierowcom do użytku dziesiątki kilometrów dróg ekspresowych, autostrad, czy tak ważnych dla miast obwodnic, jak: 20-kilometrowy odcinek Obwodnicy Częstochowy w ciągu autostrady A1, 8-kilometrowy odcinek obwodnicy Skarżyska-Kamiennej w ciągu S7 – zakończony na 6 miesięcy przed umownym terminem, 10-kilometrowy odcinek obwodnicy Olsztyna w ciągu S51 – oddany 3 miesiące przed zakładanym terminem, 13-kilometrowy odcinek obwodnicy Suwałk, czy Trasę Niepodległości w Białymstoku – pozwalającą ominąć miasto od zachodu. Zakończyliśmy też kluczowe prace na linii kolejowej nr 7 łączącej Warszawę i Lublin (lot B i C1).

W październiku 2019 roku uruchomiliśmy najwyższą w Polsce i jedną z najnowocześniejszych w Europie wieżę kontroli ruchu lotniczego katowickiego portu Pyrzowice, wybudowaną na zlecenie Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej. Zakończyliśmy budowę Muzeum Żołnierzy Wyklętych w Ostrołęce. Na jego otwarciu Piotr Gliński, Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego tak podsumował współpracę z Budimeksem – spółką dominującą w Grupie Budimex – „Dziękuję Budimeksovi za staranną budowę i jak zawsze więcej niż przeciętny wysiłek, żeby pokonać wszelkie trudności. Cieszę się, że

taką inwestycję jak muzeum, zrealizowała firma z polską i tak długą tradycją jak Budimex”. W 2019 roku wybudowaliśmy też największe i najnowocześniejsze w Polsce centrum dystrybucyjne Lidl w Kałuszynie oraz Mareckie Centrum Edukacyjno-Rekreacyjne – pierwszy w Polsce budynek użyteczności publicznej zaprojektowanych w energooszczędnym standardzie BREEAM (najbardziej rozpoznawalny na świecie certyfikat dla budownictwa ekologicznego). Weszliśmy w ostatni etap budowy Zbiornika przeciwpowodziowego w Raciborzu (zaawansowanie prac na poziomie 85%) – inwestycji kluczowej dla bezpieczeństwa przeciwpowodziowego mieszkańców nadodrzańskich miejscowości w woj. śląskim, opolskim oraz dolnośląskim.

W 2019 roku rozpoczęliśmy też wiele nowych projektów. W Lublinie i Gorzowie Wielkopolskim rozbudujemy szpitale. Tauron powierzył nam modernizację Elektrowni Łaziska, a na zlecenie PGNiG wybudujemy nową kotłownię w Elektrociepłowni Żerań. Z kolei GAZ-SYSTEM SA powierzył nam „Budowę gazociągu Strachocina-Granica RP wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi” – stanowiącego połączenie systemów przesyłowych Polski i Słowacji.

Oprócz realizacji inwestycji, które wspierają rozwój gospodarczy, społeczny, kulturalny i naukowy, Grupa Budimex nieustannie angażuje się w projekty na rzecz rozwoju sektora budowlanego. Od dekady działa w Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie, które promuje kulturę bezpiecznej pracy, opracowuje standardy i rozwiązania systemowe w celu eliminacji zagrożeń na budowach. Współpracuje z ORLEN Asphalt, Grupą LOTOS, Politechniką Gdańską, Warszawską i Instytutem Badawczym Dróg i Mostów w celu obniżenia kosztów budowy i poprawy trwałości dróg przy użyciu asfaltów modyfikowanych polimerami.

W Konsorcjum z jednostkami naukowymi i badawczymi pracuje również nad stworzeniem dla PKP PLK innowacyjnych urządzeń, które pozwoliłyby na ograniczenie emisji drgań i hałasu. W Grupie Budimex realizowane są innowacyjne projekty, finansowane z funduszy krajowych, jak InRaViS i InRaNoS, których celem jest opracowanie rozwiązań chroniących ludzi i środowisko przed hałasem i drganiami, powodowanymi przez ruch kolejowy. Nasi inżynierowie oraz menedżerowie angażują się również w projekty międzynarodowe, finansowane przez Komisję Europejską, jak BIMERR – projekt, którego celem jest opracowanie narzędzi uzupełniających system BIM, przeznaczonych do analizy i planowania termomodernizacji budynków wielorodzinnych, czy SAFEWAY – projekt mający na celu podniesienie odporności transeuropejskiej sieci transportowej (TEN-T) na zdarzenia ekstremalne i usprawnienie zarządzania infrastrukturą. Nasze działania prowadzimy w oparciu o zaawansowane technologie i rozwiązania materiałowe. Stosujemy filozofię zarządzania w oparciu o dążenie do gospodarki obiegu zamkniętego, którą wspieramy nowatorskimi działaniami, stosując na przykład recykling destruktu drogowego.

Grupa Budimex zgodnie z przyjętą Strategią CSR w swojej działalności kieruje się zasadami zrównoważonego rozwoju, mając na uwadze potrzeby lokalnych społeczności i środowiska naturalnego. Kontynuuje realizację dwóch kluczowych projektów z zakresu społecznej odpowiedzialności: Strefę Rodzica i Hello ICE. W 2019 roku otworzyliśmy jubileuszową 30. Strefę Rodzica w szpitalu dziecięcym w Chorzowie, gdzie powstała komfortowa przestrzeń do spędzania czasu dla małych pacjentów i ich rodziców. Rozszerzyliśmy formułę programu Hello ICE, który dotychczas skupiał się na edukacji dzieci szkół podstawowych z zasad bezpieczeństwa w ruchu drogowym, o nowe elementy: mapę niebezpiecznych punktów, co pozwala nam je zidentyfikować i eliminować przy współpracy z lokalnymi władzami oraz stronę z materiałami edukacyjnymi dla nauczycieli i rodziców. W czwartym kwartale 2019 r. podjęliśmy także działania edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa na drogach dla przedszkolaków. W Białymstoku posadziliśmy też 200 drzew w ramach akcji „Drzewo za ankietę”.

Łączymy wieloletnią tradycję i doświadczenie z podejściem zarządczym nastawionym na poszukiwanie jeszcze lepszych i nowocześniejszych rozwiązań. Narzędzi i technologii, dzięki którym będziemy budować jeszcze efek-

tywniej i sprawniej, sprawiając, że zrównoważony rozwój, nie będzie tylko koncepcją, ale dosłownie zmaterializuje się w postaci konkretnych obiektów budowlanych.

Od 2011 roku aż do ostatniego dnia notowania wchodziliśmy w skład indeksu RESPECT. Obecnie znajdujemy się w grupie spółek notowanych w nowym WIG-ESG, który zastąpił wcześniejszy RESPECT Index.

102-2

Świadczymy, jako kapitałowa, usługi budowlano-montażowe wykonywane w systemie generalnego wykonawstwa w kraju i za granicą. Działamy też w sektorze deweloperskim oraz zarządzamy nieruchomościami. Niewielki zakres jej oferty to działalność handlowa, produkcyjna i transportowa. Zajmujemy się również gospodarowaniem odpadami komunalnymi, kompleksowym utrzymaniem dróg oraz obsługą techniczną budynków.

102-16

Misja Budimeksu:

„Naszą misją jest realizacja inwestycji budowlanych – w tym przedsięwzięć deweloperskich – w sposób godny lidera rynku, z poszanowaniem środowiska naturalnego i zasad etyki, z dbałością o satysfakcję klientów oraz komfort użytkowników, które osiągniemy dzięki profesjonalizmowi i pasji budowania, wysokiej efektywności działania, a także partnerskim relacjom z dostawcami i podwykonawcami.”

Nasze wartości to etyka, współpraca, odpowiedzialność i ambicja.

102-7

Grupa Budimex w liczbach w 2019 roku:

- Liczba pracowników: 7474
- Przychody ze sprzedaży: 7 569 663 tys. zł
- Zysk netto: 228 851 tys. zł
- Suma aktywów: 6 673 959 tys. zł
- Kapitał własny: 836 640 tys. zł
- Zobowiązania długoterminowe: 1 049 392 tys. zł
- Nakłady na badania i rozwój (B+R): 2 101 tys. zł
- Liczba jednostek laboratoryjnych: 27
- Liczba akredytowanych metod badawczych: 53
- Liczba kontrahentów współpracujących w ciągu roku z Budimeksem: 17 198
- Średnia pensja robotnika Budimeksu: 5 197 zł (brutto)

Kluczowe spółki Grupy Budimex:

Budimex SA, Mostostal Kraków SA, Budimex Nieruchomości Sp. z o.o. i FBSerwis SA.

Budimex SA to spółka dominująca w Grupie Budimex. Jako generalny wykonawca realizuje inwestycje infrastrukturalne, kubaturowe i przemysłowe, świadczy usługi projektowe, wynajmu maszyn oraz laboratoryjne. Jej rolą jest zapewnienie szybkiego przepływu informacji pomiędzy spółkami z Grupy i wsparcie ich w rozwoju oraz efektywnym zarządzaniu w celu budowania silnej pozycji rynkowej całej Grupy.

Mostostal Kraków SA świadczy usługi budowlano-montażowe. Specjalizuje się w wykonawstwie i montażu konstrukcji stalowych oraz urządzeń z przeznaczeniem dla przemysłu: cementowo-wapienniczego, energetycznego, hutniczego i chemicznego. Oferuje również usługi projektowe.

Budimex Nieruchomości Sp. z o.o. prowadzi działalność deweloperską. Zadaniem spółki jest zakup i przygotowanie gruntów inwestycyjnych na potrzeby budownictwa mieszkaniowego, sprzedaż mieszkań oraz wynajmem i obsługą nieruchomości na własny rachunek.

FBSerwis SA, którego od 3 lipca 2019 roku jedynym udziałowcem jest Budimex SA, zajmuje się gospodarką odpadami, świadczy kompleksowe usługi utrzymania infrastruktury drogowej oraz zarządzania infrastrukturą oświetleniową i obsługą techniczną budynków.

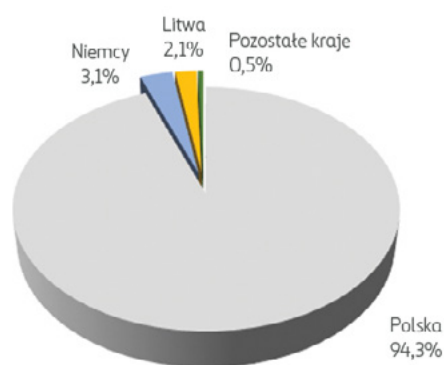
W skład Grupy, poza wymienionymi powyżej spółkami, wchodzi jeszcze kilkanaście innych podmiotów wskazanych szczegółowo w dalszej części raportu (patrz: „Tabele z danymi niefinansowymi”).

102-4 102-6

Główne rynki, na których działa Grupa Budimex, to:

- Polska,
- Niemcy,
- Litwa.

Struktura geograficzna przychodów ze sprzedaży w 2019 roku:

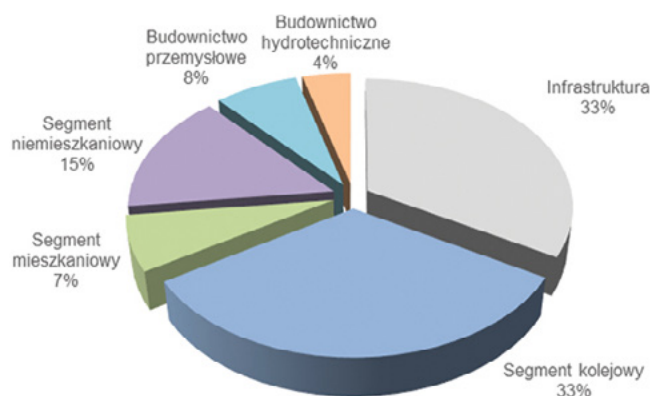

102-6

W 2020 roku nadal planujemy działać we wszystkich istotnych sektorach rynku budowlanego na obszarze Polski, jak również na rynku niemieckim oraz litewskim. Inwestycje infrastrukturalne współfinansowane z budżetu Unii Europejskiej (w szczególności projekty drogowe oraz kolejowe) stwarzają nam szansę na pozyskanie nowych kontraktów. Wartość wygranych przetargów w roku 2019 była wyższa o 14% niż w roku 2018. Chcemy też konsekwentnie wzmacniać naszą pozycję na rynku budownictwa kubaturowego oraz pozyskiwać nowe zlecenia w segmencie przemysłowym i kolejowym. Planujemy dalszy rozwój w zakresie usług komunalnych oraz podjęcie przedsięwzięć na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego.

W 2019 roku nasze spółki podpisały kontrakty budowlane o łącznej wartości 7 496 046 tysięcy złotych (z aneksami). Portfel zamówień budowlanych Grupy Budimex na koniec 2019 roku wyniósł 10 781 176 tysięcy złotych, co stanowi wzrost (6%) w porównaniu z końcem 2018 roku.

Struktura portfela zamówień (Grupa Budimex) na 31 grudnia 2019:

Struktura akcjonariatu Spółki na 31 grudnia 2019:

Akcjonariusz	Rodzaj akcji	Liczba akcji	% udział w kapitale zakładowym	Liczba głosów	% udział w głosach na WZA
Ferrovial Agroman International SE	zwykłe	14 078 159	55,1%	14 078 159	55,1%
Aviva OFE Aviva Santander	zwykłe	2 552 000	10%	2 552 000	10%
Nationale Nederlanden OFE	zwykłe	1 360 000	5,3%	1 360 000	5,3%
Pozostali akcjonariusze	zwykłe	7 539 939	29,5%	7 539 939	29,5%
Ogółem		25 530 098	100,0%	25 530 098	100,0%

102-10

Zmiany w organizacji Grupy Budimex w 2019 roku:

- 2 stycznia 2019 roku spółki Budimex A Sp. z o.o. oraz Budimex PPP SA (nieobjęte konsolidacją ze względu na brak prowadzonej działalności operacyjnej) podpisały umowę zbycia ogółu praw i obowiązków związanych z uczestnictwem w spółkach Budimex SA Energetyka 2 s.j. oraz Budimex SA Energetyka 3 s.j. na rzecz spółki Budimex Budownictwo Sp. z o.o. (objętej konsolidacją).
- 3 lipca 2019 roku Budimex SA zakupił od Ferrovial Services International SE 51% akcji FBSerwis SA i tym samym przejął kontrolę nad spółką i jednostkami od niej zależnymi.
- 13 sierpnia 2019 roku wspólnicy spółek Budimex SA Energetyka 1 Sp. j. oraz Budimex SA Energetyka 2 Sp.j. podjęli uchwały o likwidacji spółek bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego. Spółka Budimex SA Energetyka 1 Sp.j. została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 25 września 2019 roku, natomiast spółka Budimex SA Energetyka 2 Sp.j. w dniu 9 października 2019 roku.
- 20 września 2019 roku wspólnicy spółki Budimex SA Budimex Budownictwo Sp. z o.o. s.c. podjęli uchwałę o rozwiązaniu spółki ze względu na osiągnięcie celu gospodarczego, dla jakiego spółka została założona.

Jednocześnie w 2019 roku nie nastąpiły zmiany w zasadach zarządzania Grupą Budimex.

102-13

Członkostwo w organizacjach:

- Business Centre Club (BCC)
- Centrum Rozwoju Transportu – Klaster Luxtorpeda

- Federacja Przedsiębiorców Polskich
- Izba Gospodarcza Energetyki i Budownictwa
- Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska (IGEOS)
- Izba Gospodarcza Transportu Lądowego (IGTL)
- Ogólnopolska Izba Gospodarcza Budownictwa (OIGD)
- Polski Klaster Eksporterów Budownictwa
- Polski Związek Pracodawców Budownictwa (PZPB)
- Polskie Stowarzyszenie Wykonawców Nawierzchni Asfaltowych (PSWNA)
- Polsko-Litewska Izba Handlowa
- Polsko-Hiszpańska Izba Gospodarcza (PHIG)
- Porozumienie Pracodawców RP
- Railway Business Forum (RBF)
- Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych (SEG)
- Wschodni Klaster Budowlany

W Polskim Związku Pracodawców Budownictwa przedstawiciel Budimex SA pełni funkcję członka zarządu, z kolei w Polskim Stowarzyszeniu Wykonawców Nawierzchni Asfaltowych Prezes Zarządu Budimex SA pełni funkcję Wiceprzewodniczącego. W przypadku pozostałych organizacji mowa jest o zwykłym członkostwie.

Nagrody i wyróżnienia otrzymane w 2019 roku (w porządku chronologicznym):

- **Best Quality Employer 2018.** Ten prestiżowy tytuł przyznało Budimeksowi w styczniu 2019 roku Centralne Biuro Certyfikacji Krajowej. Inicjatywa ma na celu wyłonienie oraz promocję przedsiębiorstw, które wyróżniają się rzetelnością pod względem polityki zatrudnienia, rozwiązań pracowniczych i zarządzania zasobami ludzkimi. To firmy godne zaufania, dbające o rozwój pracowników oraz zapewniające stabilność zatrudnienia i przyjazną atmosferę w pracy. (styczeń)

- **„Odpowiedzialny biznes w Polsce. Dobre praktyki”.** W siedemnastym Raporcie „Odpowiedzialny biznes w Polsce. Dobre praktyki”, znalazły się dwa programy społeczne Budimeksu: „Strefa Rodzica. Budimex dzieciom” oraz „Zmieniaj Świat. Budimex 50 lat”. Raport to cykliczna publikacja Forum Odpowiedzialnego Biznesu, wydawana od 2002 roku. Przedstawia on najbardziej inspirujące i godne naśladowania działania firm w zakresie CSR. (marzec)
- **Dobroczyńca Roku 2019.** Budimex zwyciężył w XXII edycji konkursu „Dobroczyńca Roku” w kategorii „Edukacja - duża firma”. Kapituła nagrodziła firmę za współpracę z Fundacją trzy czte ry!, w ramach której powstała pod Białymstokiem pierwsza w Polsce leśna Szkoła Podstawowa „Puszczyc”. (maj)
- **Tytuł „Firmy Dobrze Widzianej”.** Budimex znalazł się wśród laureatów konkursu Firma Dobrze Widziana, zorganizowanym przez Business Centre Club w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Jego celem było wyłonienie firm, które w sposób szczególnie wyróżniają się w opinii otoczenia aktywnością w obszarze społecznej odpowiedzialności biznesu. (maj)
- **Polski Przedsiębiorca 2018 - Lider Przemysłu.** W czerwcu 2019 roku Prezes Budimeksu odebrał z rąk Jerzego Kwiecińskiego, Ministra Inwestycji i Rozwoju, nagrodę Polski Przedsiębiorca 2018 - Lider Przemysłu - Gazety Polskiej Codziennie. To szósta edycja tego konkursu - Budimex znalazł się wśród zaledwie sześciu firm nagrodzonych tym wyróżnieniem. (czerwiec)
- **Budowa Roku 2018.** Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa już po raz 29. rozdał coroczne nagrody za najlepsze realizacje budowlane. Uznanie jury zdobył budynek produkcyjno-magazynowy z częścią socjalno-biurową i instalacjami technicznymi, zrealizowany przez Budimex dla firmy Nucotech Warsaw Company. (sierpień)
- **Perły HR w kategorii Best Recruitment Team 2019.** Nagroda ta została przyznana naszemu Działowi Rekrutacji i EB. To pierwszy w Polsce konkurs skierowany do specjalistów i firm zajmujących się dostarczaniem szeroko rozumianych usług HR. Ideą Konkursu jest integracja środowiska rekrutacyjnego i stworzenie szansy promocji jego potencjału. (październik)
- **Klient Roku Oracle.** Budimex otrzymał wyróżnienie za wdrożenie chmurowego systemu do zarządzania zasobami ludzkimi - HRIS (Human Resources Information System). To nagroda dla całego zespołu HR, który przy wsparciu zespołu IT wdrożył pierwsze funkcjonalności HRIS w ciągu zaledwie 8 miesięcy. (październik)
- **Sportowy Obiekt Roku 2019.** Mareckie Centrum Edukacyjno-Rekreacyjne zrealizowane przez Budimex zdobyło prestiżowy tytuł Sportowego Obiektu Roku 2019 przyznawany przez Klub Sportowej Polski. Organizację tworzy 991 organizacji: samorządów, firm budowlanych, organizacji sportowych i edukacyjnych. (listopad)
- **CIJ Award - Leading Green Warehouse Development.** Centrum Logistyczne Lidla w Kałuszynie, zrealizowane przez Budimex w 2018 roku, zdobyło w listopadzie 2019 roku prestiżową nagrodę CIJ Award w kat. Leading Green Warehouse Development. Obiekt zrealizowany dla Lidla został uznany za najlepszy w Polsce obiekt logistyczny pod kątem ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. (listopad)
- **„Buduj Bezpiecznie 2019”.** Pierwsze miejsce dla Budimeksu za budowę zakładu testowania silników lotniczych w Tajęcinie. Konkurs organizowany jest przez Państwową Inspekcję Pracy na szczeblach okręgowych. Ma na celu promowanie Generalnych Wykonawców robót budowlanych zapewniających bezpieczne stanowiska pracy - co wpływa na wzrost ogólnego poziomu bezpieczeństwa w budownictwie w skali kraju. (listopad)
- **Top Marka 2019.** Budimex zdobył pierwsze miejsce w rankingu prestiżowego miesięcznika „Press” w kategorii - branża budowlana. Wartość i siła marki Budimex w mediach była w 2019 roku dwukrotnie większa niż Skanska, Strabag czy Echo Investment. W rankingu wszystkich marek obecnych w Polsce Budimex zajął 62. miejsce, wyprzedzając takie firmy, jak: Biedronka, ING Bank, Apple, Nike czy Opel. (listopad)
- **Wykonawca Roku 2019.** Wyróżnienie przyznane Budimeksowi przez jeden z najbardziej cenionych w branży budowlanej magazynów „Builder”. (luty 2020 roku)

Łańcuch dostaw:

Model biznesowy, w którym pełnymi rolą generalnego wykonawcy, oznacza w praktyce outsourcing wielu aktywności i działań oraz jednoczesną koordynację i kontrolę pracy szeregu podwykonawców i dostawców. To sieć partnerów, którzy dzięki kooperacji, koordynowaniu przez naszych inżynierów i menedżerów, działają na rzecz wspólnego sukcesu. Jednocześnie najważniejsze działania i decyzje, czyli te oparte o kluczowe kompetencje, pozostają w naszej gestii. Taki sposób funkcjonowania pozwala elastycznie zarządzać zasobami i dostosowywać je do aktualnych potrzeb. Umożliwia reagowanie na zmieniającą się sytuację rynkową. Daje możliwość dostosowywania zasobów do wielkości i charakteru portfela zamówień. Wszystko to przekłada się na wyższą efektywność kosztową. Łącznie sam tylko Budimex w ciągu ostatniego roku współpracował z 17 198 dostawcami. Jednocześnie ze względu na zróżnicowany charakter prac, który zmienia się wraz z postępem projektów, zmianie ulega zarówno liczba, jak i specjalizacja angażowanych podwykonawców i ich pracowników.

Taki model biznesowy oznacza jednak większą odpowiedzialność za działania sieci podwykonawców.

W konsekwencji czujemy się zobowiązani do weryfikacji podmiotów zewnętrznych, realizujących prace na nasze zlecenie. Ma to znaczenie tak z punktu widzenia jakości, jak i bezpieczeństwa realizowanych prac. Długofalowe relacje, oparte na wzajemnym zaufaniu oraz wiedza o dostawcach świadczących usługi na rynku stanowi kapitał sam w sobie. Zarządzanie łańcuchem dostaw wymaga z jednej strony efektywnej selekcji partnerów, następnie ich bieżącego monitorowania, ale też oceny i przekazywania informacji zwrotnej oraz szkolenia osób pracujących na budowie. Ważna jest również umiejętność wspierania dostawców w identyfikowaniu i uzupełnianiu braków.

Nasz łańcuch dostaw to, obok podwykonawców na budowach, również przedsiębiorcy zaopatrujący nasze spółki w podstawowe materiały i surowce oraz zapewniający wybrane usługi specjalistyczne. Wśród nich znajdują się m.in. dostawcy stali i zbrojeń, betonu, kruszyw i cementu, barier drogowych, szyn kolejowych, asfaltów drogowych, paliw. Korzystamy również z zewnętrznych usług przewozowych i usług ochrony. Szczegółowe informacje nt. największych dostawców można znaleźć w Sprawozdaniu z działalności Grupy Budimex i Spółki Budimex SA za 2019 rok.

OTOCZENIE RYNKOWE I PERSPEKTYWY ROZWOJU

102-6

102-15

Wzrost gospodarczy, mierzony przyrostem produktu krajowego brutto, był w 2019 roku nieco niższy niż rok wcześniej (4,0% w porównaniu do 5,1% w roku 2018). Jednocześnie wskaźnik ogólnej koniunktury w budownictwie w ciągu 2019 roku osiągał podobne wartości jak w roku 2018. Warto odnotować jednak, że o ile w 2018 roku rósł odsetek podmiotów gospodarczych w budownictwie wskazujących na silny niedobór wykwalifikowanej kadry, w roku 2019 wskaźnik ten ustabilizował się. Złagodzenie nastrojów nastąpiło też jeśli chodzi o koszty materiałów.

W roku 2019 wartość produkcji budowlano-montażowej zanotowała jednocyfrowy wzrost rok do roku na poziomie 6,0% w cenach bieżących (w porównaniu do 21,3% rok wcześniej). Spadek dynamiki był widoczny we wszystkich trzech segmentach budownictwa, a w szczególności w obszarze budownictwa infrastrukturalnego, w którym wzrost produkcji budowlano-montażowej ukształtował się na poziomie 4,2% w roku 2019 (w cenach bieżących), względem 23,7% w roku 2018. Źródłem osłabienia tego segmentu było budownictwo drogowe. Nieco lepszą koniunkturę w porównaniu z budownictwem infrastrukturalnym odnotowano w budownictwie ogólnym (wzrost na poziomie 7,9% w porównaniu ze wzrostem o 18,7% w roku 2018).

Z kolei zmianom nie uległa struktura rynku. Nadal największy udział w produkcji budowlano-montażowej miały obiekty inżynierii lądowej i wodnej (50% w produkcji budowlano-montażowej ogółem, wobec 51% udziału w roku 2018). Analogiczny udział budownictwa niemieszkalnego i mieszkalnego wyniósł 33% i 17% i osiągnął porównywalną wartość jak w roku 2018.

Dynamika i kierunki rozwoju budownictwa w Polsce determinowane są przez tempo realizacji dużych projektów infrastrukturalnych oraz, co się z tym wiąże skuteczność wykorzystania funduszy unijnych. Do końca 2019 roku podpisano ponad 58 tysięcy umów o dofinansowanie o wartości 447,2 miliarda złotych, przy udziale środków unijnych na poziomie 272,0 miliardów złotych, co stanowi około 83% całości funduszy alokowanych do Polski w ramach polityki spójności.

W roku 2019 **nastąpił wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania, przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem**, osiągając poziom 130,9 tysiąca (wzrost o 16,6% w porównaniu z rokiem 2018). Dobrą koniunkturę potwierdza liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem, na których budowę wydano pozwolenie (wzrost rok do roku o 4,6% do poziomu 167,3 tysiąca) oraz liczba mieszkań przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem, których budowę rozpoczęto (wzrost rok do roku o 7,9% do poziomu 142,0 tysięcy).

Kumulacja prac budowlanych w zakresie dróg krajowych oraz linii kolejowych, wspierana przez wysoką wartość inwestycji realizowanych w obszarze budownictwa ogólnego, przełożyła się na znaczący wzrost cen materiałów budowlanych, usług podwykonawczych oraz kosztów robocizny w latach 2017-2018. Zastosowanie zapisów umownych waloryzujących wynagrodzenie wykonawcy, opartych na wskaźnikach nie odzwierciedlających faktycznych wzrostów cen oraz ograniczających wzrost wynagrodzenia do bardzo niskiego poziomu, okazało się niewystarczające. Po długotrwałych rozmowach, na początku 2019 roku głównie zamawiający na rynku infrastrukturalnym zdecydowali o wprowadzeniu zmian w metodologii waloryzowania nowych kontraktów, w których nie doszło do podpisania umowy na generalne wykonawstwo.

W roku 2019 wykonawcy podpisali pierwsze kontrakty uwzględniające nowe zapisy waloryzacyjne, a ocena ich rzeczywistej skuteczności będzie możliwa na bardziej zaawansowanym etapie realizacji tych kontraktów.

Propozycja podziału funduszy europejskich na poszczególne kraje członkowskie w ramach Polityki Spójności na lata 2021-2027 przewiduje dla Polski nieco niższe środki, niż te przyznane w obecnej perspektywie budżetowej. Niemniej Polska wciąż pozostanie największym beneficjentem środków unijnych, a skala wsparcia w obszarze projektów infrastrukturalnych najprawdopodobniej pozwoli na utrzymanie znaczącej roli środków unijnych w rozwoju polskiego sektora budowlanego w najbliższych latach.

Prognozy z początku bieżącego roku przewidywały, że rynek budowlany w 2020 roku będzie napędzany rosnącymi wydatkami inwestycyjnymi realizowanymi przez inwestorów publicznych w obszarze infrastruktury. Kontrakty z lat 2018-2019 na rynku dużych inwestycji drogowych i kolejowych w roku 2020 w znacznym stopniu powinny wejść w zaawansowaną fazę realizacji. Tym samym produkcja budowlano-montażowa w segmencie infrastrukturalnym może odnotować wzrost w roku 2020 względem roku 2019. Jednakże należy mieć na względzie ewentualny wpływ globalnej pandemii koronawirusa COVID-19 na sytuację rynkową, efektem czego może być dezaktualizacja powyższych prognoz.

Rok 2020 wiele firm z sektora rozpoczyna z komfortowym portfelem zamówień, który zabezpiecza przychody spółek na kilka najbliższych kwartałów. Jednocześnie możliwy jest dalszy wzrost kosztów materiałów i robocizny. Jednak skala tej presji będzie raczej niższa niż w latach 2017-2018. Sytuację na rynku pracy może jednak zweryfikować sytuacja ekonomiczna powstała w efekcie pandemii koronawirusa COVID-19. Nie bez znaczenia pozostają też braki wykwalifikowanych pracowników w branży, w szczególności w sektorze budownictwa kolejowego. Na to nakładają się też zmiany przepisów na niemieckim rynku pracy, które liberalizują zatrudnianie cudzoziemców spoza Unii Europejskiej na terytorium Niemiec. Zmiany w prawie mogą przyczynić się do drenażu polskiego rynku pracy, tj. przepływu pracowników zza wschodniej granicy Polski, którzy dziś znacząco zasilają polski rynek budowlany.

W zakresie **budownictwa drogowego** we wrześniu 2019 roku, rząd przyjął zaktualizowany „**Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2020, z perspektywą do roku 2025**” (PBDK). Nowy dokument zakłada zwiększenie budżetu programu ze 135,2 miliarda złotych do 142,2 miliarda złotych oraz przyrost liczby kilometrów objętych finansowaniem. Długość odcinków dróg krajowych planowanych do realizacji wynosi 3 568 kilometrów, względem 3 268 kilometrów umieszczonych w Programie przyjętym w 2017 roku. W latach 2021-2030, wielkość zamówień na rynku drogowym będzie również wspierana przez „**Program Budowy 100 Obwodnic**”, który został opublikowany w lutym 2020 roku. Wartość planowanych inwestycji została oszacowana na około 28 miliardów złotych, a zakres rzeczowy obejmie budowę 820 kilometrów dróg. Potencjalnym źródłem zamówień na rynku drogowym może być również koncepcja budowy Obwodnicy Aglomeracji Warszawskiej, która planowana jest na lata 2025-2030. Wydatki inwestycyjne w ramach projektu mogą sięgnąć 25-30 miliardów złotych.

Perspektywicznym obszarem budownictwa z punktu widzenia generalnego wykonawcy jest **rynek budowy infrastruktury kolejowej**. Zgodnie z aktualnym planem finansowania „Krajowego Programu Kolejowego do roku 2023” (KPK), PKP PLK będą realizowały projekty umieszczone na liście podstawowej o wartości 73,1 miliarda złotych. Dodatkowo, na liście rezerwowej uwzględniono 66 projektów o wartości około 32,6 miliarda złotych. Zgodnie ze stanem na połowę lutego 2020 roku, PKP PLK nie opublikowały planu zamówień na rok 2020. Zbliżający się koniec obecnej unijnej perspektywy finansowej może wpłynąć na zwiększenie aktywności przetargowej PKP PLK w celu dotrzymania terminów rozliczenia projektów współfinansowanych ze środków unijnych.

Dużym wyzwaniem dla największych inwestorów infrastrukturalnych oraz środowiska wykonawczego będzie planowana budowa Centralnego Portu Komunikacyjnego (CPK). W scenariuszu optymistycznym, uruchomienie CPK nastąpi w 2027 roku. Zgodnie ze wstępnymi szacunkami rządu, wartość planowanych inwestycji w ramach projektu to około 30-35 miliardów złotych.

Kolejne priorytety i wyzwania są definiowane w budownictwie hydrotechnicznym. Należy wskazać przede wszystkim na duże potrzeby inwestycyjne w obszarze **inwestycji portowych, dróg wodnych oraz projektów w zakresie ochrony przeciwpowodziowej**.

Głównym celem rządu w obszarze rozwoju infrastruktury, transportu i gospodarki wodnej jest zwiększenie możliwości przetadunkowych trzech polskich portów morskich w Gdańsku, Gdyni i Świnoujściu. Wartość inwestycji portowych w nadchodzących 10 latach może osiągnąć 20-25 miliardów złotych. Część zadań zostanie najprawdopodobniej zrealizowana w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Zgodnie z przyjętymi przez rząd „Założeniami do planów rozwoju śródlądowych dróg wodnych w Polsce do roku 2020 z perspektywą do 2030” wartość planowanych inwestycji w zakresie rozwoju infrastruktury transportu wodnego w latach 2016-2030 wyniesie ponad 77 miliardów złotych. Inwestycje w dziedzinie transportu wodnego mają być wsparte wzrostem nakładów na projekty inwestycyjne w obszarze ochrony przeciwpowodziowej, które uzyskują istotne wsparcie finansowe między innymi Banku Światowego.

W ostatnich latach, segment **budownictwa energetycznego** utrzymywał dobre tempo wzrostu w wyniku postępującej realizacji kilku dużych bloków energetycznych o sumarycznej mocy 5,8 GW. Inwestycje w Jaworznie, Turowie, Stalowej Woli i na warszawskim Żeraniu znajdują się na etapie budowy, w niektórych przypadkach w bardzo zaawansowanej jej fazie, natomiast bloki w Opolu, Kozienicach, Włocławku i Płocku zostały oddane do użytku. Odpowiednio we wrześniu roku 2019 i styczniu roku 2020 podpisano umowę na realizację kolejnych bloków energetycznych w elektrowni w Puławach i elektrowni Dolna Odra. Ma to na celu zastąpienie mocy wytwórczej wyeksploatowanych jednostek, nowoczesnymi o większej sprawności. Ministerstwo Energii zaznacza jednak, że nowy blok w Elektrowni Ostrołęka o mocy 1000 MW będzie ostatnim obiektem tego typu o tak istotnej wartości wykonanym w Polsce. Kolejne realizacje będą koncentrowały się na obiektach mniejszych, opartych przeważnie na paliwach innych niż węgiel. Koncepcja dywersyfikacji mocy zainstalowanej w systemie zawarta w „Polityce energetycznej Polski do roku 2040” zakłada stopniowe wygaszanie konwencjonalnych źródeł energii tj. elektrowni węglowych i zwiększanie skali inwestycji w obszarze morskich elektrowni wiatrowych, elektrowni fotowoltaicznych oraz elektrowni atomowej.

Do roku 2040 szacunkowa wartość inwestycji wynikających z realizacji opracowywanej polityki wyniesie nawet 400 miliardów złotych, w tym koszt elektrowni atomowej szacowany jest na 120-180 miliardów złotych. Wartość wszystkich potencjalnych inwestycji wiatrowych na polskiej części Morza Bałtyckiego szacowana jest na ok.100-120 miliardów złotych. W najbliższych latach należy spodziewać się dalszej realizacji programów inwestycyjnych na rynku przesyłu i dystrybucji energii elektrycznej oraz gazu.

Jeżeli chodzi o **budownictwo mieszkaniowe**, pomimo stosunkowo wysokiej dynamiki cen, w roku 2019 nastąpił niewielki wzrost liczby mieszkań sprzedanych przez spółki deweloperskie. Poziom sprzedaży mieszkań w roku 2020 jest trudny do oszacowania, jednakże istnieje kilka czynników, które uprawdopodobniają wzrost popytu na rynku.

Szansą na dalszy rozwój rynku budowlanego mogą okazać się **projekty w formule partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP)**. W dalszym ciągu PPP w Polsce jest realizowane na ograniczoną skalę, najczęściej przy niewielkich projektach. Pozytywnym sygnałem jest fakt opracowania przez zespół ds. PPP w Ministerstwie Rozwoju i przyjęcia przez rząd dokumentu strategicznego pn. „Polityka Rządu w zakresie rozwoju PPP”. Dokument zakłada, że w latach 2017-2020 zostanie zawartych co najmniej 100 nowych umów PPP, a udział wartości podpisanych umów PPP w nakładach inwestycyjnych w gospodarce narodowej w ramach sektora publicznego powinien zbliżyć się do 5%.

W 2020 roku światowa i europejska pandemia koronawirusa COVID-19 całkowicie zmienia prognozy dotyczące rynku budowlanego oraz deweloperskiego w Polsce i będzie miała istotny wpływ w długiej perspektywie na wyniki przedsiębiorstw, w tym Budimeksu. Ocena sytuacji rynkowej oraz powyższe prognozy rynkowe sformułowane na początku roku 2020 mogą być w dużym stopniu nieaktualne i zostaną zweryfikowane po tym, jak spółka będzie w stanie oszacować wpływ koronawirusa na gospodarkę i rynek budowlany w Polsce.

WYNIKI OSTATNIEGO ROKU

W 2019 roku rynek budowlany, mierzony wartością sprzedaży produkcji budowlano-montażowej, zwiększył wartość o 6,0% w stosunku do roku 2018. Notował o wiele niższy przyrost niż w roku 2018. Wzrost dotyczył sektora infrastrukturalnego (+4,2%) i kubaturowego (+7,9%). Z kolei nasz wzrost sprzedaży w segmencie budowlanym wyniósł 1,5% (Grupa Budimex).

Udział segmentu infrastruktury w całkowitych przychodach z usług budowlano-montażowych Grupy Budimex spadł z 44,9% w 2018 roku do 43,2% w 2019 roku. Z kolei jego udział w strukturze przychodów wzrósł z poziomu 9,0% do 16,6% w 2019 roku, na co wpływ miało pozyskanie nowych kontraktów kolejowych. Udział budownictwa kubaturowego spadł z poziomu 46,1% w 2018 roku do poziomu 40,1% w 2019 roku.

Struktura sprzedaży w podziale na poszczególne sektory rynku budowlanego:

Rodzaj obiektów	Wartość sprzedaży			
	2019		2018	
	mln zł	%	mln zł	%
Lądowo-inżynieryjne (infrastruktura)	3 092	43,2%	3 163	44,9%
Kolejowe	1 190	16,6%	634	9,0%
Kubaturowe, w tym:	2 870	40,1%	3 250	46,1%
- Niemieszkaniowe	2 215	31,0%	2 537	36,0%
- Mieszkaniowe	655	9,2%	713	10,1%
Razem sprzedaż usług budowlano-montażowych	7 152	100,0%	7 047	100,0%

Przychody ze sprzedaży z działalności deweloperskiej wyniosły w 2019 roku 557 811 tysięcy złotych, odnotowując wzrost w porównaniu do roku poprzedniego o 1,8%. Należy jednak pamiętać, że przychody ze sprzedaży z działalności deweloperskiej są księgowo rozpoznawane w momencie przeniesienia własności mieszkania/lokalu na nabywcę, po odbiorze technicznym całego obiektu. Sprzedaż notarialna mieszkań zależy więc od terminów zakończenia projektów budowlanych oraz przekazywania gotowych mieszkań

klientom i nie jest zjawiskiem sezonowym ani porównywalnym rok do roku.

W roku 2019 na całym rynku deweloperskim można było zaobserwować nieznaczne zwiększenie tempa przedsprzedaży nowych mieszkań w stosunku do poprzedniego roku. Przedsprzedaż netto nowych lokali z naszej oferty w całym roku 2019 wyniosła 1 655 sztuk, w porównaniu do 1 208 rok wcześniej.

Najważniejsze kontrakty budowlane zawarte przez spółki Grupy Budimex w 2019 roku:

Inwestor	Rodzaj obiektu/projekt
PKP Polskie Linie Kolejowe SA	Roboty budowlane na Stacji Gdynia Port w ramach projektu pn. „Poprawa dostępu kolejowego do portu morskiego w Gdyni”
PKP Polskie Linie Kolejowe SA	Realizacja robót budowlanych oraz wykonanie projektu wykonawczego na odcinku Most Wisła-Czechowice-Dziedzice-Zabrzeg
PKP Polskie Linie Kolejowe SA	Wykonanie robót modernizacji linii kolejowej nr 7 na odcinku Dęblin-Naęczów w km od 107,283 do km 146,320 (pierwotnie LOT C – odcinek Dęblin-Lublin)
Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM SA	Budowa gazociągu stanowiącego połączenie systemów przesyłowych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Słowackiej wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi – gazociąg Strachocina-Granica RP
Gmina Wałbrzych oraz Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad o. Wrocław	Budowa obwodnicy Wałbrzycha w ciągu drogi krajowej nr 35
Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście SA	Przystosowanie infrastruktury terminalu promowego w Świnoujściu do obsługi transportu intermodalnego
Polski Koncern Naftowy ORLEN SA	Budowa Centrum Badawczo-Rozwojowego PKN Orlen SA w Płocku
ASBUD Mokotów Sp. z o.o	Budowa budynków mieszkalnych w zabudowie wielorodzinnej, przy ul. Słonimskiego/Pamiętajcie o Ogrodach w Warszawie - Etap I Inwestycji Central Garden
Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad o. Katowice	Kontynuacja robót związanych z budową autostrady A1 na odcinku węzeł Rząsawa-węzeł Blachownia w zakresie robót zabezpieczających

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej Grupy Budimex

Główne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy Budimex na dzień 31 grudnia 2019 roku w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2018 roku:

AKTYWA	31.12.2018	31.12.2019	Zmiana	Zmiana %
Aktywa trwałe (długoterminowe)	988 641	1 434 542	445 901	45,1%
Rzeczowe aktywa trwałe	258 123	512 921	254 798	98,7%
Nieruchomości inwestycyjne	28 365	7 721	(20 644)	(72,8%)
Wartości niematerialne	28 389	168 822	140 433	494,7%

Wartość firmy jednostek podporządkowanych	73 237	168 508	95 271	130,1%
Inwestycje w jednostkach wycenianych metodą praw własności	37 427	2 076	(35 351)	(94,5%)
Inwestycje w instrumenty kapitałowe	9 778	7 816	(1 962)	(20,1%)
Kaucje z tytułu umów o budowę	49 103	59 212	10 109	20,6%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	21 807	41 887	20 080	92,1%
Należności z tytułu umowy koncesyjnej	46 416	46 690	274	0,6%
Pozostałe aktywa finansowe	74 145	-	(74 145)	(100%)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	361 851	418 889	57 038	15,8%
Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	4 467 710	5 239 417	771 707	17,3%
Zapasy	1 611 813	2 013 756	401 943	24,9%
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	819 300	1 096 157	276 857	33,8%
Kaucje z tytułu umów o budowę	28 311	48 433	20 122	71,1%
Wycena kontraktów budowlanych	561 537	444 008	(117 529)	(20,9%)
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	33 102	108	(32 994)	(99,7%)
Pozostałe aktywa finansowe	4 495	120 978	116 483	2591,4%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 409 152	1 515 977	106 825	7,6%
RAZEM AKTYWA	5 456 351	6 673 959	1 217 608	22,3%

Na dzień 31 grudnia 2019 roku skonsolidowana wartość aktywów wzrosła o 1 217 608 tysięcy złotych w stosunku do stanu na koniec grudnia 2018 roku w wyniku wzrostu wartości aktywów trwałych o 45,1% (445 901 tysięcy złotych) oraz wzrostu wartości aktywów obrotowych o 17,3% (771 707 tysięcy złotych).

Aktywa trwałe (długoterminowe):

Na zmianę wartości aktywów trwałych na dzień 31 grudnia 2019 roku w stosunku do stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku wpływ miały przede wszystkim:

- wzrost salda rzeczowych aktywów trwałych o 254 798 tysięcy złotych, przede wszystkim w wyniku zakupu oraz przyjęcia w leasing finansowy środków trwałych o wartości 133 879 tysięcy złotych. Z kolei amortyzacja zmniejszyła saldo rzeczowych aktywów trwałych o 94 216 tysięcy złotych. Sprzedano rzeczowe aktywa trwałe o wartości 16 317 tysięcy złotych brutto,

- wzrost salda wartości niematerialnych o 140 433 tysiące złotych, w wyniku przejęcia kontroli nad spółką FBService i jednostkami od niej zależnymi,
- wzrost salda długoterminowych kaucji z tytułu umów o budowę, zatrzymanych przez odbiorców spółek Grupy o 10 109 tysięcy złotych, głównie w wyniku wyższej zrealizowanej sprzedaży,
- wzrost salda aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego o 57 038 tysięcy złotych, na skutek zwiększenia się salda ujemnych różnic przejściowych od pozycji po stronie zobowiązań.

Aktywa obrotowe (krótkoterminowe):

W tym samym czasie aktywa obrotowe wzrosły o 771 707 tysięcy złotych, co było głównie wynikiem wzrostu salda zapasów o kwotę 401 943 tysiące złotych, w wyniku przejęcia kontroli nad spółką FBService i jednostkami od niej zależnymi oraz w związku z działalnością deweloperską (m.in. zakup nowych działek pod budowę mieszkań) oraz większym stanem materiałów zgromadzonych na kontraktach kolejowych.

Pozostałe znaczące zmiany aktywów obrotowych dotyczyły:

- wzrostu salda pozostałych aktywów finansowych o 116 483 tys. zł., obejmujących głównie zakup obligacji korporacyjnych wyemitowanych przez polskie banki o wartości 119 588 tys. zł.,

- wzrostu salda należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności o kwotę 276 857 tys. zł.,
- spadku salda należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego o 32 994 tys. złotych oraz spadku salda wyceny kontraktów budowlanych o 117 529 tys. zł.

KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	31.12.2018	31.12.2019	Zmiana	Zmiana %
Kapitał własny przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	743 341	808 149	64 808	8,7%
Kapitał podstawowy	145 848	145 848	-	0,0%
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	87 163	87 163	-	0,0%
Pozostałe kapitały rezerwowe	1 600	1 180	(420)	(26,3%)
Różnice kursowe z przeliczenia oddziałów i podmiotów zagranicznych	6 947	7 000	53	0,8%
Zyski zatrzymane	501 783	566 958	65 175	13,0%
Udziały niedające kontroli	7 136	28 491	21 355	299,3%
Razem kapitał własny	750 477	836 640	86 163	11,5%
Zobowiązania	4 705 874	5 837 319	1 131 445	24,0%
Zobowiązania długoterminowe	788 821	1 049 392	260 571	33,0%
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	184 110	273 258	89 148	48,4%
Kaucje z tytułu umów o budowę	222 751	229 522	6 771	3,0%
Rezerwy na zobowiązania długoterminowe i inne obciążenia	367 306	498 422	131 116	35,7%
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	12 639	14 979	2 340	18,5%
Pozostałe zobowiązania finansowe	2 015	19 807	17 792	883,0%
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	13 404	13 404	100%
Zobowiązania krótkoterminowe	3 917 053	4 787 927	870 874	22,2%
Kredyty, pożyczki i inne zewnętrzne źródła finansowania	54 823	177 108	122 285	223,1%
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	1 720 438	1 530 773	(189 665)	(11,0%)
Kaucje z tytułu umów o budowę	214 866	215 032	166	0,1%
Rezerwy na straty na kontraktach budowlanych	158 035	240 677	82 642	52,3%
Wycena kontraktów budowlanych	575 183	951 448	376 265	65,4%
Przychody przyszłych okresów	996 224	1 356 310	360 086	36,1%
Rezerwy na zobowiązania krótkoterminowe i inne obciążenia	187 938	216 746	28 808	15,3%
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	6 846	96 653	89 807	1311,8%
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych i podobnych	1 412	1 877	465	32,9%
Pozostałe zobowiązania finansowe	1 288	1 303	15	1,2%
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	5 456 351	6 673 959	1 217 608	22,3%

Kapitał własny i zobowiązania:

Po stronie kapitałów własnych i zobowiązań zmiany dotyczyły:

- spadku pozycji „zyski zatrzymane” w wyniku wypłaty dywidendy,
- wzrostu wartości zobowiązań długoterminowych o kwotę 260 571 tys. zł., przede wszystkim z powodu:
 - wzrostu zobowiązań z tytułu długoterminowych kredytów, pożyczek i innych zewnętrznych źródeł finansowania o 89 148 tys. zł. (nowe zobowiązania z tytułu leasingu finansowego),
 - wzrostu salda zobowiązań z tytułu rezerw na zobowiązania długoterminowe o 131 116 tys. zł., głównie w wyniku wzrostu salda rezerw na naprawę gwarancyjne,

- wzrostu wartości zobowiązań krótkoterminowych o kwotę 870 874 tys. zł., z których największe zmiany dotyczyły:
 - wzrostu wyceny kontraktów budowlanych w kwocie 376 265 tys. zł., przede wszystkim ze względu na większe zaangażowanie inwestorów w bieżące finansowanie projektów budowlanych w porównaniu z rokiem poprzednim,
 - wzrostu salda rezerwy na straty na kontraktach w wysokości 82 642 tys. zł.,
 - wzrostu salda przychodów przyszłych okresów o 360 086 tys. zł., głównie w wyniku otrzymania zaliczek na realizowane kontrakty budowlane,
 - wzrostu salda na kredytach, pożyczkach i innych zewnętrznych źródeł finansowania o 122 285 tys. zł.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat Grupy Budimex:

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2019	Zmiana	Zmiana %
Przychody netto ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów	7 387 137	7 569 663	182 526	2,5%
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	(6 758 048)	(7 018 111)	(260 063)	3,8%
Zysk brutto ze sprzedaży	629 089	551 552	(77 537)	(12,3%)
Koszty sprzedaży	(30 650)	(30 478)	172	(0,6%)
Koszty ogólnego zarządu	(229 593)	(198 992)	30 601	(13,3%)
Pozostałe przychody operacyjne	67 977	99 453	31 476	46,3%
Pozostałe koszty operacyjne	(63 824)	(103 141)	(39 317)	61,6%
Zysk ze zbycia jednostek zależnych	44 011	-	(44 011)	(100,0%)
Zysk z działalności operacyjnej	417 010	318 394	(98 616)	(23,6%)
Przychody finansowe	28 291	60 127	31 836	112,5%
Koszty finansowe	(40 118)	(50 949)	(10 831)	27,0%
Udział w (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	(1 795)	4 785	6 580	(366,6%)
Zysk brutto	403 388	332 357	(71 031)	(17,6%)
Podatek dochodowy	(97 904)	(103 506)	(5 602)	5,7%
Zysk netto za okres	305 484	228 851	(76 633)	(25,1%)
z tego przypadający:				
- akcjonariuszom Spółki	305 424	226 014	(79 410)	(26,0%)
- udziałom niedającym kontroli	60	2 837	2 777	4628,3%

W roku 2019 jako grupa kapitałowa uzyskaliśmy przychody ze sprzedaży w wysokości 7 569 663 tysięcy złotych, co stanowi wzrost o 2,5% w porównaniu do przychodów uzyskanych w roku 2018.

W 2019 roku produkcja budowlano-montażowa w Polsce wyrażona w cenach bieżących wzrosła o 6,0% w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego (wzrost o 2,6% w cenach stałych), natomiast nasza sprzedaż segmentu budowlanego na rynku krajowym spadła w porównywalnych okresach o 0,3%.

Nasz zysk brutto ze sprzedaży w 2019 roku wyniósł 551 552 tysiące złotych, natomiast w roku poprzednim osiągnął wartość 629 089 tysięcy złotych. Rentowność brutto sprzedaży w roku 2019 wyniosła zatem 7,3%, a w roku 2018 wskaźnik ten wyniósł 8,5%.

Zgodnie z przyjętymi zasadami rachunkowości w przypadku, gdy budżetowane koszty realizacji kontraktu budowlanego przekraczają całkowitą wartość przewidywanych przychodów, nasze spółki w momencie zidentyfikowania tego faktu tworzą rezerwy na straty, prezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu z działalności finansowej w pozycji „Rezerwy na straty na kontraktach budowlanych”. Na dzień 31 grudnia 2019 roku rezerwy na straty na kontraktach wynosiły 240 677 tysięcy złotych. W 2019 roku saldo rezerw na straty na kontraktach uległo zwiększeniu o kwotę 82 642 tysiące złotych.

W przypadku usług budowlanych, nasze spółki są zobowiązane do udzielenia gwarancji na swoje usługi. Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość rezerw na naprawy gwarancyjne wynosiła 480 711 tysięcy złotych. W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku saldo rezerw na naprawy gwarancyjne wzrosło o 62 853 tysiące złotych (w tym zmiana składu naszej grupy kapitałowej spowodowała zwiększenie salda rezerw o 264 tysiące złotych).

Koszty sprzedaży w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim, spadły o 172 tysiące złotych, natomiast koszty ogólnego zarządu spadły o 30 601 tysięcy złotych w porównaniu do 2018 roku. Wskaźnik udziału łącznie kosztów sprzedaży i kosztów ogólnego zarządu w sprzedaży ogółem spadł z 3,5% w 2018 roku do 3,0% w roku kolejnym.

Pozostałe przychody operacyjne w 2019 roku wyniosły 99 453 tysiące złotych i obejmowały między innymi otrzymane odszkodowania i kary umowne w kwocie 38 463 tysiące złotych, rozwiązanie rezerw na kary i sankcje w kwocie 14 899 tysięcy złotych, rozwiązanie rezerw na sprawy sądowe i odszkodowania w kwocie 411 tysięcy złotych, odwrócenie odpisów aktualizujących należności w kwocie 8 191 tysięcy złotych, a także odpis przedawnionych zobowiązań w kwocie 7 445 tysięcy złotych. Ponadto, w 2019 roku nasze spółki dokonały zbycia składników rzeczowego majątku trwałego, z którego osiągnęły ogólny zysk w wysokości 23 886 tysięcy złotych. Poza tym, w roku 2019 odnotowaliśmy również zysk z tytułu wyceny instrumentów pochodnych typu FX Forward (zawartych w celu ograniczenia ryzyka kursowego kontraktów budowlanych w walutach obcych) w wysokości 4 215 tysięcy złotych.

Pozostałe koszty operacyjne w 2019 roku wyniosły 103 141 tysięcy złotych, z czego 12 350 tysięcy złotych stanowiły koszty z tytułu odpisów aktualizujących wartość należności, a 1 549 tysięcy złotych dotyczyło kosztów z tytułu utworzonych odpisów aktualizujących wartość zapasów. Koszty utworzonych rezerw na kary i odszkodowania wynosiły 71 787 tysięcy złotych. Wartość wypłaconych odszkodowań i kar umownych, które obciążąły wynik naszej Grupy w 2019 roku, wyniosła 9 107 tysięcy złotych. Dodatkowo ponieśliśmy jako grupa kapitałowa koszty opłat sądowych i egzekucji w wysokości 2 299 tysięcy złotych. Ponadto, w roku 2019 odnotowaliśmy stratę z tytułu realizacji instrumentów pochodnych typu FX Forward w wysokości 3 774 tysiące złotych oraz wypłaciliśmy 883 tysiące złotych tytułem darowizn (dane dla kapitałowej).

W 2019 roku nasza Grupa wykazała zysk z działalności operacyjnej w wysokości 318 394 tysiące złotych, co stanowiło 4,2% wartości przychodów ze sprzedaży. W roku poprzednim zysk z działalności operacyjnej wyniósł 417 010 tysięcy złotych, co stanowiło 5,6% wartości przychodów ze sprzedaży.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2019 roku nasza Grupa osiągnęła zysk z działalności finansowej wynoszący 9 178 tysięcy złotych, podczas gdy w 2018 roku – stratę w wysokości 11 827 tysięcy złotych.

Przychody finansowe za 2019 rok stanowiły przede wszystkim odsetki w wysokości 18 522 tysiące złotych, nabycie akcji/udziałów w jednostce podporządkowanej w wysokości 34 757 tysięcy złotych, rozwiązanie rezerw na gwarancje i poręczenia finansowe w wysokości 3 297 tysięcy złotych oraz wycenę należności z tytułu umowy koncesyjnej w wysokości 2 870 tysięcy złotych.

Koszty finansowe w 2019 roku stanowiły między innymi: koszty odsetek w wysokości 14 099 tysięcy złotych, koszty organizacji spółki/koszty połączenia w wysokości 4 443 tysięcy złotych, koszty prowizji i gwarancji bankowych w wysokości 23 681 tysięcy złotych oraz koszty z tytułu dyskonta długoterminowych należności i zobowiązań z tytułu kaucji gwarancyjnych w wysokości 6 886 tysięcy złotych. W roku 2019 ponieśliśmy też stratę z tytułu realizacji i wyceny instrumentów pochodnych typu swap stopy procentowej (zawartych w celu ograniczenia ryzyka stopy procentowej) w wysokości 1 426 tysięcy złotych.

Rok 2019 zamknęliśmy zyskiem brutto w wysokości 332 357 tysięcy złotych, natomiast rok poprzedni – zyskiem brutto w wysokości 403 388 tysięcy złotych.

Obciążenie wyniku z tytułu podatku dochodowego za 2019 rok wyniosło 103 506 tysięcy złotych, w tym:

- część bieżąca w wysokości 171 545 tysięcy złotych,
- część odroczonej w wysokości (68 039) tysięcy złotych, pomniejszająca obciążenie wyniku z tytułu podatku dochodowego za 2019 rok.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku jako grupa kapitałowa rozpoznaliśmy aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 418 889 tysięcy złotych, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2018 roku wykazywaliśmy aktywa z tego tytułu w kwocie 361 851 tysięcy złotych. Składniki sprawozdania z sytuacji finansowej z tytułu odroczonego podatku dochodowego w naszej Grupie wynikają głównie ze specyfiki rozliczeń kontraktów budowlanych, gdzie moment uznania kosztu za poniesiony i przychodu za zrealizowany są różne w ujęciu podatkowym i księgowym.

Zysk netto przypisany akcjonariuszom Budimex SA za rok 2019 roku wyniósł 226 014 tysięcy złotych, podczas gdy zysk netto przypisany akcjonariuszom Budimex SA za rok 2018 wyniósł 305 424 tysiące złotych, co stanowi spadek o 26%. Zysk netto przypisany udziałom

niedającym kontroli za 2019 rok wyniósł 2 837 tysięcy złotych. W poprzednim roku wynik netto przypisany udziałom niedającym kontroli wynosił 60 tysięcy złotych.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych Grupy Budimex

Wykazana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych pozycja „Środki pieniężne i ich ekwiwalenty” składa się z gotówki w kasie, depozytów płatnych na żądanie oraz tych lokat, które są łatwo wymienialne na określoną kwotę środków pieniężnych oraz które są narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości.

Do środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania zaliczamy w Grupie przede wszystkim środki:

- stanowiące zabezpieczenie gwarancji bankowych,
- zgromadzone na otwartych mieszkaniowych rachunkach powierniczych,
- zgromadzone na rachunkach podzielonej płatności,
- środki na rachunkach powierniczych i bieżących w części należnej partnerom realizującym kontrakty budowlane wraz ze spółką z Grupy.

Jako grupa kapitałowa rozpoczęliśmy rok 2019 posiadając środki pieniężne na rachunkach bankowych i w kasie w łącznej kwocie 1 409 152 tysiące złotych, która dla celów sporządzenia sprawozdania z przepływów pieniężnych została zmniejszona o środki o ograniczonej możliwości dysponowania w wysokości 141 124 tysiące złotych. Przepływy pieniężne netto za rok 2019 były dodatnie i wyniosły 72 615 tysięcy złotych i na dzień 31 grudnia 2019 roku wykazaliśmy środki pieniężne w wysokości 1 515 977 tysięcy złotych, w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w kwocie 175 762 tysiące złotych.

W roku 2019 stan środków pieniężnych z działalności operacyjnej zwiększył się o kwotę 574 369 tysięcy złotych, przede wszystkim w związku z mniejszym finansowym zaangażowaniem naszych spółek (a zwiększonym inwestorów) w realizowane projekty.

Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej zamknęły się ujemnym saldem w wysokości 185 282 tysiące złotych, co było głównie rezultatem nabycia obligacji korporacyjnych wyemitowanych przez polskie banki oraz nabyciem udziałów w jednostce podporządkowanej.

Przepływy pieniężne z działalności finansowej za 2019 rok były ujemne i wyniosły 316 472 tysiące złotych i były głównie wynikiem wypłaty dywidendy za rok 2018 oraz spłaty zobowiązań leasingowych i kredytowych.

Zarządzanie zasobami finansowymi Grupy Budimex

Stan naszych środków pieniężnych, obligacji krótkoterminowych oraz płynnych lokat wynosił na dzień 31 grudnia 2019 roku 1 635 698 tysięcy złotych i był o 226 546 tysięcy złotych wyższy niż stan na dzień 31 grudnia 2018 roku. Do najważniejszych czynników mających wpływ na powyższą zmianę stanu naszych zasobów finansowych w trakcie roku 2019 zaliczyć należy z jednej strony zdarzenia wpływające na wzrost salda gotówki, takie jak:

- wzrost salda netto otrzymanych zaliczek kontraktowych od klientów w segmencie budowlanym,
- tradycyjny sezonowy spadek zaangażowania finansowego w realizację dużych kontraktów infrastrukturalnych w ostatnich miesiącach roku,
- wzrost salda netto otrzymanych wpłat od klientów w segmencie deweloperskim,
- wzrost salda gotówki z tytułu rozpoczęcia konsolidacji spółek z Grupy FBSerwis, począwszy od lipca 2019 roku.

oraz z drugiej strony zdarzenia wpływające na jego spadek, takie jak:

- wypłata dywidendy przez Budimex SA,
- zakupy gruntów w ramach działalności deweloperskiej,
- nabycie przez Budimex SA akcji w spółce stowarzyszonej FBSerwis SA, finansowane z własnych środków.

Nadwyżki środków pieniężnych były - zgodnie z naszą polityką Grupy - lokowane w depozyty bankowe oraz krótkoterminowe papiery dłużne emitentów o wysokim ratingu. Ponadto, spółka Budimex SA wykorzystywała nadwyżki środków pieniężnych do finansowania swoich dostawców usług i materiałów, co wpływało pozytywnie na ich płynność finansową i generowało dodatkowe przychody finansowe dla Budimex SA.

Jednocześnie nasze spółki posiadały zadłużenie zewnętrzne z tytułu kredytów, pożyczek i innych zewnętrznych źródeł finansowania, w tym z tytułu leasingu finansowego, które na 31 grudnia 2019 roku wynosiło 450 366 tysięcy złotych, w tym kwota 175 862 tysięcy złotych to wprowadzona korekta z tytułu zastosowania po raz pierwszy w I półroczu 2019 roku MSSF 16. Kwota naszego zadłużenia zewnętrznego z tytułu kredytów bankowych, pożyczek i leasingu nie zawierająca wspomnianej korekty MSSF 16, a więc porównywalna z danymi z lat ubiegłych, wynosiła 274 504 tysiące złotych i tym samym była wyższa o 35 571 tysięcy złotych w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku (tabela poniżej). Na kwotę naszego zadłużenia finansowego składają się: zadłużenie Budimex SA oraz Budimex Kolejnictwo SA oraz Mostostal Kraków SA z tytułu umów leasingu finansowego (finansowanie nabycia maszyn i urządzeń do realizacji kontraktów drogowych i kolejowych), zadłużenie spółek z Grupy FBSerwis, kredyt zaciągnięty przez Budimex Parking Wrocław Sp. z o.o. (finansowanie koncesji parkingowej), a także kredyt zaciągnięty przez Budimex Nieruchomości Sp. z o.o. (finansowanie projektów deweloperskich). Na koniec roku 2019 nie posiadaliśmy zadłużenia z tytułu wyemitowanych obligacji.

Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek i innych zewnętrznych źródeł finansowania:	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2017
- długoterminowe	184 110	209 725	92 086
- długoterminowe (korekta MSSF 16):	-	63 533	-
- krótkoterminowe:	54 823:	64 779	30 324
- krótkoterminowe (korekta MSSF 16):	-	112 329	-
Ogółem	238 933	450 366	122 410

Strukturę finansowania Grupy Budimex obrazują następujące wskaźniki:

Wskaźnik	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
Pokrycie majątku kapitałem własnym: (kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej)/ (aktywa ogółem)	0,12	0,14	0,15
Pokrycie majątku trwałego kapitałem własnym: (kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej)/ (aktywa trwałe)	0,56	0,75	0,95
Wskaźnik zadłużenia całkowitego: (aktywa ogółem - kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej)/(aktywa ogółem)	0,88	0,86	0,85
Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych: (aktywa ogółem - kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej)/(kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej)	7,26	6,34	5,80

Na koniec roku 2019 pogorszyły się wskaźniki obrazujące trwałość struktury kapitału, tzn. wzrosło zadłużenie całkowite oraz wzrosło zadłużenie kapitałów własnych. Największy wpływ na wzrost wartości tych wskaźników miały: wspomniana powyżej transakcja zakupu akcji FBSSerwis SA, sfinansowana ze środków własnych Budimex SA oraz wypłata dywidendy przez Budimex SA.

Wskaźniki płynności (bieżącej oraz szybkiej) pozostały na koniec roku 2019 na niższym poziomie niż w latach ubiegłych, pomimo wzrostu salda środków pieniężnych, na co wpływ miały te same czynniki, które wpłynęły na pogorszenie wskaźników zadłużenia oraz dodatkowo konsolidacja spółek z Grupy FBSSerwis.

Wskaźnik	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
Płynność bieżąca (aktywa obrotowe)/(zobowiązania krótkoterminowe)	1,09	1,14	1,13
Płynność szybka (aktywa obrotowe - zapasy)/(zobowiązania krótkoterminowe)	0,67	0,73	0,81

Nasza obecna dobra sytuacja finansowa, posiadane zasoby gotówkowe, dostęp do limitów kredytowych w bankach oraz wciąż nieznaczny poziom i korzystna

struktura zadłużenia finansowego powodują, że nie ma zagrożeń dla finansowania naszej działalności w roku 2020.

WKŁAD W ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I KULTURA INNOWACJI

103-1(203)

103-2(203)

203-1

Realizując zlecane nam projekty komercyjne urzędy realizujemy zmiany warunkujące rozwój społeczno-gospodarczy, które czynią życie ludzi i funkcjonowanie przedsiębiorstw prostszym, bardziej bezpiecznym, czy mówiąc najprościej, lepszym.

Dzięki pracom inżynierskim pomagamy również chronić przyrodę. To rozwój, w który jako generalny wykonawca mamy namacalny wkład. Na naszych oczach otoczenie ulega przekształceniu: tak na poziomie kraju, jak i niewielkich społeczności lokalnych. Przez ponad 50 lat obecności na rynku, przy naszym zaangażowaniu powstało lub zostało zmodernizowanych tysiące kilometrów dróg: autostrad, dróg ekspresowych, krajowych, ale również tych niewielkich, lokalnych – nie mniej istotnych z punktu widzenia mieszkańców. Nie sposób nie wspomnieć też o infrastrukturze kolejowej, dzięki której polska kolej zmienia się po latach stagnacji. To także tysiące mieszkań, obiektów przemysłowych i kubaturowych, w tym infrastruktury technicznej, wspomagającej ochronę środowiska. Staramy się, by wszystkie realizowane przez nas projekty były wykonywane nie tylko z najwyższą starannością, ale również, by dzięki naszej wiedzy i wciąż rozbudowywanym kompetencjom sam proces ich realizacji był coraz bardziej efektywny, a przy tym mniej obciążający dla otoczenia.

[CRE8] Istotne inwestycje zrealizowane w 2019 roku

Budowa obwodnicy Olsztyna na drodze S51. 1 lutego 2019 roku Budimex przekazał Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad do użytkowania dziesięciokilometrowy odcinek obwodnicy Olsztyna na drodze S51 od węzła Jaroty do węzła Olsztyn Wschód. Prace zostały zakończone trzy miesiące przed terminem. Podczas robót ziemnych i przygotowania terenów Budimex zdjął ok. 400 tys. m³ humusu, czyli warstwy ziemi roślinnej, wykonał ponad 2 mln m³ wykopów i położył łącznie

ok. 500 000 m² (350 tys. ton) nawierzchni bitumicznej. Żeby ustabilizować podmokły i grząski teren, na którym powstała obwodnica trzeba było nawieźć w tym miejscu 7 mln ton gruntu – to równowartość objętości 5 Stadionów Narodowych w Warszawie. Wyzwaniem inżynierskim był most na rzece Łynie, który jest jednoprzęsłową konstrukcją stalową z ustrojem żelbetowym. Most ten mający 138 m długości był budowany na grząskim terenie. Budimex zastosował w tym kontrakcie nowoczesne rozwiązania budowlane – zbrojenie kompozytowe, które nie wymaga kosztownych napraw, związanych np. z korozją konstrukcji, gdyż pozostaje bardziej odporne na negatywne czynniki środowiskowe. Do pomiarów geodezyjnych wykorzystano drony.

Budowa Al. Polski Walczącej w Warszawie. 2 lutego 2019 roku Budimex oddał do użytku dwujezdniową drogę łączącą ul. Czerniakowską z ul. Wolicką. Inwestycja była realizowana od kwietnia 2017 r. na zlecenie Miejskiego Zarządu Inwestycji Drogowych w Warszawie. Wartość robót budowlanych to 39,5 mln zł.

Ekologiczny biurowiec .BIG (Ghelamco Poland). Kubatura zakończonej w 2019 roku inwestycji to ponad 73 tys. m³, a jej powierzchnia użytkowa sięga 10 tys. m². Budynek był realizowany w systemie BREEAM. Biurowiec ma zainstalowane m.in. czujniki natężenia oświetlenia, które automatycznie dostosowują jego moc w zależności od pory dnia i zachmurzenia. W częściach przechodnich oraz w pomieszczeniach sanitarnych zastosowano czujniki obecności automatycznie włączające oświetlenie. Instalacje grzewcze oraz chłodnicze wykonano z dużym naciskiem na jakość izolacji cieplnej. W budynku znajduje się też system oszczędzania wody, np. w umywalkach. Powyższe rozwiązania mają pozytywny wpływ na ograniczenie kosztów eksploatacji.

Budowa Aparthotelu „Termy Uniejów”. 20 września 2019 roku miało miejsce uroczyste otwarcie cztero-gwiazdkowego Aparthotelu „Termy Uniejów”. Budynek wyróżnia się wyjątkową bryłą i otoczeniem. Powierzchnia obiektu zajmuje ok. 10 tys. m². To nowoczesny i funkcjonalny budynek, który pomieści aż 172 apartamenty. Budowa hotelu wymagała rozwiązań, które ułatwią obsłudze oraz gościom korzystanie z jego infrastruktury. W Aparthotelu w systemie ogrzewania całego obiektu wykorzystane zostały wody termalne. Realizacja inwestycji wiązała się z licznymi wyzwaniami, m.in. z kopaniem w gruntach nawodnionych, logistyką, jak również z odpowiednim zabezpieczeniami i ogrodzeniem okolicznych lasów. Budowę zrealizowano na terenach Natura 2000.

Mareckie Centrum Edukacyjno-Rekreacyjne to najbardziej zaawansowany budynek użyteczności publicznej w Polsce. To również pierwszy obiekt publiczny z certyfikatem BREEAM na poziomie: „very good”. Dzięki zastosowaniu najbardziej innowacyjnych technologii inwestycja będzie, zamiast zużywać – produkować własny prąd oddawany do sieci energetycznej, pozyskiwać wodę z deszczówki i na bieżąco optymalizować zużycie energii w poszczególnych punktach Centrum. W budynku B zastosowano agregat kogeneracyjny produkujący prąd. Ciepło ze spalania będzie wykorzystywane do podgrzewania ciepłej wody użytkowej. Zastosowano także mechanizm odzysku ciepła ze ścieków prysznicowych. Ważnym elementem jest również fotowoltaika. Instalacja na dachu, o mocy 60kW, będzie miała za zadanie produkować zieloną energię, która na bieżąco będzie zużywana przez budynek. Za tę realizację Budimex zdobył wyróżnienie – „Sportowy Obiekt Roku 2019”. Wcześniej MCER, jeszcze jako projekt architektoniczny został nagrodzony PLGBC Awards 2012. Z kolei w 2019 roku MCER otrzymał Zielony Laur Polskiej Izby Gospodarczej.

Autostradowa Obwodnica Częstochowy (A1). 23 grudnia konsorcjum Budimex, Strabag i Budpol wspólnie z Generalną Dyrekcją Dróg Krajowych i Autostrad oddały do eksploatacji 20-kilometrowy odcinek obwodnicy Częstochowy A1 od węzła Blachownia do węzła Rząsawa. Konsorcjum Budimex, Strabag i Budpol przejęło plac budowy po poprzednim wykonawcy w lipcu 2019 roku na poziomie zaawansowania budowy 50%. W ciągu pięciu miesięcy konsorcjum

zrealizowało zakres prac umożliwiający zapewnienie przejezdności.

Budowa drogi ekspresowej S7. Wraz z zakończeniem prac na 18,9-kilometrowym odcinku trasy ekspresowej S5 od 14 grudnia 2019 kierowcy mogą jeździć nowoczesną drogą łączącą Poznań i Wrocław. To jedna z najważniejszych inwestycji w województwie wielkopolskim. Inwestorem jest Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Poznaniu. Podczas realizacji projektu, oprócz tradycyjnych sprzętów geodezyjnych, wielokrotnie korzystano z pomiarów wykonywanych metodą fotogrametrii z użyciem dronów. Część robót zrealizowano wykorzystując m.in. metody ślizgowe czy modele 3D.

Trasa Niepodległości w Białymstoku. 28 sierpnia Budimex wspólnie z inwestorem UM Białegostoku oficjalnie otworzyli Trasę Niepodległości – zachodnią obwodnicę centrum stolicy Podlasia. To strategiczna inwestycja dla Białegostoku. Zapewnia wygodny przejazd między odległymi osiedlami bez konieczności wjazdu do centrum miasta.

Modernizacja LCS Kutno na linii kolejowej E-20. Konsorcjum firm ZUE – Budimex – Strabag zakończyło modernizację LCS Kutno (odcinek Żychlin – Barłogi) na trasie kolejowej E-20 na 8 dni przed wyznaczonym terminem.

Muzeum Żołnierzy Wyklętych w Ostrołęce. 1 marca 2019 roku oficjalnie otworzono Muzeum Żołnierzy Wyklętych w Ostrołęce. Budowa muzeum rozpoczęła się w lipcu 2017 roku i obejmowała modernizację oraz rozbudowę starego aresztu śledczego – oryginalnie carskiego więzienia z 1903 roku.

Budowa centrum dystrybucyjnego LIDL w Kałuszynie. W Kałuszynie, w powiecie mińskim, powstało największe w Polsce i najnowocześniejsze, a także najbardziej nowatorskie w Europie centrum logistyczne Lidl. Znajdzie się w nim magazyn towarów spożywczych i przemysłowych dla sklepów zlokalizowanych w województwie mazowieckim, podlaskim i lubelskim. Kubatura obiektu zbliżona jest do pojemności Pałacu Kultury i Nauki, a powierzchnia posadzek wystarczyłaby dla ponad 5 boisk piłkarskich.

Poszczególne kontrakty i realizacje wykorzystują innowacyjne rozwiązania. Z jednej strony poszczególne obiekty budowlane mogą funkcjonować w sposób bardziej zrównoważony. Przykładowo mogą być bardziej energooszczędne, czy wykorzystywać deszczówkę. Z drugiej strony samo wykonawstwo dzięki nowoczesnym rozwiązaniom technologicznym może być bardziej efektywne zarówno w ujęciu kosztowym, jak i środowiskowym. Wkład w rozwój społeczno-gospodarczy to nie tylko materialne efekty realizowanych kontraktów, ale właśnie innowacyjne pomysły wypracowywane na potrzeby ich realizacji. To również postęp technologiczny i rozwiązania inicjowane przez przedsiębiorstwa, takie jak nasze.

W 2019 roku stojący na czele naszej grupy kapitałowej Budimex SA kontynuował realizację projektów badawczo-rozwojowych w obszarach zastosowania modelowania informacji o budynku (BIM) w termomodernizacji, testowania innowacyjnych materiałów w budownictwie kolejowym oraz tworzenia platformy wspomagającej bezpieczeństwo na transeuropejskich sieciach transportowych TEN-T. Dwa międzynarodowe przedsięwzięcia BIMERR i SAFEWAY finansowane są ze środków Unii Europejskiej z Programu Horyzont 2020, natomiast dwa projekty krajowe związane z kolejnictwem InRaNos i InRaVis są współfinansowane z funduszy PKP PLK oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Wartość projektów z dofinansowaniem na poziomie Komisji Europejskiej i Krajowym, w których uczestniczą nasze spółki to:

- SAFEWAY – System zarządzania infrastrukturą, wspomagający reagowanie na ekstremalne zdarzenia na transeuropejskich sieciach transportowych (TEN-T) – 4 869 100 EUR
- BIMERR – Opracowanie pakietu narzędzi uzupełniających technologię BIM, wspierających proces renowacji energetycznej istniejących budynków mieszkaniowych – 6 933 320 EUR
- InRaNoS (BRIK) – Innowacyjne rozwiązania w zakresie ochrony ludzi i środowiska przed hałasem od ruchu kolejowego – 3 923 365 zł
- InRaViS (BRIK) – Innowacyjne rozwiązania w zakresie ochrony ludzi i budynków przed drganiami od ruchu kolejowego – 7 309 154 zł

Jako jeden z 14 partnerów międzynarodowego konsorcjum Budimex SA działał w projekcie badawczo-rozwojowym o nazwie SAFEWAY (ang. Bezpieczna droga). Projekt polega na przeprowadzeniu czterech rzeczywistych studiów przypadków w czterech krajach, które powiązane są pięcioma korytarzami sieci bazowej TEN-T. Na obszarach tych prowadzone są m.in. badania nad zjawiskami klimatycznymi, pogodowymi, pożarami, ryzykiem sejsmicznym oraz wysokimi temperaturami. W ramach projektu przewidywana jest pięciokrotna poprawa mobilności oraz obniżenie kosztów utrzymania infrastruktury o co najmniej 20%. Jego realizacja ma przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa infrastruktury transportowej, stworzyć podstawy opracowania narzędzi służących do przewidywania i łagodzenia skutków ekstremalnych zdarzeń we wszystkich typach katastrof drogowych.

Kolejny projekt międzynarodowy, w który włączył się Budimex SA, to BIMERR. W jego realizację zaangażowanych jest 16 konsorcjantów – firm oraz jednostek naukowych z 10 państw europejskich. BIMERR jest powiązany z modelowaniem informacji o budynku (BIM) a jego głównym celem jest wsparcie interesariuszy zaangażowanych w proces termomodernizacji z dziedziny AEC (architektura, inżynieria i budownictwo) poprzez zaprojektowanie i opracowanie nowego zestawu narzędzi do wykorzystywanych podczas procesu renowacji istniejących budynków – od koncepcji do dostawy.

„BRIK” – Badania i Rozwój w Infrastrukturze Kolejowej” to program wsparcia badań naukowych i prac rozwojowych w obszarze infrastruktury kolejowej, zainicjowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz PKP Polskie Linie Kolejowe SA. W ramach programu BRIK Budimex SA zaangażowany jest w dwa projekty badawczo-rozwojowe – InRaViS oraz InRaNoS.

Projekt InRaNos jest realizowany wspólnie przez NCBiR – oraz PKP PLK SA, Konsorcjum: Budimex SA, Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, Politechnikę Warszawską oraz TINES Investment Sp. z o.o. W projekcie wypracowane będą prototypy urządzeń montowanych w nawierzchni kolejowej, ograniczające drgania oraz emisję hałasu pochodzących z ruchu kolejowego – tłumiki przyszynowe i torowe.

Projekt InRaVis jest realizowany wspólnie przez NCBiR oraz PKP PLK SA, Konsorcjum: Budimex SA, Instytut Kolejnictwa, Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, Politechnika Warszawska oraz TINES Investment Sp. z o.o. Celem projektu jest opracowanie innowacyjnych rozwiązań w zakresie ochrony ludzi i budynków przed drganiami od ruchu kolejowego. W ramach prac przewiduje się opracowanie czterech wyrobów przeznaczonych do podsypkowych konstrukcji nawierzchni kolejowej (maty wibroizolacyjne podtłuczniowe i podkładki podpodkładowe) oraz bezpodsypkowych (maty wibroizolacyjne podpłytkowe i system blokowych podpór szynowych w otulinie). Rolą Budimeksu w projektach BRIK jest zabudowa przyrządów w torze kolejowym na odcinkach testowych oraz współpraca przy opracowaniu wytycznych do ich montażu, oceny skuteczności oraz zakresu stosowania. Dzięki tym rozwiązaniom zwiększy się ochrona ludzi przed hałasem oraz budynków przed drganiami. Opracowane urządzenia i przeprowadzone badania mogą wpłynąć na popularyzację stosowania tych metod w Polsce. Wykonane symulacje numeryczne i modele predykcji skuteczności urządzeń będą stanowiły znaczący wkład dla przemysłu i nauki, będący punktem wyjścia do rozwoju kolejnych rozwiązań. Badania zrealizowane w warunkach laboratoryjnych oraz rzeczywistych pozwolą ocenić skuteczność rozwiązań oraz opracować wytyczne do ich stosowania w infrastrukturze kolejowej.

Ponadto Budimex SA zaangażował się w miejski program akceleracyjny WARSAW booster'19 realizowany dla m.st. Warszawy przez Seriatim Foundation. Celem tego przedsięwzięcia było wsparcie młodych lokalnych firm technologicznych w nawiązywaniu relacji z władzami miasta i przedsiębiorstwami działającymi w Warszawie. Edycja skupiła się na poszukiwaniu rozwiązań z obszaru zarządzania gospodarką odpadami komunalnymi.

Kolejnym zewnętrznym działaniem było zorganizowanie przez Budimex SA i fundusz inwestycyjny YouNick Mint Venture Day, którego celem było poszukiwanie rozwiązań z zakresu zarządzania łańcuchem dostaw.

Budimex pracuje nad innowacyjną technologią w energetyce.

Konsorcjum złożone z przedstawicieli Budimex SA, Instytutu Energetyki-Institutu Badawczego oraz

Mostostalu Kraków, pracuje nad innowacyjnym projektem o nazwie: SeNeX. Technologia ma zapewnić ograniczenie emisji substancji szkodliwych, pochodzących ze spalania węgla kamiennego w kotłach rusztowych typu MCP stosowanych w energetyce w Polsce.

Nowa technologia przeznaczona będzie dla sektora energetycznego, szczególnie ciepłowni i elektrociepłowni, a także dla zakładów przemysłowych, takich jak cukrownie, zakłady chemiczne.

Rozwiązanie problemu redukcji emisji zanieczyszczeń jest istotne z powodów zarówno ekologicznych, jak i ekonomicznych. Niespełnienie limitów emisyjnych skutkować będzie karami finansowymi, a nawet nakazem odstawienia kotła grzewczego. Efektem może być ograniczenie zdolności produkcyjnych zakładów, ze wszystkimi tego konsekwencjami.

W projekcie wykorzystane zostaną opatentowane lance, zamontowane w kotle. Dzięki temu, możliwy będzie precyzyjnie kontrolowany wtrysk reagentów do redukcji dwutlenku siarki (SO₂) oraz tlenku azotu (NO_x) – w odpowiednim zakresie temperatur wewnątrz kotła i niezależnie od jego obciążenia. Układem oraz położeniem lanc sterować będzie odpowiedni algorytm. Badania przemysłowe i rozwojowe, realizowane przez partnerów konsorcjum, obejmą model i pracę wybranego kotła, a ich celem będzie wskazanie optymalnego miejsca zainstalowania lanc. Określone zostaną parametry ich pracy, a także powstanie algorytm sterujący położeniem lanc oraz dozowaniem czynników redukujących.

W ramach SeNex zaprojektowana została specjalna instalacja, metoda jej wykonania oraz sposób integracji z infrastrukturą ciepłowni. Projekt zakończy się przeprowadzeniem testów, oceną efektywności oraz analizą techniczno-ekonomiczną proponowanego rozwiązania.

Projekt współfinansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, w ramach Działania 4.1 Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020. Pierwsze prace nad technologią SeNeX rozpoczęły się w maju 2019 r. a ich zakończenie planowane jest na luty 2022 r.

Nadchodzi cyfrowa rewolucja w termomodernizacji. Budimex w innowacyjnym, międzynarodowym projekcie BIMERR.

Kluczowym elementem digitalizacji przemysłu budowlanego jest Building Information Modelling (BIM), który w znaczący sposób przyczynia się do poprawy efektywności planowania i realizacji budów. BIMERR to uzupełnienie i rozszerzenie funkcjonalności BIM o narzędzia wspierające proces renowacji energetycznej budynków mieszkaniowych. Budimex SA będzie liderem jednego z etapów tego międzynarodowego, innowacyjnego projektu.

Na całym świecie formułowane są cele związane z odpowiedzialnością na zmiany klimatyczne. Badania prezentowane w raportach m.in. International Energy Agency wskazują, że budynki są najbardziej znaczącymi „odbiorcami” energii w Unii Europejskiej, którym przypisuje się niemal 40% całkowitego jej zużycia, podobnie jak wysoką emisję CO₂ – blisko 36%. Sposobem na redukcję poziomu zużycia energii oraz emisji gazów cieplarnianych w Europie może być poprawa efektywności energetycznej w środowisku zabudowanym. Według opracowania „Energy Roadmap 2050”, opublikowanego przez Komisję Europejską w 2011 roku, większość budynków mieszkaniowych w Europie ma ponad 50 lat, a ogólną poprawę ich efektywności energetycznej cechuje niski wskaźnik renowacji, wynoszący ok. 1% rocznie.

Jednym z głównych czynników wpływających na powolne tempo modernizacji energetycznej budynków jest niedostępność ich cyfrowych modeli, co znacznie utrudnia planowanie, kosztorysowanie, obliczanie efektywności prac. Celem projektu BIMERR jest wypracowanie pakietu narzędzi, które umożliwią tworzenie ulepszonych cyfrowych modeli istniejących budynków mieszkaniowych.

BIMERR zakłada rozwój technologii Scan-to-BIM, wykorzystującej smart glasses i rozszerzoną rzeczywistość (AR). Dzięki temu, oprócz danych geometrycznych, cyfrowe modele budynków mieszkaniowych będą mogły być uzupełniane m.in. o charakterystykę materiałów i komponentów mających wpływ na wydajność energetyczną, dane o zużyciu energii, a także sposobie ich eksploatacji. Kolejną innowacją BIMERR będzie rozszerzenie algorytmiczne, dające możliwość analizy tych wzorców zachowań rezydentów budynków, które mają wpływ na zużycie energii. Projekt zakłada także stworzenie dodatkowych aplikacji wspierających BIM. Pierwsza z nich, Renovation DSS (RenoDSS), dedykowana będzie projektantom modernizacji energetycznej budynków oraz zarządcom nieruchomości. Pozwoli ona ocenić możliwości przeprowadzenia renowacji, np. pod kątem

wymiany systemów grzewczych, materiałów izolacyjnych czy okien. Ułatwi także oszacowanie wpływu modernizacji na wskaźniki ekonomiczne budynku. Druga aplikacja to Process & Workflow Modelling and Automation (PWMA). Posłuży ona do symulacji procesu renowacji na każdym jego etapie, od przygotowania po wykonanie. Narzędzia będą działać synergicznie i pozwolą tworzyć dokładniejsze modele informacji o obiektach budowlanych. Rozszerzony proces modelowania cyfrowego z pewnością przyniesie większe możliwości wykorzystania BIM i przełoży się na wyższą efektywność planowania renowacji energetycznej budynków pod względem jakości, czasu oraz kosztów.

Wypracowane w ramach BIMERR rozwiązania będą testowane w warunkach rzeczywistych. W tym celu, wytypowane zostaną dwa budynki mieszkaniowe, wymagające modernizacji energetycznej. Badania realizowane będą w Polsce i Hiszpanii – ze względu na różnice w przepisach prawa budowlanego, standardach wykonania budynków z wykorzystaniem różnych komponentów, różne systemy ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji. Budimex SA, lider etapu realizacji testów oraz Ferrovia Agroman, niezależnie opracują modele BIM, które posłużą do oceny wydajności narzędzi BIMERR. Dzięki temu powstanie zbiór wskazówek i wytycznych do usprawnienia innowacyjnego pakietu.

BIMERR jest międzynarodowym przedsięwzięciem, finansowanym z funduszy unijnych, w ramach programu Horyzont 2020. W realizację projektu zaangażowanych jest 16 konsorcjantów – firm oraz jednostek naukowych z 10 państw europejskich, takich jak: Austria, Belgia, Cypr, Grecja, Hiszpania, Niemcy, Polska, Słowacja, Wielka Brytania i Włochy. Projekt rozpoczął się w styczniu 2019 r., a jego zakończenie planowane jest na wrzesień 2022 r. Wartość dofinansowania wynosi 6 933 320 Euro. Konsorcjum BIMERR tworzą: BOC Asset Management GmbH (AT), Budimex SA (PL), Conkar SA (GR), Ethniko Kentro Erevns Kai Technologikis Anaptyxis (GR), Extergy Ltd (UK), Fraunhofer Gesellschaft zur Foerderung der Angewandten Forschung E.V. (DE), Glassup SRL (IT), Heriot-Watt University (UK), Hypertech (Chaiptek) Anonymos Viomichaniki Emporiki Etaireia Pliroforikis Kai Neon Technologion (GR), Merit Consulting House SPRL (BE), Novitech AS (SK), Suites Data Intelligence Solutions Limited (CY), Ubitech Limited (CY), University of Peloponnese (GR), Unoversidad Politecnica de Madrid (ES), Xylem Science and Technology Management GmbH (AT).

MODEL WARTOŚCI I KULTURA ZARZĄDCZA

102-7 | 102-15

Model wartości

Model wartości ma na celu zaprezentowanie modelu biznesowego w kontekście jego oddziaływania na sześć kategorii kapitałów, tj. kapitału finansowego, ludzkiego, organizacyjnego, intelektualnego, społecznego i naturalnego. W raportowanym okresie w naszym modelu biznesowym nie zaszły żadne znaczące zmiany (z dokładnością do włączenia w skład grupy kapitałowej spółki FBSerwis).

	Kapitał finansowy	Kapitał ludzki	Kapitał organizacyjny	Kapitał intelektualny	Kapitał społeczny	Kapitał naturalny
Cechy	<p>Kapitał, z którego finansujemy naszą działalność – środki powierzone nam przez akcjonariuszy, pożyczko- i kredytodawców oraz środki, które wypracowujemy tworząc zyski.</p> <p>Dbłość o pomnażanie powierzonego kapitału i rzetelność w informowaniu o rzeczywistym obrazie Grupy Budimex i jej działalności.</p>	<p>Różnorodny zespół doświadczonych inżynierów i pracowników innych profesji, zaangażowanych w budowanie trwałej wartości.</p> <p>Troska o bezpieczeństwo i zdrowie osób zaangażowanych w realizowane prace, ich rozwój i przyszłość.</p>	<p>Unikalna struktura organizacyjna pozwalająca na zgromadzenie komplementarnych kompetencji, a w efekcie oferowania szerokiego wachlarza usług.</p> <p>Wciąż doskonalone procesy operacyjne, które pozwalają działać skutecznie i efektywnie oraz gwarantować najwyższą jakość realizacji.</p>	<p>Wiedza i kompetencje.</p> <p>Wypracowywane latami, unikalne rozwiązania techniczne, będące wynikiem prac badawczo-rozwojowych.</p> <p>Najwyższej jakości badania laboratoryjne.</p>	<p>Umiejętność budowania relacji z szeroko rozumianym otoczeniem, m.in. budowanie długoterminowych relacji z dostawcami i podwykonawcami.</p> <p>Bycie dobrym sąsiadem dla społeczności lokalnych.</p> <p>Współpraca z innymi graczami, w tym konkurentami, nad rozwiązaniem wspólnych problemów branży (np. „Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie”).</p>	<p>Bezpośredni pośredni wpływ na środowisko.</p> <p>Szacunek dla wykorzystywanych, ale ograniczonych zasobów naturalnych.</p> <p>Troska o tereny cenne przyrodniczo, z którymi sąsiadują nasze inwestycje.</p>

Efekty i wyniki w 2019 roku	<ul style="list-style-type: none"> Suma aktywów: 6 673 959 tys. zł Kapitały własne: w 836 640 tys. zł Zobowiązania długoterminowe 1 049 392 tys. zł Zobowiązania krótkoterminowe 4 787 927 tys. zł Przychody ze sprzedaży: 7 569 663 tys. zł Zysk netto: 228 851 tys. zł 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba pracowników (we wszystkich spółkach Grupy kapitałowej konsolidowanych w sprawozdawczości finansowej): 7474 	<ul style="list-style-type: none"> Rzeczowe aktywa trwałe: 512 921 tys. zł 1163 podwykonawców poddanych kwalifikacji wstępnej 1420 przeprowadzonych ocen końcowych 93 zidentyfikowane nieprawidłowości 	<ul style="list-style-type: none"> Wartości niematerialne: 168 822 tys. zł 27 jednostek laboratoryjnych zlokalizowanych na terenie całego kraju 53 akredytowane metody badawcze, w tym 7 metod rozszerzonych zaangażowanie w wielomilionowe projekty innowacyjne 	<ul style="list-style-type: none"> Odprowadzony do budżetu podatek dochodowy w wysokości ponad 103 506 tys. zł 883 tys. zł przekazanych na cele społeczne w formie darowizn oraz 1650 tys. zł wydanych na sponsoring Eliminacja konfliktów społecznych i środowiskowych Autorskie programy społeczne Współpraca i rozwiązania wypracowane w ramach „Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie” 	<ul style="list-style-type: none"> Brak awarii środowiskowych Optymalizacja zużycia surowców, materiałów, nośników energii oraz emisji Odzysk surowców wtórnych oraz gleby i ziemi
Nasze podejście	<p>Finansujemy działania, dzięki którym powstaje infrastruktura drogowa, kolejowa oraz obiekty użyteczności publicznej. Zakupujemy potrzebne surowce i materiały. Terminowo i rzetelnie regulujemy nasze zobowiązania wobec partnerów biznesowych, a tym samym zapewniamy im płynność finansową.</p>	<p>Zapewniamy godziwe warunki pracy naszym pracownikom i zewnętrznym kontrahentom. Wspieramy naszą kadrę w rozwoju. Angażujemy przyszłych inżynierów w ramach Akademii Budimex oraz programu staży i praktyk zawodowych.</p>	<p>Zapewniamy bezpieczne miejsca pracy zarówno dla naszych pracowników, jak i kontrahentów.</p>	<p>Wypracowujemy optymalne i efektywne rozwiązania, które pozwalają zapewnić bezpieczeństwo odbiorcom naszych realizacji i środowisku naturalnemu.</p>	<p>Angażując się w budowę obiektów publicznych oraz infrastrukturalnych przyczyniamy się do poprawy jakości życia społecznego i gospodarczego.</p>	<p>Chronimy najcenniejsze obszary przyrodnicze, odpowiednio planując i zabezpieczając place budowy. Monitorujemy nasz wpływ na otoczenie, reagując na wszelkie sygnały o zagrożeniach.</p>
Powiązane kategorie ryzyka	<p>Ryzyko walutowe.</p> <p>Ryzyko cenowe.</p> <p>Ryzyko kredytowe.</p> <p>Ryzyko utraty płynności.</p>	<p>Ryzyko wzrostu kosztów zatrudnienia, ryzyko braku odpowiedniej liczby wykwalifikowanych pracowników.</p>	<p>Ryzyko opóźnienia w terminowym wykonaniu lub niedostateczna jakość robót podwykonawców.</p> <p>Ryzyko opóźnienia w uzyskaniu odpowiednich decyzji administracyjnych.</p>	<p>Ryzyko zmiany zakresu robót, bądź technologii uzgodnionych w umowach.</p>	<p>Ryzyko opóźnienia w uzyskaniu odpowiednich decyzji administracyjnych.</p>	<p>Ryzyko opóźnienia w uzyskaniu odpowiednich decyzji administracyjnych.</p> <p>Ryzyko niekorzystnych warunków pogodowych lub gruntowych.</p>

Kultura zarządcza

Obok Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy, zgodnie z obowiązującymi regulacjami krajowymi, wynikającymi z Kodeksu spółek handlowych, organami spółki są Zarząd oraz Rada Nadzorcza.

Rolą Zarządu jest prowadzenie spraw spółki oraz jej reprezentowanie. Natomiast Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności. Uprawniona jest do przeglądania wszystkich jej dokumentów oraz żądania sprawozdań i wyjaśnień od Zarządu i pracowników spółki, dokonywania rewizji majątku oraz sprawdzania ksiąg i dokumentów. Rada ma prawo żądać (dla swoich potrzeb), wykonania niezbędnych ekspertyz i badań w zakresie spraw będących przedmiotem jej nadzoru i kontroli.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Zarząd Budimex SA składał się z następujących osób:

- Dariusz Jacek Blocher, prezes Zarządu, dyrektor generalny,
- Artur Popko, wiceprezes Zarządu, dyrektor operacyjny,
- Cezary Mączka, członek Zarządu, dyrektor Pionu Zarządzania Zasobami Ludzkimi,
- Jacek Daniewski, członek Zarządu, dyrektor Pionu Prawno-Organizacyjnego,
- Henryk Urbański, członek Zarządu, dyrektor Pionu Zarządzania Nieruchomościami,
- Marcin Węglowski, członek Zarządu, dyrektor Pionu Ekonomiczno-Finansowego.

Z kolei na ten sam dzień Rada Nadzorcza Budimex SA miała następujący skład:

- Marek Michałowski, przewodniczący Rady,
- Juan Ignacio Gaston Najarro, wiceprzewodniczący Rady,
- Igor Adam Chalupec, sekretarz Rady,
- Danuta Dąbrowska, członek Rady,
- Agnieszka Słomka-Gołębiowska, członek Rady,
- Marzenna Anna Weresa, członek Rady,
- Janusz Dedo, członek Rady,
- Javier Galindo Hernandez, członek Rady,
- Jose Carlos Garrido-Lestache Rodríguez, członek Rady,
- Fernando Luis Pascual Larragoiti, członek Rady.

W dniu 16 maja 2019 roku w związku z wygaśnięciem mandatów członków Rady Nadzorczej dziewiątej kadencji Zwyczajne Walne Zgromadzenie Budimex SA dokonało wyboru Rady Nadzorczej dziesiątej kadencji ustalając jej skład jak powyżej. Tym samym skład osobowy Rady Nadzorczej w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 uległ następującym zmianom:

- z dniem 16 maja 2019 roku w związku z wygaśnięciem mandatu członka Rady Nadzorczej i brakiem powołania przez Zwyczajne Walne Zgromadzenie do pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej nowej kadencji funkcję w Radzie przestał pełnić Piotr Kamiński,
- w dniu 16 maja Zwyczajne Walne Zgromadzenie powołało do Rady Nadzorczej nowych członków w osobach Danuty Dąbrowskiej oraz Agnieszki Słomki-Gołębiowskiej.

W ramach Rady Nadzorczej działały trzy komitety, tj.:

- Komitet Audytu.
- Komitet Inwestycyjny.
- Komitet Wynagrodzeń.

Skład osobowy Komitetu Audytu w ciągu roku 2019 uległ zmianie na skutek uchwały nr 290 Rady Nadzorczej z dnia 16 maja 2019 roku, mocą której Rada Nadzorcza nowej kadencji powołała Komitet Audytu w składzie jak powyżej. Do dnia 16 maja 2019 roku w skład Komitetu Audytu wchodziły następujące osoby:

- Marzenna Anna Weresa – przewodnicząca,
- Javier Galindo Hernandez – członek,
- Janusz Dedo – członek.

Analogicznie uległ zmianie skład osobowy Komitetu Inwestycyjnego, którego członkami do dnia 16 maja 2019 roku byli:

- Piotr Kamiński – przewodniczący,
- Javier Galindo Hernandez – członek,
- Fernando Luis Pascual Larragoiti – członek.

Z kolei skład osobowy Komitetu Wynagrodzeń nie zmienił się w ciągu roku. Rada Nadzorcza nowej kadencji powołała w dniu 16 maja 2019 roku uchwałą nr 290 Komitet Wynagrodzeń w składzie jak dotychczas.

Skład osobowy komitetów Rady nadzorczej na 31.12.2019

Komitet Audytu	Komitet Inwestycyjny	Komitet Wynagrodzeń
<ul style="list-style-type: none"> • Danuta Dąbrowska – przewodnicząca, • Javier Galindo Hernandez – członek, • Agnieszka Słomka-Gołębiowska – członek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Janusz Dedo – przewodniczący, • Javier Galindo Hernandez – członek, • Fernando Luis Pascual Larragoiti – członek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Marek Michałowski – przewodniczący, • Igor Chalupec – członek, • Juan Ignacio Gaston Najarro – członek.

102-18

Zarządzanie w kontekście społecznej odpowiedzialności biznesu

Podstawą naszych długoterminowych działań w zakresie zarządzania społeczną odpowiedzialnością jest Strategia CSR na lata 2016-2020. Jej założenia są publicznie dostępne. Jest ona zakorzeniona zarówno w Misji Budimeksu, odwołującej się do zrównoważonego rozwoju, jak i w kluczowych politykach biznesowych Grupy Ferrovial.

W naszej strategii określiliśmy osiem kluczowych obszarów społecznej odpowiedzialności:

- udoskonalanie standardów bezpieczeństwa i higieny pracy,
- ograniczanie oddziaływania na otoczenie przyrodnicze,
- bycie sąsiadem, gościem i partnerem dla społeczności lokalnych,
- eliminację ryzyka zachowań nieetycznych,
- budowanie unikalnych kompetencji i przyjaznej atmosfery w miejscu pracy,
- zapewnienie najwyższej jakości realizacji,
- wspieranie kultury innowacyjności,
- zapewnienie mechanizmów nadzoru nad społecznymi i środowiskowymi wynikami działalności.

Każdemu z nich przypisaliśmy konkretne cele, mierniki i wartości. Co roku też publicznie rozliczamy się z ich realizacji.

Kierunki naszej strategii są spójne z politykami przyjętymi w Grupie Ferrovial. Polityki te w każdym przypadku obowiązują wszystkie spółki tej grupy kapitałowej (czyli też wszystkie spółki Grupy Budimex).

Obligują ich wszystkich pracowników, włączając w to osoby zarządzające. Z punktu widzenia obszaru społecznej odpowiedzialności kluczową polityką są Zasady Polityki Odpowiedzialności Spółki. Wywodzi się ona z zasad UN Global Compact. Poszczególne istotne obszary odpowiedzialności znajdują swoje odzwierciedlenie w innych politykach grupowych. Regulują one obszary takie jak: oddziaływanie na środowisko naturalne, przeciwdziałanie korupcji, czy ochrona praw człowieka.

Za kompleksowe podejście do zarządzania strategicznego społeczną odpowiedzialnością odpowiada Komitet CSR. W jego skład wchodzi przedstawiciele Zarządu oraz wybranych jednostek organizacyjnych. Przewodniczy mu Prezes Zarządu. Komitet spotyka się cyklicznie, przynajmniej cztery razy w roku – opiniuje, zatwierdza i rozlicza realizację celów CSR.

Z kolei jeżeli chodzi o codzienne zarządzanie, jego efektywność na poziomie operacyjnym zapewniają certyfikowane systemy zarządzania jakością, bezpieczeństwem i higieną pracy oraz środowiskiem. W przypadku spółki Budimex stojącej na czele naszej grupy kapitałowej, na Zintegrowany System Zarządzania składają się: system zarządzania jakością wg ISO 9001:2015, system zarządzania środowiskowego wg ISO 14001:2015, system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy – zgodny z PN-N-18001:2004 i OHSAS 18001:2007, system zarządzania bezpieczeństwem informacji wg ISO/IEC 27001:2013, system zarządzania jakością wg AQAP 2110:2016, system zarządzania energią wg ISO 50001:2011, system zarządzania kodeksami postępowania związanych z zadowoleniem klientów wg ISO 10001:2007, system zarządzania jakością usług informatycznych wg ISO 20000-1:2011, system jakości wg PN-EN ISO 3834-2:2007 dotyczący spawania.

Spółka Budimex posiada kod NATO nr 1836H Podmiotu Gospodarki Narodowej (NCAGE) – przyznawany podmiotom, których działalność związana jest z asortymentem wyrobów obronnych lub świadczeniem usług na rzecz obronności. Dodatkowo Zintegrowany System Zarządzania uwzględnia wytyczne do zarządzania społeczną odpowiedzialnością określone w normie PN-ISO 26000:2012.

W pozostałych naszych spółkach, certyfikowane systemy zarządzania posiada Mostostal Kraków. Proces produkcji, montażu i remontów objęty jest Systemem Zarządzania Jakością według Zintegrowanego Systemu Zarządzania Jakością (ISO 9001:2015 – system zarządzania jakością, ISO 14001:2015 – system zarządzania środowiskowego, PN-N-18001:2004 i OHSAS 18001:2007 – system zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy). Spółka ta posiada jeszcze szereg innych certyfikatów potwierdzających np. uprawnienia mostowe, spawalnicze, czy uprawnienia Urzędu Dozoru Technicznego (UDT). W spółce FBSerwis Wrocław wdrożono system zarządzania jakością i środowiskiem według ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015.

102-15

Zarządzanie ryzykiem

Nasze Biuro Kontroli Wewnętrznej (Budimex SA) gromadzi informacje na temat ryzyk, które zgłaszane są przez dyrektorów kluczowych obszarów w organizacji oraz prezesów spółek zależnych.

W oparciu o analizę otrzymanych ryzyk sporządzane są:

- mapa ryzyk kluczowych dla organizacji prezentowana na spotkaniach Zarządu i Komitecie Audytu,
- mapa pozostałych ryzyk kontrolowanych i monitorowanych przez Dyrektorów Pionów Budimex SA, którzy pełnią jednocześnie funkcję członków Rady Nadzorczej w spółkach zależnych.

Dla każdego ryzyka określone są narzędzia i działania służące jego minimalizowaniu. Każde oceniane jest na poziomie ryzyka inherentnego (przed uwzględnieniem narzędzi i działań je zmniejszających) i rezydualnego (po zastosowaniu narzędzi i działań je zmniejszających). Ryzyko może być sklasyfikowane jako bardzo poważne, poważne, umiarkowane i nieistotne w odniesieniu do konsekwencji wystąpienia, prawdopodobieństwa pojawienia się i ekspozycji na nie biznesu.

Ryzyka bardzo poważne i poważne z poziomu ryzyka inherentnego i rezydualnego oraz kluczowe dla poszczególnych obszarów działalności kontrolowane są przez Zarząd. Pozostałe ryzyka, które po zastosowaniu narzędzi i działań zmniejszających ryzyko na poziomie ryzyka rezydualnego, wykazują wagę – ryzyko umiarkowane i niskie – kontrolowane są przez poszczególnych Dyrektorów Pionów. Ryzyka monitorowane są raz na kwartał. Podejście to obejmuje ryzyka finansowe i niefinansowe.

Na mapie ryzyk kluczowych znajdują się nieliczne ryzyka niefinansowe związane z dostępnością wykwalifikowanych pracowników oraz oczekiwaniami płacowymi. Z kolei na mapie pozostałych ryzyk odnotowano wybrane ryzyka środowiskowe.

102-15

Czynniki ryzyka finansowego

Jako Grupa Budimex narażeni jesteśmy na różne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych, ryzyko cenowe, ryzyko kredytowe oraz ryzyko utraty płynności.

Pomimo wprowadzenia restrykcyjnych procedur kontroli należności w Grupie, wciąż istnieje ryzyko związane z niewypłacalnością inwestorów (ryzyko kredytowe kontrahentów). Ewentualne opóźnienia w terminowym regulowaniu należności mogą negatywnie wpłynąć na wyniki finansowe Grupy, powodując konieczność tworzenia odpisów aktualizujących należności oraz finansowania działalności zadłużeniem zewnętrznym.

Każdy kontrakt jest inny, tj. towarzyszą mu określone warunki techniczno-ekonomiczne, co oznacza konkretne ryzyka, wpływające na poziom uzyskiwanej marży. Monitorujemy ryzyka techniczne, organizacyjne, prawne i finansowe związane z planowaniem i bieżącym przebiegiem prac na poszczególnych kontraktach. Pomimo wprowadzonych mechanizmów kontrolnych i zabezpieczenia ogólnych ryzyk (kredytowego, walutowego i odpowiedzialności cywilnej) istnieje możliwość wystąpienia czynników powodujących realizację kontraktu z marżą niższą niż pierwotnie planowana, wśród których należy wymienić:

- wzrost cen materiałów budowlanych, ropopochodnych i energii,
- wzrost cen usług i ograniczona dostępność lub upadłość podwykonawców,
- wzrost kosztów zatrudnienia i ograniczona dostępność wykwalifikowanych pracowników,

- opóźnienia w terminowym wykonaniu lub niedostateczna jakość robót podwykonawców,
- opóźnienia w uzyskaniu odpowiednich decyzji administracyjnych,
- zmiana zakresu robót bądź technologii uzgodnionych w umowach,
- niekorzystne warunki pogodowe lub gruntowe.

102-15 308-1 308-2 103-1(414) 103-2(414) 414-1

Zarządzanie ryzykiem w łańcuchu dostaw

Nasz łańcuch dostaw obejmuje tysiące dostawców i kontrahentów, z którymi na co dzień współpracujemy. Jako generalny wykonawca odpowiadamy za podejmowane przez nich działania, dostarczane materiały oraz oferowane warunki pracy.

Główne ryzyka niefinansowe w łańcuchu dostaw dotyczą:

- bezpieczeństwa i higieny pracy,
- warunków zatrudnienia,
- ochrony środowiska.

Każdy nowy kontrahent poddawany jest ocenie wstępnej na podstawie ankiety kwalifikacyjnej. Ankieta zawiera deklarację dostawcy o przestrzeganiu obowiązujących przepisów w zakresie m.in. prawa pracy, ochrony środowiska. Wszyscy istotni dostawcy i podwykonawcy (100%) poddawani są ocenie (kwalifikacji) wstępnej. Natomiast w przypadku zakończenia współpracy z danym dostawcą, przeprowadzana jest ocena końcowa, która obejmuje kwestie takie, jak: jakość, terminowość, rzeczywisty potencjał techniczny, BHP, aspekty środowiskowe oraz aspekty praw człowieka, w tym praw pracowniczych. Oceny dokonują kierownicy kontraktów, którzy mają za zadanie wskazać wszelkie nieprawidłowości, zdarzenia mogące stanowić zagrożenie lub

działania niezgodne z obowiązującymi poddostawców zasadami Grupy Budimex. Wyniki ankiet kwalifikacyjnych oraz ocen końcowych gromadzone są w Centralnej Bazie Danych. Dostęp do tych danych mają audytorzy wewnętrzni, którzy wykorzystują je do oceny poddostawców. Audytorzy mają również dostęp do ofert dostawców, na podstawie których została podpisana umowa. Analizując ofertę, historię kontraktu i wynik oceny końcowej, mogą porównać to, do czego na poziomie oferty zobowiązał się dany poddostawca, z tym jak faktycznie przebiegała i zakończyła się współpraca. Niezależnie od oceny, po zakończeniu danego kontraktu wysyłamy do inwestora Ankiety Zadowolonia. Wyniki i wnioski z oceny następnie analizujemy podczas corocznych przeglądów zarządzania.

Na podstawie wstępnej kwalifikacji oraz ocen końcowych podwykonawców kategoryzujemy w następujący sposób:

- rekomendowany (najwyższe oceny),
- kwalifikowany (oceny pozytywne, ale nieco niższe niż w przypadku dostawców rekomendowanych),
- odrzucony (niskie oceny, ale kwalifikacja ma charakter warunkowy, tj. możliwe jest podjęcie współpracy, o ile np. partner biznesowy wprowadzi działania naprawcze),
- dekwalfikowany (podjęcie współpracy z danym partnerem nie jest możliwe ze względu np. na jego kondycję finansową, czy wcześniejsze rażące naruszenie zasad współpracy np. w wymiarze etycznym, czy środowiskowym, tj. próby przekupstwa, czy spowodowanie znaczących szkód środowiskowych).

Dążymy do tego, by znaczące umowy z kluczowymi kontrahentami, nawet posiadającymi większą siłę negocjacyjną uzupełniane były o załącznik etyczny.

Wyniki ocen wstępnych (ankiety kwalifikacyjne) i ocen końcowych u poddostawców w 2019 roku oraz stan na dzień 31.12.2019 wszystkich Kontrahentów prezentują się następująco:

Zakres weryfikacji	2016	2017	2018	2019	Narastająco (aktywne)
Umowy ramowe					
Istotne umowy inwestycyjne zdefiniowane jako umowy ramowe	16	19	30	11	164
Istotne umowy inwestycyjne zawierające klauzule etyczne. Łączna liczba umów z tymi klauzulami i % istotnych umów ramowych	11 (69%)	11 (58%)	24 (80%)	8 (73%)	134 (82%)
Odsetek wszystkich umów z klauzulami etycznymi wśród wszystkich umów ramowych	50%	72%	73%	73%	82%

Zakres weryfikacji	2016	2017	2018	2019
Ankiety kwalifikacyjne i oceny końcowe				
Liczba ankiet kwalifikacyjnych	1191	1019	1163	885
Liczba przeprowadzonych ocen końcowych	4583	3068	5329	1420
Liczba stwierdzonych nieprawidłowości	184	153	361	93
Liczba stwierdzonych nieprawidłowości				
Dotrzymanie terminów	61	45	121	31
Jakość produktu	24	21	47	10
Potencjał techniczny	50	41	78	23
Spełnienie warunków cenowych	11	10	31	13
BHP	26	23	49	7
Ochrona środowiska	12	12	35	9

ZARZĄDZANIE ZGODNOŚCIĄ, SYSTEM COMPLIANCE I ETYKA

103-1(205)

103-2(205)

103-3(205)

205-1

205-2

205-3

Strategia CSR na lata 2016–2020. Za jeden z jej kluczowych obszarów i celów uznano „Eliminację ryzyka zachowań nieetycznych”. Są one też regulowane przez ogólnogrupowe polityki Grupy Ferrovial, m.in. przez:

- Zasady Polityki Antykorupcyjnej,
- Zasady Ochrony Praw Człowieka.

W praktyce monitoring przestrzegania obowiązujących zasad i kontrole prowadzone są przez nasze Biuro Kontroli Wewnętrznej. Nadzór nad nimi sprawuje Prezes Zarządu. Biuro Kontroli Wewnętrznej jest odpowiedzialne za identyfikację i analizę ryzyk w naszej grupie oraz za zapobieganie czynnikom je wywołującym. Jednocześnie bada działalność poszczególnych komórek organizacyjnych i spółek zależnych. W przypadku realizowanych inwestycji, Biuro analizuje proces prowadzenia kontraktów, wykorzystanie posiadanych zasobów, sporządza raporty i wydaje polecenia podjęcia działań korygujących.

Zgodnie z wdrożoną Procedurą „Końcowe rozliczenie kontraktu” po zakończeniu realizacji każdej budowy, pracownicy Biura Kontroli Wewnętrznej kontrolują końcowe rozliczenia zakupionych i wbudowanych materiałów budowlanych.

Wszystkie kluczowe inwestycje poddawane są analizie pod kątem ryzyka wystąpienia korupcji. Specjalny formularz wypełnia 100% jednostek kontrolowanych. Z kolei kontrole na kontraktach o mniejszej wartości mają charakter doraźny i losowy. W raporcie pokontrolnym nie ujawnia się narzędzi wykorzystywanych w ich monitorowaniu, uznając je za poufne. Upublicznienie takich informacji, a w szczególności sposobu prowa-

dzenia analiz, w ocenie Grupy mogłoby przyczynić się do zmniejszenia ich efektywności i zwiększenia zagrożenia pojawienia się zachowań nieetycznych. Monitoring ryzyk prowadzony jest w cyklach miesięcznych, dwutygodniowych lub, jeśli jest taka potrzeba, tygodniowych.

Biuro Kontroli Wewnętrznej może również przeprowadzić dodatkowe kontrole. Jego rolą jest też podejmowanie działań prewencyjnych i budowanie świadomości naszych pracowników z zakresu samych ryzyk i działań, które mogą do nich doprowadzić. W tym celu Biuro Kontroli Wewnętrznej m.in. przygotowało podręcznik dla Dyrektora/Kierownika Kontraktu, w którym opisane zostały procesy produkcyjne pozwalające na bezpieczne i prawidłowe zrealizowanie kontraktu w oparciu o obowiązujące procedury i instrukcje. Dodatkowo wszyscy pracownicy i dostawcy są zobligowani do zapoznania się z polityką i procedurami antykorupcyjnymi. Wszyscy pracownicy – nowozatrudnieni i z wieloletnim doświadczeniem, zaznajamiają się z obowiązującymi procedurami antykorupcyjnymi podczas regularnych szkoleń.

102-16

103-1(405)

103-2(405)

103-3(405)

103-1(406)

103-2(406)

103-3(406)

103-1(412)

103-2(412)

103-3(412)

Potencjalna korupcja jest oczywiście tylko jednym z szeregu bardzo wielu działań nieetycznych. Wśród innych z pewnością należy wymienić ryzyko nieposzanowania praw człowieka, w tym dyskryminacji osób ze względu na jakąkolwiek cechę (np. płeć, wiek, wykształcenie, wyznanie, światopogląd, orientację seksualną). Można też mówić o zagrożeniu mobbingiem, czy naruszeniem własności. Dokumentami, które w codziennej pracy, na poziomie operacyjnym, pozwalają przeciwdziałać ryzyku wszelkich zachowań nieetycznych są **Polityka Compliance** i **Kodeks Etyki**.

Ta pierwsza określa System Compliance, w skład którego wchodzi m.in. Kodeks Etyki. Dokumenty precyzują zasady, dzięki którym jest możliwe przeciwdziałanie różnym formom zachowań nieetycznych, w tym korupcji i łapownictwu oraz wszelkim postaciom dyskryminacji. Zasady wyrażone w Polityce Compliance i w Kodeksie Etyki obowiązują wszystkich pracowników oraz osoby zatrudnione przez kontrahentów.

Za przestrzeganie zapisów Kodeksu Etyki i monitorowanie zgodności standardów etyki zawodowej z zasadami Kodeksu Etyki odpowiedzialna jest **Komisja ds. Etyki**, powołana przez Prezesa Zarządu, w składzie:

- Dyrektor Pionu Zarządzania Zasobami Ludzkimi, Członek Zarządu
- Dyrektor Pionu Prawno-Organizacyjnego, Członek Zarządu
- Dyrektor Biura Kontroli Wewnętrznej.

Komisja ds. Etyki co roku sporządza raport ze swojej działalności, który jest następnie przekazywany Zarządowi oraz Komitetowi Audytu Rady Nadzorczej.

Z kolei główne zasady Polityki Compliance to:

- poszanowanie prawa,
- etyka i uczciwość w prowadzeniu działalności,
- transparentność działalności spółek w Grupie,
- zero tolerancji dla działań niezgodnych z obowiązującym prawem lub Systemem Compliance.

Polityka Compliance wprowadza tzw. System Compliance, mający na celu prawidłowe wdrożenie i realizację wewnętrznych regulacji. Nadzór nad właściwym stosowaniem i przestrzeganiem Polityki sprawuje powołany w tym celu przez Zarząd Spółki Koordynator ds. Zgodności (Chief Compliance Officer), Zastępca Koordynatora ds. Zgodności oraz Komitet Zgodności utworzony na wniosek Koordynatora ds. Zgodności. W jego skład wchodzi przedstawiciele każdego pionu organizacyjnego Spółki. Koordynatorem ds. Zgodności jest Członek Zarządu, Dyrektor Pionu Prawno-Organizacyjnego.

Przestrzeganie Polityki Compliance dotyczy stosowania się do przepisów prawa oraz statutu Budimex SA i Kodeksu Etyki, obowiązujących w spółkach regulaminów, polityk, procedur, instrukcji, itp., szczególnie tych, dotyczących zminimalizowania ryzyka udziału naszych pracowników w jakimkolwiek procederze noszącym znamiona korupcyjne lub płatnej protekcji. Wszelkie informacje na temat Kodeksu Etyki i Polityki Compliance są dostępne w intranecie firmowym - Budinecie.

Każdy nowy pracownik zapoznaje się z Kodeksem Etyki. Od 2017 roku zagadnienia compliance i wchodząca w jego skład etyka stanowią element cyklicznych szkoleń dla pracowników.

Wszyscy nasi pracownicy mają dostęp do informacji oraz narzędzi umożliwiających im zgłaszanie zauważonych naruszeń i nieprawidłowości. Spółka, poza zwyczajowymi formami komunikacji, udostępniła również:

- dedykowane kanały komunikacji compliance, takie jak telefon alarmowy compliance +48 789 404 104, specjalny adres mailowy compliance@pl albo etyka@budimex.pl oraz platformę elektroniczną w celu dokonywania w pełni anonimowych zgłoszeń,
- możliwość dokonania osobistego zgłoszenia Koordynatorowi ds. Zgodności albo jego Zastępcy.

Jeśli osoba zgłaszająca wyrazi taką wolę, pozostaje anonimowa. Każdy otrzymuje zapewnienie o braku konsekwencji służbowych związanych z faktem zgłoszenia. Zdarzają się też zgłoszenia wpływające poza ww. kanałami komunikacji, np. w formie listów wysłanych bezpośrednio do Prezesa Zarządu lub członków Zarządu. W takim przypadku są one przekazywane bezpośrednio do osób odpowiedzialnych za ich rozpatrzenie.

Wszystkie zgłoszenia są rozpatrywane z zachowaniem standardów poufności i mogą być podstawą do opracowania działań usprawniających i naprawczych. Każdy przypadek naruszenia jest pisemnie odnotowywany wraz z rekomendacjami lub wytycznymi do podjęcia dalszych działań przez daną komórkę organizacyjną, której zgłoszenie dotyczy. Koordynator ds. Zgodności we współpracy z Komitetem Zgodności i/lub Biurem Kontroli Wewnętrznej szczegółowo analizują każde zgłoszenie.

406-1

Koordynator ds. Zgodności jest również zobowiązany do cyklicznego przekazywania raportów z zawiadomień do Zarządu i Rady Nadzorczej z podaniem informacji, jakie działania zostały podjęte w celu wyjaśnienia danego zgłoszenia (nie rzadziej niż za okres trzech miesięcy). Dodatkowo Komitet Audytu Rady Nadzorczej ma prawo w każdej chwili zażądać raportu za dany okres. W 2019 roku rozpoznanych zostało 6 zgłoszeń dotyczących nieprzestrzegania zapisów Kodeksu Etyki i/lub Polityki Compliance w Budimeksie SA, z czego 3 dotyczyły kwestii pracowniczych, 2 potencjalnej niegospodarności, 1 naruszenia procedur. Żadne ze zdarzeń objętych zgłoszeniami nie zostało potwierdzone i nie doprowadziło do strat finansowych w Grupie Budimex.

JAKOŚĆ I JEJ WPŁYW NA BEZPIECZEŃSTWO OBIEKTÓW BUDOWLANYCH

103-1(416)

103-2(416)

416-1

416-2

Jakość zastosowanych materiałów budowlanych i jakość realizacji wpływa nie tylko na walory użytkowe poszczególnych budowlanych przez nas obiektów, ale też i ich bezpieczeństwo. Co więcej nasza odpowiedzialność obejmuje często cały cykl życia obiektu – od projektowania, poprzez wykonawstwo aż do jego utrzymania w trakcie użytkowania.

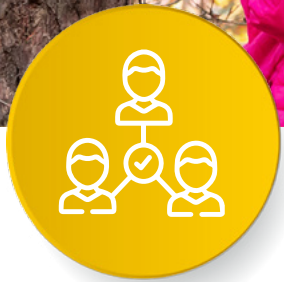
Zapewnienie najwyższej staranności wspierają m.in. procedury regulujące prowadzenie kontroli jakości na budowach i zarządzanie jakością mieszanek mineralno-asfaltowych, betonowych i kruszyw. Procedury obejmują pozyskanie i wykorzystanie danego surowca, na różnych etapach procesu budowlanego. Wskazują na kryteria i metody pozyskania materiałów, dają wytyczne, jakie działania należy podjąć w przypadku stwierdzenia odstępstw od normy.

Posiadane certyfikaty i kolejne akredytacje to rezultat pracy wielu osób zaangażowanych w zapewnienie najwyższej jakości budów, a jednolite procedury dotyczące jakości obowiązują na wszystkich realizowanych przez nas kontraktach. W 2019 roku nie odnotowaliśmy incydentów mogących skutkować zagrożeniami dla zdrowia i życia, ani też katastrof budowlanych. W raportowanym okresie nie zostały nałożone na nas kary z tytułu niezgodności z prawem i regulacjami dotyczącymi dostawy i użytkowania produktów oraz usług. Nie miały też miejsca przypadki niezgodności z regulacjami dotyczącymi oznakowania informacji o produktach i usługach.

W 2019 roku bieżącą kontrolę jakości prac i wyrobów budowlanych, również w kontekście bezpieczeństwa konstrukcji budowlanych na etapach przed, w trakcie i po realizacji, sprawowało łącznie 27 jednostek laboratoryjnych zlokalizowanych na terenie całego kraju. Wiodącym laboratorium jest Laboratorium Centralne, które posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji o numerze AB 1414. Aktualnie stosuje ono łącznie 53 akredytowane metody badawcze, w tym 7 metod rozszerzonych. Laboratoria wyposażone są w nowoczesną aparaturę badawczą, odpowiadającą międzynarodowym standardom.

System zarządzania Laboratorium jest zgodny z wymaganiami normy PN-EN ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”. Poza bieżącą kontrolą laboratoryjną Laboratorium aktywnie wspiera Biuro Innowacji angażując się w realizację projektów badawczo-naukowych we współpracy z uznanymi ośrodkami naukowymi m.in. z Politechniką Wrocławską, Politechniką Gdańską, Politechniką Warszawską oraz z Instytutem Badawczym Dróg i Mostów.

Prace naszych laboratoriów realizowane są przez wysoko wykwalifikowany personel, który stale doskonali posiadane kompetencje m.in. biorąc udział w szkoleniach technicznych i menadżerskich. Eksperti ds. jakości chętnie dzielą się praktyczną wiedzą techniczną poprzez prowadzenie wewnętrznych szkoleń dla kadry inżynierskiej w ramach Akademii Budimex.

DZIAŁALNOŚĆ SPOŁECZNA I RELACJE ZE SPOŁECZNOŚCIAMI

103-1(413)

103-2(413)

203-1

413-1

413-2

Budowa infrastruktury, w tym drogowej i kolejowej, jest warunkiem rozwoju społeczno-gospodarczego. W efekcie podnosi jakość życia zarówno całego społeczeństwa, jak i społeczności lokalnych. Niestety na etapie realizacji prac budowlanych wiąże się z konkretnymi uciążliwościami, zwłaszcza dla mieszkańców terenów bezpośrednio sąsiadujących z budową. Prace mogą oznaczać wzmożony ruch pojazdów, pracę maszyn i związany z tym hałas. Każdy potencjalny aspekt wpływu inwestycji na otoczenie jest analizowany już na etapie wydawania decyzji administracyjnych, gdzie przedstawiciele mieszkańców biorą udział w konsultacjach społecznych. Jako Grupa Budimex często prowadzimy również nieobligatoryjne, dodatkowe konsultacje społeczne w trakcie projektowania np. objazdów, zamknięć dróg. Udostępniamy kanały informacji zwrotnej dla mieszkańców – formularz kontaktowy dostępny na stronie www.budimex.pl, profile firmowe w mediach społecznościowych. W ten sposób ograniczane jest potencjalne ryzyko wystąpienia zjawisk mogących prowadzić do opóźnień i przestojów (np. protesty mieszkańców, blokowanie prac, przedłużanie procedur administracyjnych), a jednocześnie uderzających w wizerunek spółek Grupy Budimex.

Ponieważ najczęściej wyeliminowanie wszystkich utrudnień i zagrożeń nie jest w pełni możliwe, staramy się rekompensować społecznościom lokalnym występujące uciążliwości. Organizujemy akcje edukacyjne związane z bezpieczeństwem drogowym dla najmłodszych, pierwszą pomocą przedmedyczną oraz finansujemy zakup sprzętu dla lokalnej Ochotniczej Straży Pożarnej. Często pomagamy również mieszkańcom

w realizacji drobnych prac, jak na przykład odnowienie placów zabaw.

Od lat inicjujemy nasze autorskie programy społeczne, angażując się w działania na rzecz lokalnych społeczności. Wspieramy też wydarzenia kulturalne i sportowe.

Flagowymi programami są:

- **Strefa Rodzica.** Od 2012 roku realizujemy program „Strefa Rodzica. Budimex Dzieciom”. W szpitalach, na oddziałach dziecięcych organizowane są miejsca, w których mali pacjenci oraz ich rodzice mogą wspólnie spędzić czas w przyjaznym otoczeniu, w warunkach zbliżonych do domowych. Pozwala im to choć na chwilę zapomnieć o trudach choroby i leczenia. Jednym z najważniejszych aspektów tego programu jest osobiste zaangażowanie pracowników, którzy jako wolontariusze włączają się w urządzenie wyremontowanych pomieszczeń – pomagają w montażu i ustawianiu mebli, wykonują drobne prace wykończeniowe. Do tej pory uruchomiliśmy 32 Strefy Rodzica, a w planach już są kolejne. Przez wszystkie lata, licząc od 2012 roku, łącznie z 2019 rokiem ze Stref skorzystało 500 tysięcy dzieci i ich opiekunów. Ze Stref Rodzica zrealizowanych w samym 2019 roku skorzystało już 54 tysięcy dzieci i ich rodziców. (więcej informacji na: www.strefarodzica.budimex.pl)
- **Hello ICE.** Kolejnym autorskim programem społecznym jest „Hello ICE”, który w 2019 roku zastąpił realizowany od roku 2009 „Domofon ICE”.

Celem programu jest poszerzenie wiedzy najmłodszych uczniów szkół podstawowych (klasy 1-3) oraz przedszkolaków z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Kluczowymi elementami kampanii są interaktywna mapa, na której każdy może zaznaczyć niebezpieczne miejsce na trasie dzieci do szkoły lub przedszkola oraz zamieszczone na stronie materiały edukacyjne (gotowe skrypty do prowadzenia lekcji) dla nauczycieli, gry i zabawy edukacyjne dla dzieci i rodziców. Ponadto uczniowie wyposażeni są w plastikowe karty zawierające dane ułatwiające – w razie wypadku – kontakt z ich najbliższymi. Program Hello ICE otrzymał patronat honorowy Ministra Infrastruktury oraz Ministra Edukacji Narodowej, a także pozytywną opinię Stowarzyszenia Dobra Edukacja. Kampania ma jednocześnie szerszy wymiar edukacyjny, promując wśród młodych ludzi zasady bezpiecznego zachowania na drodze oraz udzielania pierwszej pomocy. Do końca 2019 roku zgłoszono blisko 300 niebezpiecznych miejsc, zrealizowano 8 Dni Bezpieczeństwa w szkołach podstawowych i przedszkolach oraz rozdano 1400 kart ICE z odblaskami. Maskotką programu jest sympatyczny tygrys Budi (więcej informacji na www.helloice.pl).

Na szczególną uwagę zasługuje projekt „**Zmieniaj Świat. Budimex 50 lat**”. W 2018 roku Budimex, który jest trzonem naszej grupy kapitałowej, obchodził 50 lecie. Z tej okazji postanowiliśmy sfinansować i zrealizować specjalny, jubileuszowy program społeczny. Program nawiązywał do filozofii, która towarzyszy codziennej działalności biznesowej. Budując autostrady, mosty, czy budynki wnosimy konkretny wkład w rozwój społeczno-gospodarczy, przez co zmienia świat na poziomie lokalnej społeczności, regionu, kraju. Chcąc wspomóc tych, którzy myślą podobnie, ogłosiliśmy konkurs. Warunkiem udziału w nim było zgłoszenie innowacyjnego projektu, którego realizacja realnie wpłynie na życie lokalnej społeczności i promocję ważnej społecznie idei. We wrześniu 2018 roku wybrano zwycięzcę konkursu. Pół miliona złotych od Budimeksu trafiło do Fundacji „trzy czte ry!”, twórcy pierwszej w Polsce leśnej Szkoły Podstawowej „Puszczyk” w miejscowości Osowicze k. Białegostoku. Projekt stworzenia infrastruktury dla szkoły został wybrany z blisko 100 nadesłanych zgłoszeń. Zdobywcy pierwszego miejsca wzięli dodatkowo udział w zorganizowanych przez firmę warsztatach, gdzie projekt został przeanalizowany metodą design thinking co pozwoliło na jego opty-

malizację. Następnie po dwóch i pół miesiąca na skraju lasu pod Białymstokiem stanął kompleks pawilonów stanowiący bazę terenową dla szkoły, która może być inspiracją dla placówek w całym kraju. Budimex SA nie zakończył jednak współpracy z nowopowstałą szkołą „Puszczyk”. **Również w 2019 roku Fundacja „trzy czte ry!” mogła liczyć na wsparcie firmy – zarówno finansowe, jak i merytoryczne.**

Nagroda Dobroczyńca Roku 2019 dla Budimeksu

Budimex SA został zwycięzcą XXII edycji konkursu „Dobroczyńca Roku 2019”. Firmę doceniono w kategorii „Edukacja – duża firma” za zbudowanie pierwszej w Polsce Leśnej Szkoły Podstawowej „Puszczyk” zlokalizowanej w Osowiczach, niedaleko Białegostoku.

Organizatorem konkursu jest Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce. Jest to największy i najdłużej działający tego typu konkurs w Polsce. Od 20 lat nagradzane są w nim firmy odpowiedzialne społecznie. W tegorocznej edycji jego kapituła wybrała laureatów w 7 kategoriach: rozwój lokalny, fundacja korporacyjna, edukacja, ekologia, pomoc społeczna, zdrowie i sport.

Kapituła nagrodziła Budimex za współpracę z Fundacją trzy czte ry!, w ramach której powstała leśna szkoła podstawowa. To właśnie fundacja była podmiotem zgłaszającym Budimex do konkursu. – Dzięki Budimeksowi mogliśmy spełnić nasze marzenia, udowodnić, że istnieje alternatywa dla tradycyjnej szkoły. Pokazać, że rola nauczyciela musi być na nowo zdefiniowana. Jak wskazują badania rynku pracy, to czego nam brakuje to nie wiedza, a umiejętności miękkie: współpraca, otwartość na zmiany, umiejętność słuchania drugiej strony, asertywność. Tego przede wszystkim chcemy uczyć nasze dzieci – powiedziała podczas gali Agnieszka Kudraszow, prezes fundacji oraz pomysłodawczyni i założycielka leśnej szkoły.

Spośród innych działań prospołecznych z pewnością warto wspomnieć o tych, realizowanych przez samych pracowników. Od 2015 roku w firmie działa program wolontariatu pracowniczego „**Grant na Wolontariat**”. W ramach niego pracownicy mogą przez cały rok zgłaszać własne inicjatywy wolontariackie. Są one omawiane podczas kwartalnych spotkań Komitetu CSR, który przyznaje granty na ich realizację.

Wśród projektów przeważają prace remontowo-budowlane. W 2019 roku zgłoszono 30 projektów wolontariackich. Zrealizowano 8 z nich przy udziale 75 wolontariuszy.

W 2019 roku Budimex wziął też udział w szczególnym projekcie, jakim był **#ideathon**. Był to pierwszy tego rodzaju projekt społeczny w Polsce i innowacyjny przykład wolontariatu kompetencji, w którym brali udział m.in. pracownicy Budimeksu oraz 8 innych firm, tj. DHL Parcel Polska, Dentsu Aegis Network Polska, Orange Polska, Alior, Grupa Żywiec, PwC, Leroy Merlin, czy Polpharma. Łącznie 100 osób wybranych spośród pracowników wyróżniających się kreatywnością, talentem i zaangażowaniem współpracowało wraz z ekspertami z Fundacji Integracja, która od 25 lat działa na rzecz osób z niepełnosprawnościami. Podczas intensywnych warsztatów wypracowywali konkretne rozwiązania, które mogą zmienić sytuację osób z niepełnosprawnością na rynku pracy w Polsce. Wydarzenie poprowadziła m.in. Paulina Malinowska-Kowalczyk, rzeczniczka prasowa Polskiego Komitetu Paraolimpijskiego, pierwsza w historii Doradczyni Prezydenta RP ds. niepełnosprawności.

W 2019 roku zrealizowaliśmy też akcję „**Drzewo za ankietę**”. W zamian za każdą wypełnioną ankietę dotyczącą naszego zintegrowanego raportu rocznego obiecaliśmy zasadzić jedno drzewo i dotrzyaliśmy słowa. Posadziliśmy blisko 200 drzew w Białymstoku, gdzie Grupa Budimex realizuje kilka kontraktów.

Oprócz wymienionych programów społecznych Grupa Budimex, kontynuowała realizację inicjatyw o tematyce społeczno-kulturalnej i edukacyjnej, w tym również wspierających promowanie kultury fizycznej i sportu. Warto wspomnieć o następujących inicjatywach:

- program stypendialny „Odkrywczy Diamentów”, którego idea jest udzielanie wsparcia finansowego utalentowanym i efektywnie działającym grupom młodzieży, by umożliwić im start w prestiżowych międzynarodowych i ogólnopolskich konkursach z zakresu nauk ścisłych i technicznych, w szczególności technologii, inżynierii, konstrukcji, wzornictwa przemysłowego, matematyki oraz zarządzania,
- wsparcie działalności Fundacji Demos, która pomaga młodym ludziom, znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Fundacja tworzy zaplecze lokalne do prowadzenia działalności wychowawczej,

edukacyjnej, terapeutycznej i sportowej. Organizuje warsztaty dla liderów młodzieżowych oraz programy stypendialne. Rozwijają także działalność wydawniczą zorientowaną na zagadnienia społeczne, edukacyjne i kulturowe,

- odbudowa polskiego kościoła w Krakowcu na Ukrainie,
- wsparcie organizacji wydarzeń i drużyn sportowych: Mistrzostwa Polski Żeglarzy Niepełnosprawnych, Klub Piłkarski Stomil Olsztyn, Polski Związek Brydża Sportowego, zespół piłki ręcznej Wybrzeże Gdańsk, drużyna piłkarska Sokół Ostróda i Klub Sportowy Koszykówki Kobiecej „Katarzynki” w Toruniu,
- inne projekty, które wpisują się w cele społeczne Budimeksu i są skierowane do dzieci i młodzieży, np. Fundacji Dzieciom Zdążyć z Pomocą, Fundacji Onkologicznej Nadzieja, Szkołom Podstawowym i Politechnikom.

Projekt „**Budimex Innowacje**” jest ukierunkowany na wsparcie nowopowstających, innowacyjnych przedsiębiorstw, które podobnie jak my, chcą unowocześnić branżę budowlaną i deweloperską. Projekt ten to dla start-upów szansa na sprawdzenie w praktyce opracowanych rozwiązań – przeprowadzenie testów, badań w profesjonalnym środowisku biznesowym, produkcyjnym, usługowym. Wspierając innowacyjność i ciekawe pomysły angażujemy się we współpracę z uczelniami, akceleratorami, funduszami inwestycyjnymi i innymi partnerami zewnętrznymi. Poszukujemy pomysłodawców i twórców projektów z obszarów, w których sami staramy się podnosić jakość i efektywność – rozumianą nie tylko w ujęciu ekonomicznym, ale również środowiskowym i bezpieczeństwa pracy.

Choć nasze kluczowe działania społeczne realizowane są przez spółkę dominującą – Budimex SA – warto też wspomnieć o najważniejszych działaniach pozostałych spółek z grupy kapitałowej. **Budimex Nieruchomości** pomógł entuzjastom kolarstwa z fundacji Młodej Kultury Hopsiup Project zorganizować na Stadionie Narodowym wystawę „Historia toru kolarskiego Nowe Dynasy”. Ten podupadły dziś tor funkcjonował niegdyś przy ul. Podskarbińskiej, obok budowanego przez Budimex Nieruchomości Sp. z o.o. osiedla Mińska 69. Spółka włączyła się też w przygotowania do III Sportowego Dnia Dziecka – Turnieju dla Siekierkowskich Przedszkolaków oraz VI Czerwcówki pod Kopcem dla mieszkańców siekierkowskich osiedli.

Angażowała się również w życie lokalnych społeczności innych miast, w których prowadzi działalność. Podczas wrocławskiej III edycji akcji Dobre Sąsiedztwo, zaproszono lokalne organizacje z osiedla Grabiszyn-Grabiszynek do zgłaszania pomysłów na działania w najbliższej okolicy. Do zdobycia były mikrogran-ty – każdy w wysokości 3 000 zł. O tym jaki pomysł otrzymał wsparcie, w głosowaniu zdecydowali sami mieszkańcy. Z kolei w Gdańsku Budimex Nieruchomości kolejny raz został głównym sponsorem Biegowego Grand Prix i Święta Zaspy. W ramach świątecznej promocji „Rozdajemy domy na Święta” klienci kupujący mieszkanie od Budimex Nieruchomości pomagali jednocześnie stworzyć nowe domy dla bezdomnych zwierząt w schroniskach.

Mostostal Kraków włączył się w ostatnim roku w: charytatywny bieg biznesowy Kraków Business Run 2019, Wielki Integracyjny Festyn dla Dzieci fundacji „Prometeusz Pro Publico Bono” w Krakowie oraz przekazał nagrody na X Małopolskie Mistrzostwa w Łamigłówkach Logicznych dla uczniów starszych klas szkół podstawowych i gimnazjów województwa małopolskiego.

Ważnymi akcjami są również konkursy edukacyjne skierowane do uczniów szkół podstawowych organizowane

przez **FBSerwis** w miastach, w których spółka zajmuje się gospodarką komunalną. Przykładowo uczniowie wrocławskich szkół podstawowych, biorący udział w konkursie „**Bądźmy EKO dla Wrocławia**” mieli za zadanie zbudować dowolną rzecz użytkową z odpadów zbieranych selektywnie (papier, tworzywa sztuczne, szkło, metale). Na autorów najlepszych prac, ich nauczycieli oraz szkoły, do których uczęszczają czekały wartościowe nagrody, a uroczysta gala odbyła się w Sali Wielkiej Starego Ratusza we Wrocławiu. Podobne konkursy odbyły się również w innych miastach – np. tegoroczne konkursy „Bądź EKO Łodzianinem” oraz „Bądźmy EKO dla Kamieńska” zorganizowano pod hasłem „Dzieciaki tworzą Śmieciaki”. Uczniowie, odpowiednio łódzkich i kamieńskich szkół podstawowych mieli za zadanie stworzyć fikcyjne postacie – tytułowe Śmieciaki – wykorzystując wyłącznie odpady, które można wyrzucić do pojemnika na: papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne. Ta sama spółka włącza się też we wspólne akcje społeczne, realizowane lokalnie przez gminy i inne organizacje, którym bliskie jest kształtowanie właściwych zachowań związanych z gospodarką odpadową. FBSerwis SA stara się też w miarę możliwości odpowiadać na potrzeby służb ratowniczych, z którymi współpracuje (utrzymanie dróg).

ATMOSFERA PRACY I UKIERUNKOWANIE NA ROZWÓJ

103-1(401)

103-2(401)

Nieustannie staramy się przyciągać i pozyskiwać pracowników o największym potencjale. Jednocześnie zachęcamy ich do długoterminowego wiązania się z nami i rozwoju w ramach organizacji. Pozwala to nie tylko budować kompetencje, ale również chronić naszą organizację przed ich odpływem. Dlatego też preferowana jest rekrutacja wewnętrzna, dająca szansę na długoterminowy rozwój pracowników w ramach firmy. Jednocześnie wzmacniając nasze źródła pozyskiwania kandydatów, kontynuujemy działanie programu „Znam - Polecam”. Jego istotą jest zwiększenie efektywności pozyskiwania nowych pracowników poprzez rekomendowanie kandydatów przez obecnych pracowników firmy. Za skuteczne polecenie wypłacamy nagrodę finansową. Jej wysokość zależy od rodzaju stanowiska, na które zostanie zatrudniony polecony kandydat. Ponadto w 2019 roku Budimex, jako pierwsza firma budowlana, wdrożył program poleceń zewnętrznych, dzięki któremu możliwość polecenia pracowników zyskały także osoby spoza firmy. Za pomocą dedykowanej platformy www.polecambudimex.pl mogły one zarekomendować osobę ze swojego otoczenia. Za skutecznie poleconego kandydata przyznajemy nagrodę finansową.

Nasi pracownicy są poddawani okresowej ocenie pod względem statusu realizacji zadań indywidualnych oraz stylu pracy, na który składają się kompetencje tworzące Model Kompetencji. Wyniki oceny służą dokonaniu bilansu efektywności pracy, określaniu zapotrzebowania na rozwój kompetencji oraz identyfikacji osób o wysokim potencjale rozwojowym. Na podstawie oceny okresowej planowane są m.in. zadania rozwojowe. Całościowe potrzeby rozwojowe i szkoleniowe

określamy w oparciu o strategię biznesową, wspomniane wyniki oceny okresowej pracowników, wyniki Przeglądu Kadry Menedżerskiej i zgłoszenia potrzeb szkoleniowych ze strony jednostek biznesowych.

Aby zachęcić aktualnych pracowników do długoterminowego wiązania z firmą, jak i przyciągnąć młodych, najzdolniejszych absolwentów, zatrudnionym oferujemy nie tylko atrakcyjne wynagrodzenia, bogaty pakiet socjalny i szansę na rozwój osobisty, ale też przyjazną atmosferę pracy.

Dodatkowo w ramach programu „Akademia Budimex” przedstawiciele Budimeksu spotykają się ze studentami uczelni technicznych przekazując przyszłym inżynierom swoją wiedzę i doświadczenie. Umożliwiamy też odbycie płatnych praktyk w Budimeksie przez cały rok, a studentom zainteresowanym rozwojem w budownictwie kolejowym – roczne stypendium.

Akademia Budimex po raz 10-ty

Budimex, jako największy polski generalny wykonawca budowlany, zainaugurował w marcu 2019 roku kolejny program praktyk studenckich. Czego studenci marzący o karierze budowlanej mogą spodziewać się w jubileuszowej dziesiątej edycji? Wynagrodzenia za praktyki, opieki medycznej, zdobycia cennego doświadczenia w budownictwie, z liderem polskiego rynku budowlanego. Budimex od 10 lat wspiera rozwój młodych w branży, organizując dla nich m.in. płatne praktyki zawodowe w ramach projektu Akademia Budimex. W tym czasie staże odbyło ponad 3 tysiące studentów i absolwentów polskich uczelni.

Tytuł Best Quality Employer

Tytuł Best Quality Employer przyznało Budimeksowi Centralne Biuro Certyfikacji Krajowej. Gala wręczenia nagród odbyła 18 stycznia 2019 roku. Inicjatywa CBCK ma na celu wyłonienie oraz promocję przedsiębiorstw, które wyróżniają się rzetelnością pod względem polityki zatrudnienia, rozwiązań pracowniczych i zarządzania zasobami ludzkimi. To firmy godne zaufania, dbające o rozwój pracowników oraz zapewniają stabilność zatrudnienia i przyjazną atmosferę w pracy.

Budimex w pierwszej trójce najbardziej pożądanых pracodawców

Budimex znalazł się kolejny raz w pierwszej trójce najbardziej pożądanых pracodawców w kategorii inżynieria wśród studentów i absolwentów uczelni wyższych. Tak wynika z corocznego ogólnopolskiego badania Most Attractive Employers Poland 2019.

W badaniu wzięło udział ponad 17 tysięcy studentów z 71 polskich uczelni wyższych, studiujących na 112 kierunkach, w tym biznesowych, inżynieryjnych, informatycznych, medycznych, nauk ścisłych, humanistycznych i prawniczych. Budimex zajął trzecie miejsce w kategorii „Inżynieria”, plasując się tuż za Google i Microsoft.

„Absolwenci studiów politechnicznych i ekonomicznych są dla nas ważną grupą aktualnych i potencjalnych pracowników. Wielu obecnych Kierowników Kontraktów i Budów zaczynało pracę z nami zaraz po studiach. Gwarantujemy jako pracodawca możliwość awansu, samo-realizacji i rozwoju zawodowego. Damy o rozwój, zdrowie i bezpieczeństwo naszej kadry – powiedział Cezary Mączka, członek zarządu, Dyrektor Pionu Zarządzania Zasobami Ludzkimi w Budimeksie. Na uwagę zasługuje fakt, że polska firma budowlana jest w czołówce wśród topowych światowych marek i wysoko przed innymi firmami budowlanymi” mówił Cezary Mączka.

401-2

Pakiet socjalny

Nasi pracownicy korzystają z dedykowanej oferty benefitów, do których m.in. należą:

- dodatkowe dopłaty do Pracowniczych Planów Kapitałowych (PPK), tj. Budimex SA i spółki

- z Grupy Budimex zdecydowały się na dodatkowe, dobrowolne dopłaty do składek miesięcznych. Dzięki nim pracodawca pomaga pracownikom zbierać fundusze na wyższe emerytury w przyszłości,
- bogaty pakiet świadczeń medycznych bez względu na stanowisko pracownika, szczepienia w miejscu pracy,
- szeroki wybór usług w ramach kafeterii MyBenefit, dzięki czemu każdy pracownik może sam zdecydować, na co przeznaczy przypadające na niego środki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, dofinansowanie aktywności sportowych w ramach inicjatywy „Aktywni BX” (sekcje sportowe) oraz możliwość korzystania z obiektów sportowych dzięki karcie MultiSport,
- ubezpieczenie na życie oraz możliwość rozszerzenia ubezpieczenia o dodatkowe kategorie ryzyka (poza ryzykami, których ubezpieczanie opłacane jest przez pracodawcę),
- dodatkowy, płatny dzień wolny w dniu urodzin lub imienin,
- atrakcyjne pożyczki i zapomogi dla osób w trudnej sytuacji życiowej,
- dodatki mieszkaniowe dla pracowników umysłowych,
- upominki dla mam z okazji narodzin dziecka.

Warto też wspomnieć o tym, że co do zasady pracownicy fizyczni są zatrudniani na umowę o pracę. Ponadto pracując z dala od miejsca zamieszkania mogą liczyć na darmowe zakwaterowanie. Wszyscy pracownicy fizyczni, niezależnie, czy pracują w delegacji, czy w miejscu zamieszkania, codziennie mają zapewniony bezpłatny obiad.

Wdrażamy też zintegrowany system informatyczny wspierający zarządzanie kwestiami pracowniczymi – Human Resources Information System (HRIS) stworzony przez Oracle. Jego implementacja pozwoli jeszcze efektywniej zarządzać zasobami ludzkimi, co przełoży się również na komfort samych zatrudnionych.

Najnowszy chmurowy system zarządzania zasobami ludzkimi klasy HRIS

Budimex jest jedną z pierwszych firm w Polsce, która lokalnie wdraża ten system w tak szerokim zakresie. W planach jest objęcie rozwiązaniem Oracle głównych procesów „miękkiego” HR, takich jak ocena okresowa, stawianie celów, szkolenia i rozwój, planowanie sukcesji, rekrutacja a także wsparcie obszaru wynagrodzeń i benefitów.

W ten sposób firma ma nadzieję zapewnić elastyczną samoobsługę dla pracowników i przełożonych, zgodną z najnowszymi światowymi praktykami. HRIS obejmuje blisko 6 tysięcy pracowników w 5 spółkach Grupy Budimex. Prace nad wdrożeniem systemu trwają od początku 2019 roku.

Jesteśmy pierwszą spółką w Grupie Ferrovial, mającą takie rozwiązanie. Technologię dostarczył Oracle, a za jej implementację odpowiedzialny jest Fizz Consulting, partner wdrożeniowy amerykańskiej firmy. To największy projekt tego typu realizowany w branży budowlanej i jedno z największych wdrożeń rozwiązań chmurowych w Polsce. HRIS będzie wspierał realizację działań HR poprzez dostęp pracowników do systemu na komputerze, tablecie i telefonie.

Rozwój i szkolenia

Zasady realizacji szkoleń są regulowane wewnętrznie, przy czym kluczowe znaczenie mają tu wyniki analizy potrzeb rozwojowych w czasie oceny okresowej pracownika. Są one podstawą wyznaczania indywidualnych celów rozwojowych, w oparciu o które Dział Szkoleń i Rozwoju planuje działania szkoleniowe.

Działania rozwojowe realizowane są wg modelu 70:20:10, tj. 70% to rozwój poprzez realizację zadań w praktyce, 20% przy wsparciu innych (np. przełożonego, coachingu, mentoringu, itp.), 10% to szkolenia.

Mówiąc o działaniach szkoleniowych trzeba zaznaczyć, że część trenerów stanowią sami pracownicy naszej organizacji (trenerzy wewnętrzni). Są to eksperci i praktycy – osoby na co dzień zajmujące się problematyką, z zakresu której prowadzą szkolenia. Dzięki temu oferta szkoleniowa odpowiada nie tylko potrzebom rozwojowym, ale przede wszystkim doskonale wpisuje się w specyfikę działalności firmy. Dodatkowo buduje i promuje kulturę dzielenia się wiedzą w organizacji.

Do najważniejszych programów rozwojowych należą:

- **Akademia Inżyniera.** Jest to oferta szkoleniowa prowadzona przez wewnętrznych ekspertów w danej dziedzinie, dedykowana dla kadry technicznej pracującej na kontraktach. Uczestnicy, dzięki szkoleniom, mogą poszerzyć i zaktualizować swoją wiedzę techniczną oraz wymienić się dobrymi praktykami z innymi uczestnikami szkolenia. Część tematów realizowana jest w klasycznej formie

– w sali, jednak są też takie, które w znacznej mierze odbywają się na placu budowy.

- **Akademia Kierownika Kontraktu.** Projekt wspiera nowo mianowanych Kierowników Kontraktu oraz osoby przygotowujące do awansu na to stanowisko w zdobyciu kompetencji merytorycznych i umiejętności praktycznych, a także pozwala utrwalić oraz pogłębić posiadaną już wiedzę w zakresie prowadzenia kontraktu. Program podzielony jest na trzy etapy: warsztaty wewnętrzne, pogłębiające wiedzę merytoryczną, warsztaty zewnętrzne, skupiające się na rozwijaniu kompetencji miękkich oraz indywidualne wsparcie uczestników w zależności od potrzeb.

Warto też wspomnieć o specjalnym programie wspierającym rozwój zawodowy kobiet:

- **Murowany Sukces.** Jest to program skierowany do kobiet pracujących na budowie na stanowiskach umysłowych. Celem programu jest wsparcie kobiet w rozwoju zawodowym, rozwoju kompetencji przywódczych, miękkich oraz menedżerskich. Po przejściu dwuetapowej weryfikacji kobiety, które zakwalifikują się do programu, czeka cykl warsztatów i spotkań. Program trwa łącznie 12 miesięcy, a pomiędzy każdym spotkaniem zaplanowana jest odpowiednio długa przerwa, aby każda z uczestniczek mogła wdrożyć do swojej codziennej pracy wiedzę wyniesioną ze szkolenia.
- Indywidualne programy rozwoju dla kobiet, które zgłosiły w 2019 roku chęć rozwoju zawodowego w organizacji.

Realizujemy programy ukierunkowane na rozwój umiejętności leaderskich:

- **Super Lider.** Celem programu Super Lider jest rozwój kompetencji przywódczych wśród menedżerów wyższego szczebla – wzmocnienie kompetencji komunikowania strategii, rozwijania podległych zespołów oraz angażowania pracowników do osiągnięcia wspólnych celów. Program składa się z trzech modułów, z których każdy prezentuje inny rodzaj stylu (style przywódcze, wybrane po dokonaniu diagnozy). Na każdy moduł przypadają 4 etapy: sesja tutoringowa z konsultantem, wykonanie zadania wdrożeniowego, laboratorium umiejętności oraz komplet materiałów do pracy nad rozwojem danego stylu przywódczego (Manual).

- **Schody Menedżerskie.** Ścieżka rozwoju kompetencji menedżerskich, która uwzględnia poziom zarządzania, doświadczenie oraz niezbędne kompetencje na poszczególnych stanowiskach kierowniczych. Składa się z czterech etapów. Każdy poziom zakłada rozwój różnych umiejętności, niezbędnych do bycia skutecznym menedżerem, w zależności od rodzaju powierzonych obowiązków i doświadczenia (od początkującego menedżera do najwyższej kadry kierowniczej). Poszczególne etapy zakładają nadbudowywanie wiedzy.

Menedżerowie mogą również aplikować i być nominowani do programu **Ferrovial Summa University**, będącego globalnym programem menedżerskim Grupy Ferrovial.

W naszej Grupie realizujemy też programy związane z rozwojem umiejętności interpersonalnych:

- **Schody Komunikacyjne.** Program rozwoju kompetencji komunikacyjnych podzielony jest na cztery główne etapy, uwzględniające kolejne szczeble zaawansowania zdobywanych umiejętności i wiedzy (wyszczególnione etapy: skuteczna komunikacja, perswazja i wywieranie wpływu, budowanie relacji wewnątrz organizacji oraz z klientem zewnętrznym). Ścieżki zakładają nadbudowywanie wiedzy, dlatego ważne jest odbywanie szkoleń w odpowiedniej kolejności. Każdy etap zawiera kilka propozycji tematów szkoleń, co daje możliwość kompleksowego rozwoju, dostosowanego do indywidualnych potrzeb.
- **Extended DISC.** Analiza Indywidualna Extended DISC to badanie, dzięki któremu można poznać naturalny potencjał, predyspozycje i talenty człowieka. Działa na zasadzie samooceny, czyli jak JA zachowuję się w konkretnej sytuacji. Główne badane obszary to zachowania, jakie przejawia się w sferze zawodowej. Po badaniu pracownik otrzymuje raport, zawierający opis naturalnych predyspozycji i talentów, a także indywidualny feedback przeprowadzany przez pracowników Działu Rozwoju i Szkoleń. W oparciu o badanie Extended Disc prowadzimy też szyte na miarę warsztaty z efektywności zespołowej.
- **Kultura informacji zwrotnej.** W ramach programu udostępniamy różnorodne formy poszerzania wiedzy oraz umiejętności w zakresie udzielania

i przyjmowania informacji zwrotnej, takie jak: krótkie szkolenia on-line udostępnione na wewnętrznej platformie intranetowej, a także dostępne on-line artykuły, filmy oraz rekomendowane książki. Firma prowadzi też cykl praktycznych warsztatów dla menedżerów i specjalistów.

Pracownicy mogą korzystać z **platformy e-Tutor**, dzięki której mogą całkowicie bezpłatnie doskonalić znajomość języków obcych. W 2019 roku mogli skorzystać z indywidualnej nauki języka angielskiego i hiszpańskiego oraz grupowych kursów z języka angielskiego i rosyjskiego. Mogą także liczyć na współfinansowanie kosztów uprawnień budowlanych, czy studiów podyplomowych.

102-13 **103-1(405)** **103-2(405)**

Poszanowanie różnorodności

Jako Grupa Budimex jesteśmy sygnatariuszem Karty Różnorodności. Jest to dobrowolna międzynarodowa inicjatywa stanowiąca zobowiązanie do równego traktowania wszystkich swoich pracowników oraz do zapobiegania jakiegokolwiek dyskryminacji w miejscu pracy, działania na rzecz tworzenia i promocji różnorodności oraz wyraża gotowość organizacji do zaangażowania wszystkich osób zatrudnionych oraz partnerów biznesowych i społecznych w te działania.

Budimex wdrożył Politykę Różnorodności odnoszącą się do równego traktowania ze względu m.in. na płeć, wiek, niepełnosprawność, stan zdrowia, narodowość, przekonania polityczne, formę, zakres i podstawę zatrudnienia. W ramach Polityki zobowiązaliśmy się w spółce do tworzenia atmosfery i kultury organizacyjnej, która zapewnia poszanowanie dla wszelkich form różnorodności. Polityka Różnorodności dotyczy również obszaru rekrutacji, dostępu do szkoleń i awansów, wynagrodzeń, godzenia obowiązków zawodowych z życiem prywatnym, ochrony przed mobbingiem i nieuzasadnionym zwolnieniem. Przełamujemy również bariery związane ze stanem zdrowia pracowników, zatrudniając w Budimeksie osoby z niepełnosprawnościami. W celu sprawnego zarządzania Polityką, wprowadzony został tzw. monitoring antydyskryminacyjny oraz antymobbingowy (patrz: „Zarządzanie zgodnością, system compliance”), a także system narzędzi edukacyjnych, szkoleń i warsztatów. Corocznie rezultaty przestrzegania tej Polityki są raportowane do Zarządu.

WARUNKI, BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA (BHP)

102-12 103-1(403) 103-2(403) 403-1 403-2

Troska o bezpieczeństwo pracowników i osób wykonujących prace na budowach nie jest dla nas wyłącznie kwestią zarządzania ryzykiem biznesowym. Jest sprawą etyki, odpowiedzialności moralnej i społecznej. Z czysto biznesowego punktu widzenia ryzyko wypadku oznacza jednak również ryzyko czasowego wyłączenia wykwalifikowanego pracownika, a tym samym dodatkowe trudności w realizacji prac, ryzyko wstrzymania prac, czy też utratę wizerunku, zwłaszcza w oczach aktualnych lub potencjalnych pracowników. Podstawą działań jest przekonanie o tym, że bezpieczeństwo jest wspólnym dobrem i każdy z pracujących odpowiada nie tylko za siebie, ale również za współpracowników. Do realizacji działań z zakresu poprawy bezpieczeństwa na budowach włączani są wszyscy: współpracownicy, wykonawcy, konsorcjanci, dostawcy oraz osoby indywidualne, uczestniczące w realizacji inwestycji.

W całej naszej grupie kapitałowej od 2016 roku obowiązuje Polityka BHP. Jej celem jest zapewnienie bezpiecznych procesów oraz wolnych od zagrożeń miejsc pracy dla wszystkich pracujących. Dodatkowo w ramach Polityki wprowadzane są w dobre praktyki, które budują kulturę bezpieczeństwa. Wdrożone narzędzia pozwalają na gromadzenie wiedzy na temat potencjalnych zagrożeń i dokładną identyfikację ryzyk.

Polityka BHP zakłada:

- zgodność z przepisami prawa i normami, stosowanie dobrych praktyk,
- ocenę ryzyka i planowanie, tj. wdrażanie wiarygodnych procesów oceny ryzyka zawodowego dla prowadzonych działań, dążenie do solidnego planowania, organizowania i kontroli wszystkich środków, narzędzi oraz zasobów, które umożliwiają stworzenie bezpiecznego środowiska pracy dla wszystkich pracujących,

- skuteczną i spójną komunikację, tj. udostępnianie kanałów komunikacji, aby ułatwić komunikowanie i zachęcić wszystkich do pozytywnego wkładu w kształtowanie bezpieczeństwa pracy i promowanie bezpieczeństwa pracy,
- szkolenia i zaangażowanie w działania edukacyjne, tj. zapewnienie odpowiednich środków i narzędzi dla poprawy kompetencji pracowników, tak by byli świadomi zagrożeń związanych z pełnionymi rolami i funkcjami,
- przydział zasobów, tj. ustanawianie i utrzymywanie skutecznych systemów zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy, w tym zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich i materialnych w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracy,
- bezpieczeństwo pracy w łańcuchu dostaw, tj. zapewnienie zwiększonej uwagi na łańcuchach dostaw, wdrażanie wymagań BHP, jako kryterium wyboru dostawców i partnerów biznesowych,
- pomiar i monitorowanie działań w zakresie bezpieczeństwa pracy w sposób regularny i spójny, włączając skrupulatne badanie okoliczności incydentów w celu ograniczenia podobnych zagrożeń w przyszłości,
- ciągłe doskonalenie i wdrażanie innowacji w tym zakresie.

We wszystkich naszych spółkach działają komisje BHP z udziałem przedstawicieli pracowników i pracodawcy, dzięki czemu reprezentują one wszystkich zatrudnionych (100%). Zadaniem komisji jest przeprowadzanie kontroli BHP, które co tydzień odbywają się na wszystkich kontraktach. Wszystkie informacje z inspekcji i zalecenia są gromadzone w jednym miejscu, dzięki czemu w razie potrzeby można do nich szybko wrócić i łatwiej je monitorować.

W dwóch z kluczowych z naszych spółek zaimplementowaliśmy certyfikowane systemy BHP – w Mostostalu Kraków SA jest to PN-N-18001, a w Budimex SA są to OHSAS 18001 i PN-N-18001. FBSerwis SA i Budimex Nieruchomości Sp. z o.o. nie posiadały certyfikowanych systemów zarządzania BHP, które całościowo obejmowałyby te spółki.

403-5 403-7

Szkolenia BHP i prewencja

W „Planie Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia” (Plan BIOZ) opisaliśmy zasady bezpiecznego wspólnie dla pracowników rotujących między budowlami. Każdy pracownik na kontrakcie, bez względu na to, czy jest zatrudniony w naszej spółce, czy u podwykonawcy jest zobowiązany odbyć szkolenie z zakresu BHP oraz wewnętrznych procedur bezpieczeństwa obowiązujących w Grupie Budimex. Na początku realizacji każdej inwestycji ma miejsce tzw. „Start kontraktu” – kierownictwo kontraktu spotyka się ze specjalistą ds. BHP i specjalistą ochrony środowiska, by omówić wymagane procedury. Materiały komunikacyjne na temat BHP zostały przygotowane również dla obcokrajowców pracujących na budowach.

System szkoleń i odrębne procedury BHP Grupy Budimex to również dobrowolne działania dodatkowe, które podejmujemy. Szkolenia odbywają się częściej niż nakazują przepisy prawa. Ich program jest współtworzony przez pracowników. Jest przez nich oceniany i z nimi konsultowany. Szkolenia BHP dzielą się na obowiązkowe i systemowe. Przykładowo w FBSerwis SA tzw. szkolenia prewencyjne przeprowadzane są przez służbę BHP raz w miesiącu, a szkolenia z prac szczególnie niebezpiecznych z różną częstotliwością, uzależnioną od obszaru biznesowego, ale mogą odbywać się wręcz raz na tydzień.

W 2019 roku przeszkoliliśmy 2325 pracowników, a ze szkoleń z udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej skorzystało 380 osób.

W ubiegłym roku wprowadziliśmy też kilka innowacji, ważnych dla wzmocnienia poziomu bezpieczeństwa. W systemie informatycznym uruchomiliśmy moduł wspomagający proces zgłaszania i badania wypadków przy pracy, zdarzeń potencjalnie wypadkowych i awarii środowiskowych. Moduł wspiera również wdrażanie

niezbędnych działań profilaktycznych dla całej organizacji. W 2019 roku system raportów, po wstępnych próbach z 2018 roku, był dalej testowany. Przygotowana na jego potrzeby aplikacja służy do zgłaszania i usuwania zagrożeń występujących podczas procesu budowlanego, przez mającą do tego uprawnienia kadrę budowy. Jest ona dalej doskonalona w oparciu o zgłoszenia od użytkowników. Dzięki systemowi obserwujemy zwiększoną wykrywalność wypadków oraz wzrost świadomości kadry odnośnie zdarzeń potencjalnie wypadkowych. Dodatkowo dzięki ujednocnionemu systemowi raportowemu możemy prowadzić bardziej szczegółowe analizy statystyczne.

W przypadku FBSerwis SA do zmniejszenia ryzyka wypadku oraz jednocześnie zwiększenia komfortu podróży przyczynia się działająca od 2018 roku funkcjonalność aplikacji Yanosik, która informuje osoby poruszające się drogami utrzymywanymi przez spółkę o realizowanych robotach drogowych. Dzięki tej funkcjonalności kierowcy mogą uwzględnić prowadzone prace nie tylko w planie podróży, ale też zachować większą ostrożność. W efekcie spada prawdopodobieństwo wypadku, w którym mogliby ucierpieć tak podróżni, jak i nasi pracownicy. Ponadto FBSerwis SA wdraża wiele inicjatyw promujących poprawę bezpieczeństwa np. konkursy „Mamo, Tato pracuj bezpiecznie”, „Razem dla bezpieczeństwa”. W 2019 roku przeprowadzono również pierwsze zawody z udzielania pierwszej pomocy, które obejmowały wszystkie regiony i obszary, w których działa spółka.

102-12 102-13

Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie

Budimex SA od blisko 10 lat jest sygnatariuszem „Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie”, którego celem jest promowanie właściwych postaw w zakresie BHP w branży budowlanej. To największa tego typu inicjatywa. W ramach utworzonego w 2010 roku Porozumienia, 13 największych firm z branży budowlanej współpracuje ze sobą w celu wypracowania najlepszych rozwiązań w zakresie BHP, np. jednolitych wzorów dokumentów, modelu potwierdzania kwalifikacji zawodowych pracowników okresowych czy programu szkoleń okresowych. Plan BIOZ jest jednym z efektów tej współpracy. Podczas posiedzeń Komitetów Sterujących Porozumienia spotykają się prezesi zrzeszonych firm budowlanych. W 2019 roku zajmowali się oni m.in. wypadkami śmiertelnymi, które miały miejsce w ciągu ostatniego roku.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego budownictwo jest na 3. miejscu wśród branż, w których dochodzi do wypadków w miejscu pracy i choć z roku na rok ich liczba maleje, wciąż jest w tym zakresie wiele do zrobienia.

Jako sygnatariusz Porozumienia angażujemy się w wiele projektów, np. wspiera dwa „małe” Porozumienia przy Okręgowych Inspektoratach Pracy w Szczecinie i Białymstoku, gdzie zrzeszone są mniejsze firmy budowlane. Ponadto bierze udział w inicjatywach, gdzie tworzone jest prawo i nowe standardy bezpieczeństwa i ochrony zdrowia. W 2019 roku dyrektor BHP PPOŻ i Ochrony Środowiska został powołany do Zespołu roboczego Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie, w ramach którego wraz ze Stowarzyszeniem Producentów Betonu towarowego w Polsce opracowano standard „Maszyn do Transportu i podawania betonu – wymagania minimalne”.

403-2 403-9 414-2

Wypadkowość

Każdy wypadek opisujemy zgodnie z polską klasyfikacją ustawową oraz zgodnie z procedurami i klasyfikacją przyjętą przez inwestora strategicznego – Grupę Ferrovial, która daje lepsze możliwości analizy statystyk powypadkowych (m.in. są różnice w procesie oceny wypadków oraz definicji wypadków ciężkich). Nasze wewnętrzne samoregulacje są bardziej restrykcyjne niż przepisy prawa w zakresie wypadkowości. Analiza wypadków pozwala jasno określić, jakie konkretnie działania są źródłem zagrożeń i jakiego typu zachowań należy unikać, a do jakich nakłaniać.

Ekspozycja pracowników na zagrożenia zależy od charakteru wykonywanych prac i jest specyficzna dla każdej ze spółek. Nieco inne zagrożenia występują w kontraktach (np. drogowych) Budimeksu a inne na budowach Budimeksu Nieruchomości. Jeśli chodzi o działalność budowlaną, zagrożenia związane są np. z ryzykiem upadku z wysokości lub urazem w kontakcie z maszynami budowlanymi. W przypadku Mostostalu Kraków zagrożenia związane są z wykorzystaniem do obróbki konstrukcji stalowych płyt taśmowych i maszyn z elementami ruchomymi, transportowaniem konstrukcji przy pomocy suwnicy oraz ich załadunkiem i rozładunkiem.

Pracownicy FBService, np. zajmujący się utrzymaniem dróg i autostrad narażeni są m.in. na potrącenia przez pojazdy uczestniczące w ruchu drogowym. Z kolei z gospodarką odpadami wiążą się m.in: zagrożenia związane z czynnikami biologicznymi (np. ułtucia, rozcięcia zakażonymi elementami odpadów) oraz ryzyka potrącenia przez maszyny i pojazdy na terenie i poza terenem zakładu utylizacji.

Przeprowadzona w 2019 roku w Budimeksie powtórna kontrola Sanepidu zakończyła się wynikiem pozytywnym, tj. potwierdziła skuteczność działań naprawczych, które pozwoliły wyeliminować stwierdzone rok wcześniej przekroczenia NDN hałasu na stanowiskach operatora rozścielacza mas bitumicznych oraz pracownika bitumicznego.

W 2019 roku w FBService SA wdrożono szereg działań m.in.: przeprowadzono weryfikację instalacji obiektów (inwentaryzacja), stworzono mapę sieci instalacyjnej obiektów, dokonano pomiarów instalacji, zweryfikowano i zmodyfikowano procedury i instrukcje. Ponadto zainicjowano organizowanie kursów udzielania pierwszej pomocy.

VI edycja Tygodnia Bezpieczeństwa na budowach Budimeksu

Budimex SA zaangażował do tegorocznego Tygodnia Bezpieczeństwa ponad 5000 pracowników własnych i podwykonawców. Do działań i aktywności zachęceno aż 457 z firm podwykonawczych. W organizację wydarzeń włączono 99 instytucji i partnerów. W jej ramach odbyło się ponad 200 aktywności i pokazów.

Spotkania, pokazy pierwszej pomocy oraz akcji ratowniczych, zwiedzanie placów budowy – jak co roku Budimex SA aktywnie zaangażował się w inicjatywę Tygodnia Bezpieczeństwa promującego ideę bezpieczeństwa na budowach. W ponad 200 różnorodnych wydarzeniach organizowanych przez firmę udział wzięło ponad 5100 pracowników.

Pomysłodawcą akcji jest Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie, które powstało jako oddolna inicjatywa kilku generalnych wykonawców. Wszystkich połączył jeden cel – zminimalizowanie, a finalnie całkowite wyeliminowanie wypadków na placach budów.

Tegoroczna edycja Tygodnia Bezpieczeństwa przebiegała pod hasłem nawołującym do sumiennego przestrzegania zasad BHP i działania zawsze zgodnie z wypracowanymi standardami. Żadna oszczędność czasu nie jest warta ryzykowania swoim życiem i zdrowiem. Wśród zaangażowanych instytucji znalazły się m.in. Policja, Straż Pożarna, uczelnie techniczne, służby ratownictwa medycznego czy Państwowa Inspekcja Pracy. Każda z osób biorących udział w akcji to potencjalne, uratowane życie.

Dla pracowników przygotowano szereg spotkań i warsztatów z ekspertami BHP, podczas których mieli oni szansę nauczyć się m.in. pierwszej pomocy, czy zaktualizować swoją wiedzę o bezpieczeństwie. Z kolei osoby zainteresowane pracą służb ratowniczych mogły z bliska przyjrzeć się specjalnie zorganizowanym pokazom. Nie zapominamy też o najmłodszych, dlatego do obchodzenia Tygodnia Bezpieczeństwa zaprosiliśmy także lokalne szkoły i przedszkola. Dzieci w wielu miejscowościach miały okazję odwiedzić place budów i dowiedzieć się, jak należy dbać o swoje bezpieczeństwo.

WPŁYW NA LOKALNE OTOCZENIE I BIORÓŻNORODNOŚĆ

103-1

103-2(413)

103(304)

304-2

W Strategii CSR na lata 2016–2020 zadeklarowaliśmy „Bycie sąsiadem, gościem i partnerem dla społeczności lokalnych”. Tym samym opowiedzieliśmy się m.in. za dążeniem do ograniczenia negatywnego wpływu prowadzonych działań na mieszkańców terenów, które sąsiadują z naszymi budowlami oraz na lokalne ekosystemy. To zobowiązanie dotyczy również podwykonawców. W praktyce ograniczanie wpływu na otoczenie społeczne oznacza również ograniczenie wpływu na otoczenie przyrodnicze – mówimy bowiem o tym samym hałasie, czy pyleniu.

Punktem wyjścia do długofalowej minimalizacji oddziaływania inwestycji, np. drogowej, na otoczenie jest jej odpowiedzialne zaplanowanie. Chodzi tu np. o zaprojektowanie przejść dla zwierząt zgodnie z ich szlakami migracyjnymi, czy stref ekotonowych w lasach wzdłuż tras, które chronią ekosystem lasów. W celu ochrony przyrody tworzone są również systemy odwadniające, czy stawiane przezroczyste ekrany dźwiękochłonne. Formalnie za proces przygotowania projektu, w tym konsultacje społeczne i poziom oddziaływania na środowisko pod daną inwestycję odpowiada jej inwestor. Będąc generalnym wykonawcą nie mamy bezpośredniego wpływu na te kwestie. Natomiast, będąc projektantem na danym kontrakcie, w pełni odpowiadają za przygotowanie inwestycji pod względem środowiskowym i społecznym.

Z kolei o minimalizacji naszego wpływu, jako generalnego wykonawcy, decyduje m.in. staranne zorganizowanie placów budów, zaplecza, odpowiedniego poprowadzenia dróg technologicznych, tak by były one jak

najmniej uciążliwe z punktu widzenia uczestników dróg i okolicznych mieszkańców. Zaplecze budowy, magazyny, składy i bazy transportowe w pierwszej kolejności lokalizujemy na terenach już zagospodarowanych i przekształconych. O ile jest to możliwe, plac budowy znajduje się w bezpiecznej odległości od terenów zamieszkałych. W trakcie realizacji inwestycji materiały i surowce staramy się transportować przede wszystkim z wykorzystaniem wyznaczonych już pasów drogowych. Chronimy też pnie i korzenie drzew przed uszkodzeniami mechanicznymi związanymi z wykorzystaniem ciężkiego sprzętu. Odgradzamy siedliska zwierząt i roślin, a zbiorniki wodne zabezpieczamy przed potencjalnym zanieczyszczeniem substancjami chemicznymi (np. substancjami ropopochodnymi).

Po zakończeniu prac budowlanych stan otoczenia przywracamy do możliwie najbliższego stanowi sprzed budowy. W miejsce drzew, których wycięcia nie dało się uniknąć, sadzimy nowe, co ma na celu skompensowanie przyrodzie strat. Nawet wierzchnia warstwa ziemi (humus), której usunięcie było konieczne, jest powtórnie wykorzystywana. Popularnym działaniem jest tzw. metaplantacja, czyli przenoszenie roślin z terenów objętych budową w nowe miejsca, o tych samych wymaganiach i walorach. Jeśli konieczne jest zasypanie niewielkiego zbiornika wodnego, płazy, gady i ptaki żyjące w tym miejscu po odłowieniu przenoszone są w bezpieczne miejsce. W 2019 roku przeniesionych zostało blisko 2500 osobników płazów, takich jak żaba zielona, żaba moczarowa, żaba trawna, ropucha szara, traszka zwyczajna oraz 6 gadów, takich jak jaszczurka żyworodna.

Harmonogram prowadzenia prac budowlanych jest zależny od cyklu przyrodniczego, co na przykład wpływa na wstrzymanie prac budowlanych w okresie migracji gatunków zwierząt leśnych, płazów czy ryb lub okres lęgowy ptaków. Wszystkie prace spełniają wymogi prawne, w tym dotyczące terenów Natura 2000. Odbywa się również kontrola przyrodnicza obszaru oddziaływania oraz siedlisk na danym obszarze, a po zakończeniu projektu prowadzona jest obserwacja przyrodnicza. Dla wszystkich inwestycji, które potencjalnie mogą mieć znaczący wpływ na otoczenie przyrodnicze, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi, sporządzamy raport oddziaływania na środowisko. W prace nad raportem angażowani są eksperci z różnych dziedzin takich, jak: ornitologia, herpetologia, botanika, itp. W raporcie wskazywane są potencjalne ryzyka oraz rekomendacje rozwiązań, które w jak największym stopniu złagodzą skutki prowadzenia danej inwestycji. Wszystkie działania prośrodowiskowe wspierają specjaliści ds. środowiskowych, którzy na bieżąco monitorują sytuację, wydają wnioski, zalecenia i rekomendacje, m.in. są to przyrodnicy, botanicy, ichtiolodzy, dendrolodzy. Większość budów objęta jest nadzorem przyrodniczym zgodnie z decyzjami środowiskowymi i umowami z podmiotem zlecającym daną inwestycję. Zdarza się, że nadzór odbywa się na wniosek kierownictwa kontraktu lub zapobiegawczo, nawet gdy prawo tego nie nakazuje. Jest to przejaw stosowania przez nas zasady ostrożności.

Na placach budów umieszczamy tablice informujące, gdzie znajduje się miejsce składowania odpadów budowlanych, czy miejsce mycia pomp po betonowaniu, gdzie należy zachować szczególną ostrożność ze względu na występowanie gatunków chronionych lub strefy ochrony drzew. Są to informacje ułatwiające pracownikom i podwykonawcom dbanie o ochronę środowiska. Związany z tym system identyfikacji wizualnej standardów ochrony środowiska wdrożyliśmy stosunkowo niedawno, bo w 2018 roku, a obecność stosownych oznaczeń jest weryfikowana podczas audytów systemu oceny budów.

Jedną z zasad obowiązujących na naszych placach budów jest posiadanie tzw. apteczki środowiskowej, czyli zestawu do szybkiego ograniczenia i neutralizacji wycieków substancji niebezpiecznych dla środowiska takich jak: oleje, substancje ropopochodne. Apteczki

znajdują się w oznakowanych miejscach, a informacja o ich lokalizacji jest szeroko udostępniana pracownikom. Zgodnie z zasadą ostrożności każde potencjalne skażenie traktowane są jako zagrażające środowisku aż do chwili ustalenia ich rodzaju i źródła. Innym wymogiem jest zagospodarowanie wytworzonych przez siebie odpadów, prowadzenia ich ewidencji i odbioru.

Za stosowanie się do przyjętych zasad ochrony środowiska odpowiada nasz Zespół Ochrony Środowiska, który przeprowadza inspekcje i audyty na realizowanych kontraktach. W 2019 roku nie miały miejsca incydenty lub awarie środowiskowe, które skutkowałyby wyrządzeniem szkody w środowisku. W wyniku prowadzonego monitoringu nie zostały zaobserwowane istotne wycieki substancji. Na spółki naszej grupy kapitałowej nie zostały również nałożone kary lub inne sankcje w związku z naruszeniem regulacji środowiskowych. W 2019 roku wojewódzcy inspektorowie ochrony środowiska przeprowadzili 2 kontrole. W obu przypadkach Budimex SA nie zgodził się z ich treścią, w związku z czym sprawy są w toku.

Specyficzne zagrożenia wiążą się z działalnością innych naszych spółek. Działalność w zakresie gospodarowania odpadami (FBSerwis) wiąże się z ryzykiem zanieczyszczenia środowiska związanym z nieprawidłowym postępowaniem z odpadami (np. magazynowanie odpadów w miejscu do tego nieprzystosowanym). W efekcie może dojść do wycieku niebezpiecznych substancji do środowiska gruntowo-wodnego lub emisji substancji złotonnych. Nieprzestrzeganie obowiązujących zasad prowadzenia działalności może też skutkować nadmierną emisją hałasu i substancji zanieczyszczających powietrze. FBSerwis prowadzi działalność w zakresie gospodarowania odpadami według ogólnych wymogów ochrony środowiska oraz stosownych decyzji administracyjnych (pozwolenia zintegrowane, zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów). Pozwolenia wyznaczają ramy działalności i określają:

- sposób postępowania z odpadami obejmujący: procesy przetwarzania odpadów, ilości odpadów przetwarzanych i wytwarzanych, miejsca magazynowania odpadów itd.,
- wymagania zapewniające ochronę środowiska, w tym środki zapobiegające emisjom, sposoby zapobiegania wystąpienia awarii, dopuszczalne poziomy emisji do środowiska.

Stosowane procedury obejmują m.in. zarządzanie strumieniem odpadów oraz zarządzanie emisjami do środowiska (w tym np. zapobieganie i minimalizacja emisji; oczyszczanie strumieni gazów odlotowych).

W 2019 r. spółka FBService podjęła szereg działań mających na celu dostosowanie działalności do nowych wymogów prawnych. Dla zakładów zagospodarowania odpadów i baz magazynowo-transportowych zostały uzgodnione warunki przeciwpożarowe. We wszystkich lokalizacjach, w których prowadzone jest zbieranie lub przetwarzanie odpadów, zainstalowano nowe systemy monitoringu wizyjnego. W 2019 r. rozpoczęto prace związane z modernizacją i rozbudową infrastruktury (rozbudowa hal i placów magazynowych, dostosowanie do wymogów ppoż.).

W 2019 r. miały miejsce dwa incydenty pożarowe w Zakładzie Zagospodarowania Odpadów eksploatowanym przez FBService Kamieńsk Sp. z o.o.:

- 20 kwietnia nastąpił zapłon powierzchni odpadów na składowisku odpadów. W akcji gaśniczej uczestniczyli strażacy oraz personel FBService SA. Dowody wskazują na podpalenie. Policja zidentyfikowała naruszenie ogrodzenia terenu,
- 24 listopada w magazynie paliwa alternatywnego miał miejsce incydent pożarowy polegający na zagrzaniu się i w konsekwencji samozapłonie paliwa RDF. Na miejscu obecna była straż pożarna, jednak ze względu na specyfikę zapłonu nie przystąpiono do akcji gaśniczej. Zarzewie ognia ograniczone do około 1 m³ materiału zostało fizycznie usunięte z budynku sprzętem ciężkim.

103-1(308)

103-2(308)

308-1

308-2

Ochrona przyrody w łańcuchu dostaw

Zobowiązujemy w Kodeksie Kontrahenta naszych podwykonawców do respektowania norm prawnych i decyzji środowiskowej na terenie danej inwestycji. Podwykonawcy, zainteresowani współpracą, w ramach składanej oferty muszą zapoznać się m.in. z wytycznymi dotyczącymi standardów środowiskowych. Wymogi środowiskowe zawarte są w załączniku do umów „Wymagania w zakresie ochrony środowiska”. Każdy podwykonawca ma obowiązek reagowania na sytuacje awaryjne i incydenty środowiskowe zgodnie z systemem i standardem postępowania Grupy Budimex.

Każdy podwykonawca przechodzi przeszkolenie z procedur obowiązujących w zakresie ochrony środowiska, zasad postępowania w przypadku awarii. Ocenie sprawności technicznej poddawany jest również ich sprzęt. Pracownicy nadzoru danej budowy przechodzą specjalistyczne szkolenia z ochrony środowiska, a pozostali pracownicy biorą udział w cyklicznych szkoleniach pt. „Szkolenie z Zarządzania BHP i Ochrony Środowiska na kontrakcie”.

W 2019 roku kwalifikacji wstępnej poddano 885 podwykonawców i wykonano 1420 ocen podsumowujących współpracę, w ramach których analizowane były również kwestie środowiskowe. Stwierdzono nieprawidłowości związane z ochroną środowiska jedynie w 9 przypadkach.

RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW I OCHRONY ŚRODOWISKA

103-1(302) 103-2(302) 103-1(305) 103-2(305) 302-1

Paliwa, energia i emisja CO₂

Nasze zapotrzebowanie na paliwa i energię wynika przede wszystkim z:

- produkcji masy bitumicznej,
- pracy maszyn budowlanych, transportu materiałów, surowców i odpadów,
- wykorzystania pojazdów służbowych.

Bieżąca energochłonność prac (i będąca jej konsekwencją emisyjność) jest ściśle powiązana z etapem, na którym znajduje się aktualnie realizacja inwestycji (np. zwiększone zapotrzebowanie na transport, pracę maszyn, czy produkcję masy bitumicznej). Stosunkowo długi, bo znacząco przekraczający rok, cykl realizacji kontraktu sprawia, że porównywanie zapotrzebowania na energię oraz energochłonności w ujęciu rocznym, bywa dość niemiarodajne. Pozytywne lub negatywne zmiany wyników mogą bowiem wynikać z aktualnego stanu realizacji portfela kontraktów, a nie ze zmian w modelu operacyjnym. Te jednak mają miejsce, ponieważ podejmujemy działania mające na celu właśnie trwałe obniżanie energochłonności i emisyjności, np. poprzez sukcesywną wymianę sprzętu na bardziej przyjazny środowisku. Podejmujemy również działania edukacyjne mające na celu uwrażliwienie pracowników na te kwestie i racjonalizację ich zachowań. Chodzi o zaszczepienie zdrowych nawyków i eliminację złych praktyk, które przekładają się m.in. na zwiększone zużycie paliw i energii. W 2019 roku w Budimeksie SA pojawiły się pierwsze pojazdy elektryczne. Ciekawym rozwiązaniem są też ciche i przyjazne dla środowiska śmieciarki zasilane sprężonym gazem ziemnym (CNG). Trzy takie pojazdy dołączyły we wrześniu do wrocławskiej floty FBSSerwis SA.

103-1(301) 103-2(301) 301-1 301-2

Materiały i surowce

Wpływ na środowisko mają też zwożone na budowę materiały i surowce wykorzystywane podczas realizacji prac. Najczęściej używanymi przez nas surowcami i materiałami są: asfalt drogowy zwykły i modyfikowany, cement, beton, stal, spoiwa hydrauliczne, mączka wapienna, kruszywa: asfaltowe (w tym piasek i grys), budowlane (piasek, żwir), drogowe (piasek, grys i inne), kamień hydrotechniczny i tłuczeń kolejowy. Z tego potencjalnie powtórnemu przetworzeniu ulegają: żużel, urobek skalny, cement, kruszywo łamane do masy bitumicznej, mieszanki z kruszyw łamanych, beton, stal, drewno.

Efektywne zarządzanie zapotrzebowaniem na materiały i surowce oraz ich recykling umożliwia VE (value engineering) – system monitoringu ich zużycia, który służy do optymalizacji wykorzystania materiałów i ograniczenia ilości produkowanych odpadów. VE pozwala również na redukcję kosztów, co jest bardzo dobrym przykładem działania mającego na celu ograniczenie negatywnego wpływu inwestycji na środowisko naturalne, przy jednoczesnym uzyskaniu korzyści biznesowych.

Aby zoptymalizować transport materiałów i tym samym minimalizować ślad węglowy całej inwestycji, posiadamy sieć własnych wytwórni mas bitumicznych, które w razie potrzeby w ciągu 5-6 tygodni mogą być przeniesione do innej lokalizacji.

Gospodarka odpadami

Niekorzystnie na lokalną biosferę mogą wpływać powstające podczas budowy odpady. Zwykle pochodzą one z prac rozbiórkowych i remontów. Ich ilość uzależniona jest od liczby kontraktów i stopnia ich zaawansowania. Gwarantujemy, że odpady usuwane są z najwyższą starannością a te niebezpieczne są odpowiednio zagospodarowywane tak, by nie stanowiły zagrożenia dla ludzi i środowiska. Gospodarowanie odpadami na budowach reguluje Plan Gospodarowania Odpadami zawarty w Planie BIOZ. Jeśli w toku prac budowlanych wytwarzane będą odpady niebezpieczne, wykonawca przed przystąpieniem do prac jest zobowiązany do zawarcia tego w Instrukcji „Bezpiecznego Wykonania Robót” i do reagowania na sytuacje awaryjne i incydenty środowiskowe w trakcie ich realizacji. Prawidłowe zarządzanie odpadami na budowach i monitorowanie ewentualnych pozostałości substancji niebezpiecznych jest koordynowane na bieżąco, w miejscu realizacji inwestycji przez zlokalizowane na jej terenie laboratorium.

Na każdym etapie budowy wytwarzane są innego rodzaju odpady. Gruz ceglany i betonowy powstaje podczas rozbiórki obiektów, w miejscu w którym powstanie nowa inwestycja, a stary asfalt, tłuczeń torowy to odpady powstałe po usunięciu drogi i torów. Najczęściej wytwarzanymi odpadami są: ziemia i gruz, kamienie

oraz odpady z remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej. Wiele z nich można ponownie wykorzystać na kolejnych etapach prowadzonych prac budowlanych. Usunięta ziemia jest pełnowartościowym surowcem i może być zastosowana do prac wykończeniowych. Krzewy czy konary z wyćinki, której często nie da się uniknąć, mogą służyć jako paliwo biomasowe, czy materiał ogrodniczy po tak zwanym zrębkowaniu, czyli zmieleniu na drobne części.

Większość z wytwarzanych na budowach odpadów w sposób ograniczony nadaje się do recyklingu. Niemniej coraz częściej wiele z nich jest wykorzystywanych gospodarczo (np. kruszony beton z rozbiórki może pełnić rolę kruszywa, podobnie usuwana masa bitumiczna – destrukta asfaltowy, jest w 100% ponownie wykorzystywana, itp.). Przy rozbiórce budynków można wykorzystać m.in.: metal, drewno, szkło, gruz czy tłuczeń.

Z kolei działalność Mostostalu Kraków wiąże się głównie z pracami wykorzystującymi stal i inne materiały budowlane. Produkcja zaczyna się od procesu tzw. szepiania ich i łączenia w podgrupy. W dalszej kolejności następuje spawanie, które odbywa się zazwyczaj metodą MIG. Na koniec cała konstrukcja jest poddawana procesom wykończeniowym (m. in. śrutowaniu). Na poszczególnych etapach obróbki materiałów powstają odpady, głównie fragmenty stali, pył i zendra.

PODSUMOWANIE REALIZACJI CELÓW STRATEGII CSR NA LATA 2016-2020

Cele	Miernik (KPI)	2019	
		Cel	Realizacja
Obszar 1: Udoskonalanie standardów bezpieczeństwa i higieny pracy			
Zero wypadków śmiertelnych wśród pracowników spółki i pracowników podwykonawców pracujących na budowie	Liczba wypadków śmiertelnych	0	X
Obniżenie wskaźnika częstości wypadków wśród pracowników Grupy Budimex	Poziom częstości wypadków wśród pracowników Grupy Budimex	<100% poziomu wskaźnika z poprzedniego poziomu	X
Obniżenie wskaźnika ciężkości wypadków wśród pracowników Grupy Budimex	Poziom częstości wypadków wśród pracowników Grupy Budimex	<100% poziomu wskaźnika z poprzedniego poziomu	X

Komentarz:

- w 2019 r. miały miejsce 2 wypadki śmiertelne, w których zginęło 3 pracowników Grupy Budimex (wypadek zbiorowy na obwodnicy Suwałk oraz wypadek śmiertelny na rynku niemieckim). Ponadto w 2019 r. miał miejsce 1 wypadek śmiertelny u podwykonawcy, w którym zginęła 1 osoba,
- nieznacznie wzrósł także wskaźnik częstości wypadków, tj. z 14,18 w 2018 roku, jego wartość podniosła się do 14,98 w 2019 roku (106% wartości z poprzedniego roku),
- ze względu na wypadki śmiertelne wśród pracowników własnych wskaźnik ciężkości wzrósł z 27,45 do 36,6, czyli wyniósł 133 % wskaźnika z roku poprzedniego.

Jednocześnie warto zwrócić uwagę na:

- ustawiczne szkolenia pracowników z zakresu BHP (wzrost liczby przeszkolonych osób oraz całkowitej liczby godzin szkoleń),
- dbałość o ergonomię stanowisk pracy (procent stanowisk pracowników umysłowych, które spełniają przyjęte kryteria ergonomii na poziomie $\geq 80\%$ vs. rok poprzedni),
- zapewnienie środków ochrony zbiorowej i indywidualnej spełniających wymagania norm oraz zapewniających możliwie najwyższy komfort użytkowania (0 uzasadnionych skarg w tym zakresie),
- doskonalenie systemu pierwszej pomocy poprzez wyposażenie kontraktów w sprzęt pierwszej pomocy (>75% wyposażonych budów w pełnej obsadzie osób przeszkolonych),
- bieżące audyty podwykonawców pod kątem BHP (100% kontrolowanych kontraktów pod kątem BHP w miesiącu),
- budowanie kultury organizacyjnej, której kluczowym elementem będzie bezpieczeństwo w pracy (w porównaniu do wcześniejszej edycji badania nastąpił przyrost odpowiedzi pozytywnych na pytanie „Firma poważnie traktuje zagadnienia związane z BHP” z badania atmosfery w miejscu pracy).

		2019	
Cele	Miernik (KPI)	Cel	Realizacja
Obszar 2: Ograniczenie oddziaływania na otoczenie przyrodnicze			
Efektywne wykorzystanie energii i redukcja związanej z nią emisji.	Toe/1 mln przychodu ze sprzedaży	2,85	X (2,90)
Optymalne wykorzystanie surowców i materiałów oraz minimalizacja powstałych odpadów.	%/1 mln przychodu ze sprzedaży	8%	X (1,99%)
Kontrola ryzyk środowiskowych i prewencja powstawania szkodom i awariom środowiskowym	Liczba awarii	0	X (wyciek do ziemi substancji ropopochodnej podczas demontaży kanalizacji)
Komentarz:			
<ul style="list-style-type: none"> Efektywne wykorzystanie energii i redukcja powstałych emisji (Toe/1 mln przychodu ze sprzedaży – 2,80). Optymalne wykorzystanie surowców i materiałów oraz minimalizacja powstałych odpadów (% 1 mln przychodu ze sprzedaży). Kontrola ryzyk środowiskowych (liczba awarii < 1/1 mln przychodu – 0).			
Obszar 3: Bycie sąsiadem, gościem i partnerem dla społeczności lokalnych			
Zero konfliktów na tle środowiskowym, które przyczyniłyby się do zatrzymania prac budowlanych	Liczba konfliktów na tle środowiskowym, które przyczyniłyby się do zatrzymania prac budowlanych	0	V
Obszar 4: Bycie sąsiadem, gościem i partnerem dla społeczności lokalnych			
Zero niezwyfikowanych przypadków potencjalnych zachowań nieetycznych	Liczba niezwyfikowanych przypadków potencjalnych zachowań nieetycznych	0	V
Komentarz:			
<ul style="list-style-type: none"> 100% przeanalizowanych wniosków zgłoszonych przez pracowników podwykonawców. W 2019 r. rozpoznanych zostało 6 zgłoszeń dotyczących nieprzestrzegania zapisów Kodeksu Etyki i/lub Polityki Compliance w Budimeksie SA, z czego 3 dotyczyły kwestii pracowniczych, 2 potencjalnej niegospodarności, 1 naruszenia procedur. 			
Obszar 5: Budowanie unikalnych kompetencji i przyjaznej atmosfery w miejscu pracy			
Maksymalizacja wskaźnika satysfakcji pracowników	Wartość wskaźnika satysfakcji	≥100% poziomu z poprzedniego badania	-
Komentarz:			
Obecnie trudne jest porównanie wyników badania zaangażowania we wskazanych kategoriach względem poprzedniego badania zrealizowanego w 2018 roku: najnowsze wyniki zostały przygotowane w oparciu o inny zestaw pytań.			
Obszar 6: Zapewnienie najwyższej jakości realizacji			
Maksymalizacja wskaźnika Quality Conformance (QC)	Wartość wskaźnika Quality Conformance (QC)	≥100% poziomu z poprzedniego okresu	V
Komentarz:			
Wartość wskaźnika QC za rok 2019 wyniosła 94,6% w porównaniu do 94,3% za rok 2018.			
Obszar 7: Wspieranie kultury innowacyjności			
Wzrost innowacyjności	Wyniki Badania Atmosfery w Miejscu Pracy, pytanie: „Firma zachęca mnie do poszukiwania innowacyjnych form pracy”	≥100% poziomu z poprzedniego okresu	V
Obszar 8: Zapewnienie mechanizmów nadzoru nad społecznymi i środowiskowymi wynikami działalności			
Zapewnienie rzetelnej sprawozdawczości finansowej i pozafinansowej	Raportowanie społeczne	V	V

O RAPORCIE

102-45 **102-52**

Niniejszy raport, jest kolejnym rocznym raportem zintegrowanym, tj. prezentującym całokształt wyników finansowych, społecznych i środowiskowych Grupy Budimex. Układ raportu oraz możliwość porównania zaprezentowanych w nim danych z latami ubiegłymi dostarczają wyczerpujących informacji, pozwalających rzetelnie ocenić wyniki organizacji.

102-10 **102-45** **102-51**

Obejmuje najbardziej istotne działania Grupy Budimex w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 roku. Poprzedni raport został opublikowany w maju 2019 roku. Niniejszy raport zawiera informacje i wyniki dotyczące wyników finansowych wszystkich spółek w Grupie Budimex ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Spośród tych spółek największy wpływ społeczny i środowiskowy miały: Budimex SA, Mostostal Kraków SA, Budimex Nieruchomości Sp. z o.o. oraz FBSerwis Sp. z o.o. (ostatnia ze spółek, w skutek zmian własnościowych od lipca 2019 roku jest w 100% własnością Budimex SA). Na nich właśnie skoncentrowano się opisując niefinansowe aspekty działalności. Raportem nie objęto spółek zależnych, które nie znalazły się w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy ze względu na ich niematerialność. Lista tych spółek znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu Grupy Budimex za rok 2019.

102-54 **102-56**

Raport został opracowany zgodnie z („in accordance”) GRI Standards w podstawowej opcji („Core”) z wykorzystaniem wytycznych IIRC (International Integrated Reporting Council) w zakresie raportowania zintegrowanego. Raport był poddawany nieobligatoryjnej weryfikacji niezależnego audytora. Została ona przeprowadzona przez Deloitte Advisory Sp. z o.o. sp. k. Weryfikacji poddano wybrane wskaźniki GRI (oznaczone „*” w pierwszej kolumnie Tabeli GRI).

102-10 **102-43** **102-46**

Istotność zagadnień w raporcie

Proces definiowania istotnych aspektów został przeprowadzony w Grupie Budimex po raz pierwszy w 2012 roku w ramach kompleksowego badania wśród kluczowych menadżerów. Badanie bazowało na wytycznych normy PN-ISO 26000 i dotyczyło analizy ze wskazaniem kluczowych obszarów odpowiedzialności Grupy. Rok później wybrane obszary zostały ponownie zweryfikowane pod kątem środowiskowym i finansowym, a następnie rozwinięte przez utworzony w 2013 roku Komitet CSR Budimex. Są one również silnie zaakcentowane w Strategii CSR na lata 2016–2020, której rozliczeniem jest raport, i do której obszarów bezpośrednio się odnosi. Obszary te są monitorowane przez Komitet CSR i w razie zajścia istotnych zmian w modelu biznesowym lub otoczeniu, zostałyby zmodyfikowane. Do ich monitoringu wykorzystywane są wyniki ogólnodostępnych badań i analiz dotyczące sektora budowlanego, opinie pracowników Budimex, wymiana doświadczeń w ramach spotkań Komitetu Sterującego przy Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie, w którym zrzeszone są największe firmy branży budowlanej.

Po opublikowaniu w 2019 roku raportu zintegrowanego za rok 2018 zwróciliśmy się do naszych interesariuszy z prośbą o jego ocenę, co miało pomóc nam lepiej komunikować się za pomocą raportu w latach przyszłych. Odpowiadali oni m.in. na pytania odnośnie przejrzystości, czytelności i kompletności zawartych w nim informacji. Ankietowani mogli również podzielić się swoimi wątpliwościami i wskazać oczekiwania wobec przyszłych publikacji. Co ważne, 92% respondentów uznało raport za jasny i przejrzysty. Z kolei 80% stwierdziło, że jest on kompletny i zawiera wszystkie potrzebne informacje.

Zarząd Budimex SA uznał, że nie ma konieczności powtórzenia badania istotności wśród kluczowych menadżerów na potrzeby opracowania niniejszego raportu, ponieważ w porównaniu z rokiem poprzednim nie zaszły żadne znaczące zmiany w tym zakresie. Kwestie takie jak wypadkowość, współpraca z podwykonawcami, bioróżnorodność są nadal najczęściej wskazywanymi przez interesariuszy. Wynika to z niezmiennego zakresu działalności biznesowej oraz wpływu na środowisko i społeczeństwo. Obecnie zdefiniowane obszary są zgodne ze Strategią CSR Budimex na lata 2016-2020.

Lista zagadnień kluczowych dla działalności Grupy Budimex:

- warunki zatrudnienia, bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP),
- wpływ na lokalne otoczenie i bioróżnorodność,
- prewencja zachowań nieetycznych,
- jakość i bezpieczeństwo obiektów budowlanych,
- racjonalne korzystanie z zasobów i zanieczyszczenie środowiska.

103-1 102-47

W oparciu o wspomnianą wcześniej analizę istotności, materialność poszczególnych aspektów określono następująco:

Aspekt społeczny lub środowiskowy	Aspekty oddziaływania i wskaźniki wg GRI	Grupa Budimex	Budimex SA	Budimex Nieruchomości Sp. z o.o.	Mo-stostal Kraków SA	FBSerwis Sp. z o.o.
Warunki zatrudnienia, bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)	<ul style="list-style-type: none"> • Miejsce pracy: bezpieczeństwo i higiena pracy (403-1, 403-2, 403-3) • Ocena dostawców (414-1, 414-2) 	wysoki*	wysoki*	wysoki*	wysoki*	wysoki*
Wpływ na lokalne otoczenie i bioróżnorodność	<ul style="list-style-type: none"> • Bioróżnorodność (304-1, 304-2, 304-3, 304-4) • Ocena środowiskowa dostawców (308-1, 308-2) • Społeczność lokalna (413-1, 413-2) 	wysoki*	wysoki*	wysoki*	wysoki*	wysoki*
Prewencja zachowań nieetycznych	<ul style="list-style-type: none"> • Prawa człowieka: inwestycje (412-3) • Prawa człowieka: mechanizm przekazywania skarg (103-3) • Antykorupcja (205-1, 205-3) 	wysoki*	wysoki*	wysoki*	wysoki*	wysoki*
Jakość i bezpieczeństwo budowlanych obiektów	<ul style="list-style-type: none"> • Zdrowie i bezpieczeństwo klienta (416-1, 416-2) 	wysoki*	wysoki*	wysoki*	wysoki*	niski*
Racjonalne korzystanie z zasobów i zanieczyszczenie środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • Surowce i materiały (301-1, 301-2) • Energia (302-1,) • Emisje (305-1, 305-2, 305-7) • Ścieki i odpady (306-2, 306-3) • Zgodność z regulacjami (307-1) • Ocena środowiskowa dostawców (308-1, 308-2) • Inne (branżowe) (CRE2, CRE8) 	średni*	średni*	średni*	średni*	średni*

*Aspekty, w przypadku których można mówić o odpowiedzialności poszerzonej, tj. uwzględniającej działania dostawców i podwykonawców w łańcuchu dostaw.

Interesariusze

W budowaniu długotrwałych relacji z interesariuszami kierujemy się naszymi firmowymi wartościami, którymi są: odpowiedzialność, etyka, współpraca i ambicja. Powołany przez Grupę Komitet CSR czuwa nad tym, by komunikacja z kluczowymi dla nas grupami interesariuszy prowadzona była w sposób transparenty i na zasadach otwartego dialogu. Narzędzia komunikacji dobieramy w zależności od potrzeb danej grupy. Bierzemy udział w szeregu spotkań oraz konferencji biznesowych i branżowych, mamy profile firmowe w mediach społecznościowych, korzystamy ze sztucznej inteligencji (chat bot), realizujemy projekty społeczne, jesteśmy członkiem stowarzyszeń i organizacji działających na rzecz branży budowlanej, prowadzimy ankiety dla dostawców. W komunikacji bardzo dużą wagę przykładamy również do budowania bezpośrednich relacji.

Mapę interesariuszy tworzy łącznie 6 głównych grup, mających wpływ na Grupę Budimex i takich, na które oddziałuje Grupa. Są to:

- Pracownicy i partnerzy społeczni (pracownicy etatowi, studenci i potencjalni pracownicy, byli pracownicy, związki zawodowe, pracownicy podwykonawców i dostawców, inspekcja pracy i inne zbliżone instytucje nadzoru);
- Inwestorzy (inwestor strategiczny, inwestorzy instytucjonalni, inwestorzy indywidualni, Giełda Papierów Wartościowych w Warszawie, domy maklerskie, banki);
- Klienci (GDDKiA, klienci instytucjonalni, klienci indywidualni, partnerzy biznesowi, kluczowi dostawcy, podwykonawcy, lokalna administracja samorządowa, administracja rządowa);

- Społeczeństwo (społeczności lokalne w obrębie inwestycji, mieszkańcy i liderzy społeczni, szkoły wyższe i pracownicy naukowci/studenci, organizacje techniczne i branżowe);
- Środowisko naturalne (organizacje ekologiczne, inspektorzy nadzoru ochrony środowiska, Lasy Państwowe).
- Media, opinia publiczna.

Za dialog z interesariuszami odpowiada Dział Komunikacji oraz Komitet CSR, który na bieżąco analizuje i aktualizuje czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, które mogą mieć wpływ na proces dialogu oraz istotność kluczowych obszarów odpowiedzialności naszej organizacji. W Grupie obowiązuje zasada prowadzenia dialogu w sposób zdecentralizowany, co oznacza, że przeważają bezpośrednie relacje z interesariuszami. Częstotliwość kontaktu zależy od charakteru danej grupy oraz ich potrzeb. Komunikacja z interesariuszami odbywa się nie tylko w formie działań wymaganych przepisami prawa, czyli np. poprzez publikowanie informacji w raportach bieżących i okresowych, ale jest również uzupełniana licznymi dodatkowymi aktywnościami i narzędziami. Kanały komunikacji z interesariuszami dostosowywane są do danej grupy docelowej. Są to m.in. ankiety dla dostawców, a także wszystkich pozostałych grup interesariuszy, spotkania i konferencje, media społecznościowe, chat bot, projekty społeczne, udział w inicjatywach zewnętrznych, np. Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie.

Za dialog z otoczeniem zewnętrznym odpowiada Dział Komunikacji i Rzecznik Prasowy oraz Biuro Analiz Strategicznych.

TABELE Z DANymi NIEFINANSOWymi

102-45

Tabela 1: Podmioty uwzględnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym

Nazwa jednostki	Siedziba	Udział w kapitale zakładowym oraz liczbie głosów (%)
Budimex SA (jednostka dominująca)	Warszawa / Polska	n.d.
Mostostal Kraków SA	Kraków / Polska	100,00%
Mostostal Kraków Energetyka Sp. z o.o.	Kraków / Polska	100,00%
Budimex Bau GmbH	Kolonia / Niemcy	100,00%
Budimex Nieruchomości Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%
Budimex Budownictwo Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%
SPV-PIM1 Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	100,00%
Budimex Kolejnictwo SA	Warszawa / Polska	100,00%
Budimex Parking Wrocław Sp. z o.o.	Warszawa / Polska	51,00%
FBSerwis SA*	Warszawa / Polska	100,00%
FBSerwis A Sp. z o.o. 1	Warszawa / Polska	100,00%
FBSerwis B Sp. z o.o. 1	Warszawa / Polska	100,00%
FBSerwis Karpatia Sp. z o.o. 1	Tarnów / Polska	100,00%
FBSerwis Wrocław Sp. z o.o. 1	Bielany Wrocławskie / Polska	100,00%
FBSerwis Dolny Śląsk Sp. z o.o. 1	Ścinawka Dolna / Polska	100,00%
FBSerwis Kamieński Sp. z o.o. 1	Kamieński / Polska	80,00%

*Budimex SA kupił 51% akcji FBSerwis SA w dniu 3 lipca 2019 roku i tym samym przejął kontrolę nad spółką i jednostkami od niej zależnymi.

413-1

Tabela 2: Działalność charytatywna i sponsoringowa

	2018	2019
Grupa Budimex		
darowizny (zł)	1 890 000	883 300,00
sponsoring (zł)	1 202 500	1 650 380,00
w tym Budimex SA		
darowizny (zł)	1 890 000	797 930,00
sponsoring (zł)	1 202 500	1 580 480,00

Tabela 3: Działalność innowacyjna

	2018	2019
Nakłady na B+R (z uwzględnieniem nakładów własnych oraz pozyskanych dotacji, w zł)	4745 300	2 101 144,99
Liczba pracowników zaangażowanych w projekty innowacyjne	102	54

Tabela 4: Zatrudnienie na koniec roku

	2018			2019		
	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
Grupa Budimex*	1338	5568	6906	1456	6022	7478
- rynek polski	1334	4496	5830	1451	4987	6438
czas określony	391	1772	2163	376	1820	2196
czas nieokreślony	943	2724	3667	1075	3167	4242
pełen etat	1314	4480	5794	1431	4969	6400
niepełny etat	20	16	36	20	18	38
wiek poniżej 30	482	927	1409	473	863	1336
wiek 30-50	773	2748	3521	879	3048	3927
wiek powyżej 50	79	821	900	99	1076	1175
osoby współpracujące w oparciu o umowy cywilno-prawne**	114	77	191	117	311	428
- rynek niemiecki	4	1072	1076	5	1035	1040
czas określony	0	1052	1052	3	1005	1008
czas nieokreślony	4	20	24	2	30	32
pełen etat	4	1072	1076	5	1035	1040
niepełny etat	0	0	0	0	0	0
wiek poniżej 30	0	120	120	0	145	145
wiek 30-50	1	606	607	1	560	561
wiek powyżej 50	2	346	348	4	330	334
osoby współpracujące w oparciu o umowy cywilno-prawne**	2	1	3	1	2	3
Budimex SA	1216	4782	5998	1187	4415	5602
- rynek polski	1212	3857	5069	1182	3504	4686
czas określony	356	1524	1880	285	1120	1405
czas nieokreślony	856	2333	3189	897	2384	3281
pełen etat	1199	3860	5059	1163	3496	4659
niepełny etat	15	10	25	19	8	27
wiek poniżej 30	451	803	1254	404	624	1028
wiek 30-50	695	2459	3154	704	2316	3020
wiek powyżej 50	68	608	676	74	564	638
osoby współpracujące w oparciu o umowy cywilno-prawne**	99	73	172	76	55	131
- rynek niemiecki	4	925	929	5	911	916
czas określony	0	906	906	2	883	885
czas nieokreślony	4	19	23	3	28	31
pełen etat	4	925	929	5	911	916
niepełny etat	0	0	0	0	0	0
wiek poniżej 30	0	97	97	0	129	129
wiek 30-50	1	537	538	1	499	500
wiek powyżej 50	3	291	284	4	283	287
osoby współpracujące w oparciu o umowy cywilno-prawne**	2	1	3	1	2	3

*dane dla Grupy Budimex obejmują spółki: Budimex SA, Budimex Nieruchomości Sp. z o.o., Mostostal Kraków SA, Budimex Kolejnictwo SA, Budimex Budownictwo Sp. z o.o., FBSerwis SA, włączając działalność na rynku niemieckim (Budimex SA i Mostostal Kraków SA).

**nie wliczane do ogółu pracowników, nie obejmujące podwykonawców.

Tabela 5: Przyjęcia nowych pracowników

	2018			2019		
	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
Grupa Budimex*	273	2481	2754	237	1750	1987
- rynek polski	273	1557	1830	234	791	1025
wiek poniżej 30	164	497	661	128	254	382
wiek 30-50	97	838	935	95	411	506
wiek powyżej 50	12	222	234	11	126	137
% udział nowych pracowników	21%	35%	31%	16%	16%	16%
- rynek niemiecki	0	924	924	3	959	962
wiek poniżej 30	0	162	162	0	185	185
wiek 30-50	0	493	493	1	544	545
wiek powyżej 50	0	269	269	2	230	232
% udział nowych pracowników	0	86%	86%	0	93%	93%
Budimex SA	237	2185	2422	168	1234	1402
- rynek polski	237	1386	1623	165	389	554
wiek poniżej 30	150	418	568	98	132	230
wiek 30-50	79	768	847	59	211	270
wiek powyżej 50	8	200	208	8	46	54
% udział nowych pracowników	20%	36%	32%	14%	11%	12%
- rynek niemiecki	0	799	799	3	845	848
wiek poniżej 30	0	135	135	0	171	171
wiek 30-50	0	435	435	1	477	478
wiek powyżej 50	0	229	229	2	197	199
% udział nowych pracowników	0%	86%	86%	0%	93%	93%

*dane dla Grupy Budimex obejmują spółki: Budimex SA, Budimex Nieruchomości Sp. z o.o., Mostostal Kraków SA, Budimex Kolejnictwo SA, Budimex Budownictwo Sp. z o.o., FBService SA, włączając działalność na rynku niemieckim (Budimex SA i Mostostal Kraków SA).

Tabela 6: Odejścia pracowników

	2018			2019		
	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
Grupa Budimex*	205	1911	2116	237	2111	2348
- rynek polski	205	909	1114	234	1114	1348
wiek poniżej 30	74	260	334	95	283	378
wiek 30-50	110	499	609	124	612	736
wiek powyżej 50	21	150	171	15	219	234
wskaźnik fluktuacji	15,4%	20,3%	19,2%	16,1%	22,3%	20,9%
- rynek niemiecki	0	1002	1002	3	997	1000
wiek poniżej 30	0	175	175	0	142	142
wiek 30-50	0	545	545	1	584	585
wiek powyżej 50	0	282	282	2	271	273
wskaźnik fluktuacji	0,0%	94,6%	94,6%	60%	96%	96%

Budimex SA	185	1596	1781	196	1602	1798
- rynek polski	185	723	908	193	742	935
wiek poniżej 30	66	190	256	87	191	278
wiek 30-50	103	412	515	98	425	523
wiek powyżej 50	16	121	137	8	126	134
wskaźnik fluktuacji	15,2%	18,7%	17,9%	16,3%	21,2%	20,0%
- rynek niemiecki	0	880	880	3	860	863
wiek poniżej 30	0	142	142	0	122	122
wiek 30-50	0	494	494	1	511	512
wiek powyżej 50	0	244	244	2	227	229
wskaźnik fluktuacji	0,0%	96,49%	96,49%	60%	94%	94%

*dane dla Grupy Budimex obejmują spółki: Budimex SA, Budimex Nieruchomości Sp. z o.o., Mostostal Kraków SA, Budimex Kolejnictwo SA, Budimex Budownictwo Sp. z o.o., FBSerwis SA, włączając działalność na rynku niemieckim (Budimex SA i Mostostal Kraków SA).

102-41

Tabela 7: Procent pracowników objętych umowami zbiorowymi

	2018	2019
Grupa Budimex, w tym:	96,5%	81,4%
Budimex SA	99,2%	99,6%
BX Nieruchomości Sp. z o.o.	0,0%	0,0%
BX Kolejnictwo SA	0,0%	0,0%
FBSerwis SA	-	0,0%
Mostostal Kraków SA	99,5%	99,7%

Uwaga: dane odnoszą się do rynku polskiego.

405-2

Tabela 8: Stosunek podstawowego wynagrodzenia mężczyzn i kobiet wg zajmowanego stanowiska

	2018	2019
Grupa Budimex		
Stanowiska robotnicze	20,0%	25,0%
St. nierobotnicze	15,0%	18,0%
St. kierownicze	6,0%	6,0%
St. dyrektorskie	10,7%	10,0%
Zarząd	-	60,0%
Budimex SA		
Stanowiska robotnicze	20,0%	17,8%
St. nierobotnicze	17,0%	19,9%
St. kierownicze	7,0%	7,3%
St. dyrektorskie	14,0%	11,9%
Zarząd	-	-
Budimex Nieruchomości Sp. z o.o.		
Stanowiska robotnicze	17,0%	16,00%
St. nierobotnicze	5,9%	16,7%
St. kierownicze	13,6%	24,0%
St. dyrektorskie	0,7%	1,0%
Zarząd	31,0%	29,6%

	2018	2019
Mostostal Kraków SA		
Stanowiska robotnicze	-	-
St. nierobotnicze	-1,7%	6,0%
St. kierownicze	12,9%	21,6%
St. dyrektorskie	-	-
Zarząd	-	-
Budimex Kolejnictwo SA		
Stanowiska robotnicze	-	-
St. nierobotnicze	29,0%	10,0%
St. kierownicze	-	-
St. dyrektorskie	-	-
Zarząd	-	-
FBSerwis SA		
Stanowiska robotnicze	-	31,3%
St. nierobotnicze	-	32,3%
St. kierownicze	-	10,1%
St. dyrektorskie	-	15,7%
Zarząd	-	-

*dane dla Grupy Budimex obejmują spółki: Budimex SA, Budimex Nieruchomości Sp. z o.o., Mostostal Kraków SA, Budimex Kolejnictwo SA, Budimex Budownictwo Sp. z o.o. (nie obejmują FBSerwis SA. i rynku niemieckiego).

202-1

Tabela 9: Relacja wynagrodzenia na najniższym szczeblu w odniesieniu do oficjalnej płacy minimalnej

	2018			2019		
	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
Grupa Budimex	117%	129%	129%	106%	112%	112%
Budimex SA	125%	133%	125%	146%	152%	152%

Uwaga: dane odnoszą się do rynku polskiego.

401-3A

Tabela 10: Liczba pracowników, którzy na dzień 31 grudnia przebywali na urloпах macierzyńskich

	2018			2019		
	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
Grupa Budimex*	75	6	81	114	6	120
- rynek polski	75	4	79	114	5	119
- rynek niemiecki	0	2	2	0	1	1
Budimex SA	148	277	425	99	6	105
- rynek polski	148	247	395	99	5	104
- rynek niemiecki	0	30	30	0	1	1

*dane dla Grupy Budimex obejmują spółki: Budimex SA, Budimex Nieruchomości Sp. z o.o., Mostostal Kraków SA, Budimex Kolejnictwo SA, Budimex Budownictwo Sp. z o.o., FBSerwis SA, włączając działalność na rynku niemieckim (Budimex SA i Mostostal Kraków SA); bez FBSerwisSA w roku 2018.

401-3B

Tabela 11: Liczba pracowników, którzy w ciągu roku powrócili z urlopów macierzyńskich

	2018			2019		
	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
Grupa Budimex*	72	287	359	87	337	424
- rynek polski	72	259	331	87	315	402
- rynek niemiecki	0	28	28	0	22	22
Budimex SA	70	267	337	76	304	380
- rynek polski	70	241	311	76	283	359
- rynek niemiecki	0	26	26	0	21	21

*dane dla Grupy Budimex obejmują spółki: Budimex SA, Budimex Nieruchomości Sp. z o.o., Mostostal Kraków SA, Budimex Kolejnictwo SA, Budimex Budownictwo Sp. z o.o., FBSerwis SA, włączając działalność na rynku niemieckim (Budimex SA i Mostostal Kraków SA); bez FBSerwisSA w roku 2018.

401-3C

Tabela 12: Odsetek pracowników, którzy w ciągu 12 m-cy od powrotu z urlopu macierzyńskiego zakończyli pracę w firmie

	2018			2019		
	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
Grupa Budimex*	31%	12%	16%	18%	12%	14%
- rynek polski	32%	10,50%	15,20%	18%	10%	11%
- rynek niemiecki	0%	25%	25%	0	55%	55%
Budimex SA	31,4%	11,6%	15,7%	20%	13%	14%
- rynek polski	31,4%	10,4%	15,1%	20%	10%	12%
- rynek niemiecki	0,0%	23,1%	23,1%	0%	52%	52%

*dane dla Grupy Budimex obejmują spółki: Budimex SA, Budimex Nieruchomości Sp. z o.o., Mostostal Kraków SA, Budimex Kolejnictwo SA, Budimex Budownictwo Sp. z o.o., FBSerwis SA, włączając działalność na rynku niemieckim (Budimex SA i Mostostal Kraków SA); bez FBSerwis SA w roku 2018.

405-1

Tabela 13: Różnorodność w organach zarządczych

	2018			2019		
	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
Budimex SA						
Zarząd	0	7	7	0	6	6
wiek poniżej 30	0	0	0	0	0	0
wiek 30-50	0	3	3	0	1	1
wiek powyżej 50	0	4	4	0	5	5
w tym obcokrajowcy	0	0	0	0	0	0
Rada Nadzorcza	1	8	9			
wiek poniżej 30	0	0	0	0	0	0
wiek 30-50	0	1	1	1	0	1
wiek powyżej 50	1	7	8	2	7	9
w tym obcokrajowcy	0	4	4	0	4	4

	2018			2019		
	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie	Kobiety	Mężczyźni	Łącznie
Budimex Nieruchomości sp. z o.o.						
Zarząd	1	3	4	1	3	4
wiek poniżej 30	0	0	0	0	0	0
wiek 30-50	1	1	2	1	1	2
wiek powyżej 50	0	2	2	0	2	2
w tym obcokrajowcy	0	0	0	0	0	0
Rada Nadzorcza	0	3	3	0	4	4
wiek poniżej 30	0	0	0	0	0	0
wiek 30-50	0	0	0	0	1	1
wiek powyżej 50	0	3	3	0	3	3
w tym obcokrajowcy	0	2	2	0	1	1
Mostostal Kraków SA						
Zarząd	0	2	2	0	2	2
wiek poniżej 30	0	0	0	0	0	0
wiek 30-50	0	1	1	0	1	1
wiek powyżej 50	0	1	1	0	1	1
w tym obcokrajowcy	0	0	0	0	0	0
Rada Nadzorcza	1	2	3	1	2	3
wiek poniżej 30	0	0	0	0	0	0
wiek 30-50	1	2	3	1	2	3
wiek powyżej 50	0	0	0	0	0	0
w tym obcokrajowcy	0	1	1	0	1	1
FBSerwis SA						
Zarząd				2	3	5
wiek poniżej 30				0	0	0
wiek 30-50				2	2	4
wiek powyżej 50				0	1	1
w tym obcokrajowcy				0	0	0
Rada Nadzorcza				0	5	5
wiek poniżej 30				0	0	0
wiek 30-50				0	2	2
wiek powyżej 50				0	3	3
w tym obcokrajowcy				0	1	1

404-1

Tabela 14: Przeciętna liczba godzin szkoleniowych na pracownika w ciągu roku

	2018	2019
	Grupa Budimex	
wg płci		
Mężczyźni	7,9	7,1
Kobiety	20,7	16,0
wg stanowiska		
Zarząd	17,9	21,0
Dyrektorzy	33,3	33,9

Stanowiska kierownicze	23,0	17,6
Stanowiska specjalistyczne i inne	5,4	4,9
Łącznie	10	9
w tym Budimex SA		
wg płci		
Mężczyźni	9,0	8,1
Kobiety	21,7	17,2
wg stanowiska		
Zarząd	23,8	23,4
Dyrektorzy	36,6	38,9
Stanowiska kierownicze	24,2	18,3
Stanowiska specjalistyczne i inne	6,1	5,6
Łącznie	12	10

403-8

Tabela 15: System zarządzania BHP

	2018	2019
Grupa Budimex*		
Liczba pracowników własnych i pracowników podmiotów trzecich, pracujących pod nadzorem organizacji, objętych systemem zarządzania BHP	13033	15572
% pracowników własnych i pracowników podmiotów trzecich, pracujących pod nadzorem organizacji, objętych systemem zarządzania BHP	99	93
Liczba pracowników własnych i pracowników podmiotów trzecich, pracujących pod nadzorem organizacji, objętych systemem zarządzania BHP, objęty audytem wewnętrznym	11817	14417
% pracowników własnych i pracowników podmiotów trzecich, pracujących pod nadzorem organizacji, objętych systemem zarządzania BHP, objęty audytem wewnętrznym	99	93
Liczba pracowników własnych i pracowników podmiotów trzecich, pracujących pod nadzorem organizacji, objętych systemem zarządzania BHP, objęty zewnętrznym audytem i certyfikacją	11817	14417
% pracowników własnych i pracowników podmiotów trzecich, pracujących pod nadzorem organizacji, objętych systemem zarządzania BHP, objęty zewnętrznym audytem i certyfikacją	99	93
w tym Budimex SA		
Liczba pracowników własnych i pracowników podmiotów trzecich, pracujących pod nadzorem organizacji, objętych systemem zarządzania BHP	11 058	13 703
% pracowników własnych i pracowników podmiotów trzecich, pracujących pod nadzorem organizacji, objętych systemem zarządzania BHP	100	100
Liczba pracowników własnych i pracowników podmiotów trzecich, pracujących pod nadzorem organizacji, objętych systemem zarządzania BHP, objęty audytem wewnętrznym	11 058	13 703
% pracowników własnych i pracowników podmiotów trzecich, pracujących pod nadzorem organizacji, objętych systemem zarządzania BHP, objęty audytem wewnętrznym	100	100
Liczba pracowników własnych i pracowników podmiotów trzecich, pracujących pod nadzorem organizacji, objętych systemem zarządzania BHP, objęty zewnętrznym audytem i certyfikacją	11 058	13 703
% pracowników własnych i pracowników podmiotów trzecich, pracujących pod nadzorem organizacji, objętych systemem zarządzania BHP, objęty zewnętrznym audytem i certyfikacją	100	100

*dane dla Grupy Budimex obejmują spółki: Budimex SA, Budimex Nieruchomości Sp. z o.o., Mostostal Kraków SA, Budimex Kolejnictwo SA, Budimex Budownictwo Sp. z o.o., FBSSerwis SA, włączając działalność na rynku niemieckim (Budimex SA i Mostostal Kraków) SA.

Tabela 16: Wypadki przy pracy

	2018	2019
Grupa Budimex*		
Wypadki przy pracy śmiertelne wśród pracowników własnych	0	2
Wypadki przy pracy ogółem wśród pracowników własnych	121	130**
Wskaźnik wypadkowości wypadków przy pracy ogółem wśród pracowników własnych	8,89	8,44
Wypadki przy pracy ciężkie wśród pracowników własnych	2	1
Wskaźnik wypadkowości wypadków ciężkich przy pracy ogółem wśród pracowników własnych	0,15	0,06
Wypadki przy pracy lekkie wśród pracowników własnych	119	127
Wskaźnik wypadkowości wypadków lekkich przy pracy ogółem wśród pracowników własnych	8,74	8,24
Wypadki przy pracy śmiertelne wśród pracowników podmiotów trzecich	3	1
Wypadki przy pracy ogółem wśród pracowników podmiotów trzecich	104	72
W tym liczba wypadków zbiorowych pracowników podmiotów trzecich		0
Wskaźnik wypadkowości wypadków przy pracy ogółem wśród pracowników podmiotów trzecich	8,37	4,03
Wypadki przy pracy ciężkie wśród pracowników podmiotów trzecich	3	3
Wskaźnik wypadkowości wypadków ciężkich przy pracy ogółem wśród pracowników podmiotów trzecich	0,24	0,17
Wypadki przy pracy lekkie wśród pracowników podmiotów trzecich	97	68
Wskaźnik wypadkowości wypadków lekkich przy pracy ogółem wśród pracowników podmiotów trzecich	7,81	3,81
w tym Budimex SA		
Wypadki przy pracy śmiertelne wśród pracowników własnych	0	1
Wypadki przy pracy ogółem wśród pracowników własnych	69	72
Wskaźnik wypadkowości wypadków przy pracy ogółem wśród pracowników własnych	7,12	7,46
Wypadki przy pracy ciężkie wśród pracowników własnych	2	1
Wskaźnik wypadkowości wypadków ciężkich przy pracy ogółem wśród pracowników własnych	0,21	0,10
Wypadki przy pracy lekkie wśród pracowników własnych	67	70
Wskaźnik wypadkowości wypadków lekkich przy pracy ogółem wśród pracowników własnych	6,91	7,25
Wypadki przy pracy zbiorowe		
Wśród pracowników własnych		2
Wśród pracowników podmiotów trzecich		0
Łączna liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy		
Wśród pracowników własnych		74
Wśród pracowników podmiotów trzecich		72

*dane dla Grupy Budimex obejmują spółki: Budimex SA, Budimex Nieruchomości s Sp. z o.o., Mostostal Kraków SA, Budimex Kolejnictwo SA, Budimex Budownictwo Sp. z o.o., FBSerwis SA, włączając działalność na rynku niemieckim (Budimex SA i Mostostal Kraków SA). Wypadki oraz wskaźniki wypadkowości wśród pracowników podmiotów trzecich dotyczą wyłącznie spółki Budimex SA.

**w 2019 r. w Budimex SA miały miejsce 2 wypadki zbiorowe w których zostały poszkodowane 4 osoby poszkodowane, w tym miały miejsca 2 zgony. W pozostałych spółkach Grupy nie odnotowano wypadków zbiorowych.

Uwaga: Dla wskaźników wypadkowości wskazanych przez GRI Standards przyjęto przelicznik 1 000 000 h pracy. Tj. kalkulowano je jako iloraz liczby wypadków, dzielonych przez całkowitą liczbę przepracowanych godzin pomnożony następnie przez 1 000 000 h. W przypadku braku dokładnej rzeczywistej liczby przepracowanych godzin przyjmowano iloczyn średniej liczby pracowników w ciągu roku i liczby godzin pracy w roku przy założeniu 8-godzinnego dnia pracy.

Tabela 17: Choroby przy pracy

	2018	2019
Grupa Budimex*		
Liczba osób zmarłych w wyniku chorób zawodowych wśród pracowników własnych	0	0
Liczba zidentyfikowanych przypadków chorób zawodowych wśród pracowników własnych	1	0
Liczba osób zmarłych w wyniku chorób zawodowych wśród pracowników podmiotów trzecich	0	0
Liczba zidentyfikowanych przypadków chorób zawodowych wśród pracowników podmiotów trzecich	0	0

w tym Budimex SA		
Liczba osób zmarłych w wyniku chorób zawodowych wśród pracowników własnych	0	0
Liczba zidentyfikowanych przypadków chorób zawodowych wśród pracowników własnych	1	0
Liczba osób zmarłych w wyniku chorób zawodowych wśród pracowników podmiotów trzecich	0	0
Liczba zidentyfikowanych przypadków chorób zawodowych wśród pracowników podmiotów trzecich	0	0

*dane dla Grupy Budimex obejmują spółki: Budimex SA, Budimex Nieruchomości Sp. z o.o., Mostostal Kraków Sp. z o.o., Budimex Kolejnictwo SA, Budimex Budownictwo Sp. z o.o., FBSerwis SA, włączając działalność na rynku niemieckim (Budimex SA i Mostostal Kraków SA).

301-1

Tabela 18: Surowce i materiały

Surowiec/materiał	J.m.	Budimex SA	
		2018	2019
Papier	tysiące ton	0,1	0,094
Drewno	tysiące m ³	14,03	10,89
Asfalt	tysiące ton	78,84	57,76
Cement	tysiące. ton	231,98	99,86
Beton	tysiące m ³	1681,39	870,40
Spoiva hydrauliczne	tysiące. ton	316,26	100,96
Mączka wapienna	tysiące ton	55,16	29,73
Stal	tysiące ton	78,76	109,49
Kruszywa asfaltowe	tysiące ton	1 660,75	1 102,55
Kruszywa hydrotechniczne	tysiące ton	230,67	163,82
Kruszywa kolejowe	tysiące ton	467,14	1172,65
Pozostałe kruszywa	tysiące ton	19 224,79	21 342,00

Uwaga: Spadek kontraktacji kruszyw asfaltowych wynika z faktu zmniejszonej produkcji mieszanek mineralno-asfaltowych w porównaniu do analogicznego okresu w roku 2018. Wzrost zużycia kruszyw kolejowych i stali jest związany ze wzrostem udziału projektów kolejowych w portfelu zamówień Spółki.

301-2

Tabela 19: Zużycie surowców stanowiące ich wtórne wykorzystanie

Kategoria odzyskiwanego surowca	j.m.	Budimex SA			
		2016	2017	2018	2019
Uboczne produkty spalania /UPS/	tysiące ton	37,61	20,07	6,03	-
Gleba	tysiące ton	1 686,73	1 380,20	1 706,51	86,66
Gruz	tysiące ton	-	91,99	44,32	24,47
Destrukt/frez asfaltowy	tysiące ton	-	66,05	64,77	31,56
Kruszywo	tysiące ton	-	8,69	0	-
Tłuczeń torowy	tysiące ton	-	65,79	39,24	0,29
Materiały sypkie powtórnie wykorzystane jako % zakupionych kruszyw		1,8%	8,2%	8,6%	0,7%

Uwaga: W zakresie ponownego wykorzystania gleby ze względu na zmianę przepisów ustawy o odpadach nastąpiły trudności w uzyskaniu pozwoleń na odzysk/przetwarzanie odpadów, jednocześnie wejście w fazę robót wykończeniowych sprawia, że wolumen robót ziemnych nie był tak duży, jak w latach poprzednich.

Tabela 20: Zużycie paliw i energii elektrycznej

Źródło energii i surowców energetycznych*	j.m.	Grupa Budimex		w tym Budimex	
		2018	2019	2018	2019
Olej napędowy	GJ	370560,04	539988,79	356849,89	426396,15
	tona	8617,68	12557,88	8298,83	9916,19
Benzyna	GJ	22319,78	24937,95	19668,3	21803,86
	tona	503,83	562,94	443,98	492,19
Lekki olej opałowy	GJ	41244,02	24052,12	40791,59	23618,33
	tona	959,16	559,35	948,64	549,26
Olej opałowy ciężki /LSC/	GJ	0	12,44	0	0
	tona	0	0,31	0	0
Energia elektryczna	GJ	96809,32	91329,12	85794,28	66335,14
	MWh	26891,08	25505,69	23831,75	18426,43
Energia elektryczna ze źródeł odnawialnych	GJ	24742,07	9157,93	24742,07	9821,21
	MWh	6872,80	2543,87	6872,80	2728,11
Energia ciepła	GJ	41585,97	41293,07	41291,29	40135,46
	MWh	11551,66	11470,10	11469,8	11148,74
Pył węglowy	GJ	461873,80	292849,28	461873,8	292849,28
	tona	22312,74	14147,31	22312,74	14147,31
Gaz Ziemny Sieciowy	GJ	19457,26	28995,13	8411,47	9516,40
	tona	405,36	604,07	175,24	198,26
Gaz LPG	GJ	337,93	113,81	287,87	113,23
	tona	7,14	2,41	6,09	2,39
Propan	GJ	5344,87	5 225,48	932,06	847,52
	tona	113,00	110,48	19,71	17,92
Łącznie	GJ	1084275,07	954131,48	1040642,61	891436,57
	Toe:	25897,47	22891,41	24855,32	21291,60
	/tona oleju ekwiwalentnego/				
Efektywność energetyczna	GJ/mln PLN			146,05	121,38
	Toe/mln PLN			3,49	2,90

Uwaga: Budimex SA traktuje wszystkie zakupione przez siebie media energetyczne jako zużycie bezpośrednie. Wszystkie paliwa są zużywane przez maszyny i urządzenia będące we władaniu Budimeksu. Pomimo, że część energii elektrycznej jest zużywana przez podwykonawców, również traktowana jest jako zużycie bezpośrednie, ponieważ nie wprowadzono mechanizmów podziału na energię elektryczną zużywaną osobno przez Budimex i podwykonawców. Dane dotyczące Grupy FB Serwis stanowią dane szacunkowe na początek lutego 2020 r. i nie podlegały weryfikacji niezależnego audytora.

Tabela 21: Zakup energii ze źródeł odnawialnych

Wykorzystanie energii odnawialnej	j.m.	Budimex SA			
		2017	2018	2019	Zmiana rok/rok
Zakup energii odnawialnej	GJ	24253,87	24671,46	9649,25	-60,9%
Produkcja energii odnawialnej		11,45	70,62	171,97	143,5%
Łącznie:		24265,32	24742,07	9821,22	-60,3%
Redukcja emisji CO ₂ /zakup/	tona	5469,25	5563,41	2175,90	-60,9%
Redukcja emisji CO ₂ /produkcja/		2,58	15,92	38,78	143,5%
Zakup Jednostek Pochłaniania CO ₂ /carbon offset/		=	8000	0	
Łącznie:		5471,83	13579,34	2214,68	-83,7%
Efektywność	tona/mln złotych	0,93	1,90	0,30	-84,2%

Tabela 22: Emisja CO₂

Emisja CO ₂	j.m.	Mostostal Kraków SA		Budimex Nieruchomości Sp. z o.o.		FBSerwis SA**	Budimex SA	
		2018	2019	2018	2019	2019	2018	2019
Emisja bezpośrednia (Scope 1)	tony	1481,6	1348,45	599,38	1108,83	6754,82	76474,8	64041,40
Emisja pośrednia (Scope 2)	tony	1570,91	1322,76	775,80	1226,18	2995,10	19330,69	14958,57
Łącznie: *	tony	3052,51	2671,21	1375,18	2335,01	9749,92	95805,49 (12,32 ton /mln PLN)	78999,97 (10,77 ton /mln PLN)

*wszystkie wielkości odnoszą się do zużycia wewnątrz organizacji (Zakres 1, Zakres 2).

**dane dotyczące Grupy FB Serwis stanowią dane szacunkowe na początek lutego 2020 r. i nie podlegały weryfikacji niezależnego audytora.

Uwaga: w Budimex SA nie wystąpiła żadna emisja CO₂ biogennego zarówno w Zakres 1, jak i Zakres 2. Obliczenia dokonywane są z wykorzystaniem spójnej metodyki wskaźnikowej obowiązującej w Grupie Ferrovial opartej o GHG Protocol oraz rzeczywiste zużycia wszystkich podstawowych paliw i energii elektrycznej. Z wykluczeniem emisji ze zużycia ciepła systemowego, której nie przewiduje metodyka Grupy Ferrovial.

Tabela 23: Emisja zanieczyszczeń do powietrza - najważniejsze źródła

Nazwa zanieczyszczenia	j.m.	Budimex SA		
		2018	2019	Zmiana
				rok/rok
Dwutlenek siarki	tona	83,70	18,89	-77%
Tlenek azotu	tona	76,55	32,09	-58%
Tlenek węgla	tona	99,27	86,59	-13%
Pył całkowity	tona	39,54	22,89	-42%
Węglowodory aromatyczne	tona	14,82	8,04	-46%
Węglowodory alifatyczne	tona	6,41	3,92	-39%
Łącznie	tona	320,29	172,42	-46%

Tabela 24: Łączny pobór wody

Zużycie wody	Zużycie wody	J.m.	Grupa Budimex		w tym Budimex SA	
			2018	2019	2018	2019
Woda wg źródła	Woda z sieci	m ³	364 841,12	324 370,69	337327,88	217 982,99
	Woda podziemna	m ³	0	2951,00	455	875
	Woda powierzchniowa	m ³	0	0	0	0
	Łącznie	m ³	364 841,12	327321,69	337782,88	218875,99

Tabela 25: Działalność prowadzona na terenach cennych przyrodniczo lub w ich sąsiedztwie

Nazwa kontraktu	Data rozpoczęcia robót	Obszary Chronione
„Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 323 km ok. 32+060 – 36+888 na odcinku Luboszyce –Ciechanów”	22.07.2019	Natura 2000 - strefa chronionego krajobrazu „Dolina Baryczy”

Nazwa kontraktu	Data rozpoczęcia robót	Obszary Chronione
„Realizacja robót budowlanych oraz wykonanie projektu wykonawczego i realizację robót budowlanych na odcinku Podg. Most Wisła - Czechowice - Dziedzice - Zabrzeg linia 139 Czechowice-Dziedzice”	11.10.2019	Rezerwat przyrody „Rotuz”; Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk PLH240039 „Zbiornik Goczałkowicki – Ujście Wisły i Bajerki”; Pomnik przyrody Aleja Dębowa przy ul. Bielskiej i Cieszyńskiej (199 szt.) na terenie gminy Chybie
„S61 Zad3 Wysokie - Raczki”	04.07.2018	Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Rajgrodzkich
Gazociąg Strachocina – Granica RP	19.07.2019	Obszar Natura 2000 - Beskid Niski PLB180002 oraz Bieszczady PLC180001; Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego; Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu; Ciśniańsko - Wetliński Park Krajobrazowy; Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Bieszczady PLC180001; Dorzecze Górnego Sanu PLH180021; Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Beskid Niski PLB180002; Obszar Chronionego Krajobrazu Beskidu Niskiego; Wschodniobeskidzki Obszar Chronionego Krajobrazu; Ciśniańsko - Wetliński Park Krajobrazowy; Ostoja Jaślicka PLH180014
Trasa kaszubska S6 Słupsk - Gdańsk cz.1	11.06.2018	Natura 2000 - Płaty siedlisk przyrodniczych; otulina Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego
Linia kolejowa nr 7 Dęblin - Natęczów	01.04.2019	Obszar Natura 2000 „Puławy” PLH060055; Kazimierski Park Krajobrazowy
Budowa drogi wojewódzkiej nr 992 Jasto	25.03.2019	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Wisłoka z dopływami PLH180052
S3 Miękowo - koniec obw.Brzozowa cz.1	06.05.2019	Obszar Natura 2000 „Puszcza Goleniowska” PLB320012;

306-2

Tabela 26: Odpady

Najważniejsze odpady wg rodzaju		Grupa Budimex		w tym Budimex SA	
		2019	2018	2018	2019
		masa (tony)	masa (tony)	masa (tony)	masa (tony)
Odpady niebezpieczne, w tym:		183,364	1659,277	170,759	1647,82
Kod odpadu	Rodzaj odpadu				
07 01 03*	Rozpuszczalniki chlorowcoorganiczne, roztwory z przemywania i ciecze macierzyste	3,194	0,239	3,194	0,239
08 01 11*	Odpady farb i lakierów zawierające rozpuszczalniki organiczne lub inne substancje niebezpieczne	5,210	5,687	-	-
09 01 01*	Wodne roztwory wywoływaczy i utrwalczy	0,120		-	-
09 01 04*	Roztwory utrwalczy	0,110		-	-
13 01 13*	Inne oleje hydrauliczne			-	-
13 02 05*	Mineralne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	0,490		0,49	-
13 02 08*	Inne oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe	0,400	2,820	0,4	2,82
13 05 07	Zaolejona woda z odwadniania olejów w separatorach			-	-

14 06 03*	Inne rozpuszczalniki i mieszaniny rozpuszczalników	0,050		0,05	-
15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych	24,298	22,985	19,318	19,105
15 01 11*	Opakowania pod ciśnieniem	1,326	0,849	1,326	0,849
15 02 02*	Sorbenty, materiały filtracyjne i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi	21,978	20,912	19,998	19,172
16 01 07*	Filtry olejowe	0,291	0,313	0,216	0,283
16 02 13*	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy	0,130	0,384	-	0,264
16 05 06*	Chemikalia laboratoryjne i analityczne (np. odczynniki chemiczne)		0,094	-	0,094
16 81 01*	Odpady wykazujące właściwości niebezpieczne		0,500		0,5
17 02 04*	Odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych zawierające lub zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. drewniane podkłady kolejowe)	57,380	780,834	57,38	780,834
17 05 03*	Gleba i ziemia, w tym kamienie, zawierające substancje niebezpieczne	32,200	772,320	32,2	772,320
Najważniejsze odpady wg rodzaju					
Odpady niebezpieczne, w tym:		230,114	1659,28	217,509	1647,82
Kod odpadu	Rodzaj odpadu				
17 06 01*	Materiały izolacyjne zawierające azbest	15,440		15,44	-
17 06 05*	Materiały budowlane zawierające azbest	6,767	51,34	6,767	51,34
17 09 03*	Inne odpady z budowy, remontów i demontażu (w tym zmieszane) zawierające substancje niebezpieczne	13,980		13,98	-
Odpady inne niż niebezpieczne, w tym:		109741,425	245484,43	108493,117	243950,46
Kod odpadu	Rodzaj odpadu				
01 04 12	Odpady powstające przy płukaniu i oczyszczaniu kopalni	23,56	495,54	23,56	495,54
02 01 03	Odpadowa masa roślinna	643,01		643,01	-
06 03 99	Inne niewymienione odpady	50160,89		50160,89	-
07 02 99	Inne nie wymienione odpady	1,07	1,21	-	-
10 01 01	Żużle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	138393,7		138393,7	-
10 06 80	Żużle szybowe i granulowane			-	-

12 01 01	Odpady z toczenia i piłowania żelaza i jego stopów	26,67	29,41	-	-
12 01 02	Cząstki i pyły żelaza oraz jego stopów	138,56	124,52	-	-
12 01 13	Odpady spawalnicze	10,65	1,47	5,1	0,9
12 01 21	Zużyte materiały szlifierskie	74,47	3,50	5,5	2,7
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	75,09	78,16	73,3	76,46
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	235,71	51,51	235,38	50,92
15 01 03	Opakowania z drewna	2,01	279,36	2,01	279,36
15 01 04	Opakowania z metali			-	-
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	47,33	75,17	47,24	75,14
15 01 07	Opakowania ze szkła	18,83	0,42	18,83	0,42
15 02 03	Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki)	2,77	2,00	0,81	0,16
16 01 03	Zużyte opony	8,94	3,53	8,94	3,53
16 01 15	Płyny zapobiegające zamarzaniu			-	-
16 01 19	Tworzywa sztuczne	0,02		0,02	-
16 01 20	Szkło	0,05	0,24	0,05	0,24
16 02 14	Zużyte urządzenia		1,49	-	1,40
16 02 16	Elementy usunięte z zużytych urządzeń	0,02	0,11	0,02	0,11
16 06 05	Inne baterie i akumulatory			-	-
17 01 01	Odpady z betonu oraz gruz betonowy	44076,62	62916,32	44076,62	62904,60
17 01 02	Gruz ceglany	17354,81	24497,86	17354,81	24497,86
17 01 03	Odpady innych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia	4,5	28,28	4,5	28,28
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanoego, odpadowych materiałów ceramicznych	6262,61	24583,13	6167,57	24567,18
17 01 81	Odpady z remontów i przebudowy dróg	1524,73	55286,92	1524,73	55286,92
17 01 82	Inne niewymienione odpady		30,14	-	30,14
17 02 01	Drewno	2649,34	3759,89	2649,34	3759,89
17 02 02	Szkło	1,28	39,04	1,28	39,04
Odpady inne niż niebezpieczne, w tym:		109741,4		245484,43	243950,46
Kod odpadu	Rodzaj odpadu				
17 02 03	Tworzywa sztuczne	38,49	67,24	38,49	67,24
17 03 02	Mieszanki bitumiczne	1624,21	2261,42	1624,21	2261,42
17 03 80	Odpadowa papa	80,89	5319,43	80,89	5319,43
17 04 05	Żelazo i stal	1653,208	1706,64	760,93	374,78
17 04 07	Mieszanki metali			-	-
17 04 11	Kable			-	-
17 05 06	Urobek z pogłębiania inny niż wymieniony w 17 05 05		3978,16		3978,16

17 05 08	Tłuczeń torowy	27286,07	50025,48	27286,07	50025,48
17 06 04	Materiały izolacyjne	525,3	745,28	525,3	738,06
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu	9879,42	9091,55	9863,42	9085,09
19 12 12	Odpady z mechanicznej obróbki odpadów			0	-

205-2

205-3

Tabela 27: Kwestie związane z przeciwdziałaniem korupcji

	2018	2019
Liczba potwierdzonych incydentów korupcyjnych	0*	0
Liczba szkoleń w zakresie polityki i procedur antykorupcyjnych	9	10
% pracowników zapoznanych z polityką i procedurami antykorupcyjnymi	100%	100%
Liczba i % osób zajmujących kierownicze stanowiska i pełniących funkcje przełożonych, które ukończyły szkolenia antykorupcyjne	250 (90%)	
Dostawcy, którzy zapoznali się z polityką i przepisami antykorupcyjnymi (zapisy umowne)	100%	100%

*zarejestrowane zostały dwa zgłoszenia, które można uznać za próbę prowokacji korupcyjnej.

406-1

412-3

Tabela 28: Naruszenia praw człowieka, w tym dyskryminacja

	2018	2019
Liczba potwierdzonych przypadków łamania praw człowieka	0	0
Liczba przeanalizowanych ankiet kwalifikacyjnych (dostawcy)	1163	885
Liczba przeanalizowanych ankiet końcowych (dostawcy)	5329	1420

*wskaźniki poddane weryfikacji niezależnego audytora.

GRI Standards	Wytyczne GRI	Obszar wg ISO 26000	SDGs	Komentarz/Opis
GRI 102: General Disclosures 2016				
102-1	Nazwa organizacji	6.3.10 6.4.1 6.4.2 6.4.3 6.4.4 6.4.5 6.8.5 7.8		Grupa Budimex
102-2	Główne marki, produkty i/lub usługi			[O Grupie Budimex] Więcej na www.budimex.pl
102-3	Lokalizacja siedziby głównej organizacji			ul. Siedmiogrodzka 9, 01-204 Warszawa, Polska, www.budimex.pl
102-4	Liczba krajów, w których działa organizacja oraz podanie nazw tych krajów, gdzie zlokalizowane są główne operacje organizacji lub tych, które są szczególnie adekwatne w kontekście treści raportu			[O Grupie Budimex]
102-5	Forma własności i struktura prawna organizacji			Grupa kapitałowa z dominującą Spółką Akcyjną, notowaną na GPW w Warszawie [O Grupie Budimex]
102-6	Obsługiwane rynki z zaznaczeniem zasięgu geograficznego, obsługiwanych sektorów, charakterystyki klientów/konsumentów i beneficjentów			[O Grupie Budimex] [Otoczenie rynkowe i perspektywy rozwoju] Szczegółowe informacje na ten temat można znaleźć w „Sprawozdaniu z działalności Grupy Budimex i Spółki Budimex SA za rok 2019”
102-7	Skala działalności			[O Grupie Budimex] [Model wartości i kultura zarządcza]
102-8*	Liczba pracowników własnych i znajdujących się pod nadzorem spółki wg płci i rodzaju umowy		8	[Łańcuch dostaw] [Tabele z danymi niefinansowymi]
102-9	Łańcuch dostaw organizacji			[Łańcuch dostaw]
102-10	Znaczące zmiany w raportowanym okresie dotyczące rozmiaru, struktury, formy własności lub łańcucha wartości			[O Grupie Budimex] [O raporcie] Szczegółowy opis zmian struktury organizacyjnej Grupy Budimex można znaleźć w „Sprawozdaniu z działalności Grupy Budimex i Spółki Budimex SA za rok 2019”
102-11	Wyjaśnienie, czy i w jaki sposób organizacja stosuje zasadę ostrożności		[Wpływ na lokalne otoczenie i bioróżnorodność] Procedury „Zarządzanie środowiskowe”, „Organizacja i zarządzanie BHP i OŚ na kontrakcie”, będące elementem Zintegrowanego Systemu Zarządzania, definiują m.in. zasady analizy wymagań środowiskowych i pojęcie wpływu na środowisko. Obejmują każdy, czyli i potencjalny rodzaj wpływu.	
102-12*	Zewnętrzne, przyjęte lub popierane przez organizację ekonomiczne, środowiskowe i społeczne deklaracje, zasady i inne inicjatywy		[Warunki, bezpieczeństwo i higiena (BHP)] • Karta Różnorodności (od 2016 roku) (patrz: [Poszanowanie różnorodności]) • Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (patrz: [Szkolenia BHP i prewencja])	
102-13*	Członkostwo w stowarzyszeniach (takich jak stowarzyszenia branżowe) i/lub w krajowych/międzynarodowych organizacjach		[O Grupie Budimex] [Poszanowanie różnorodności] • Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie (patrz: [Szkolenia BHP i prewencja])	

GRI Standards	Wytyczne GRI	Obszar wg ISO 26000	SDGs	Komentarz/Opis
102-14*	Oświadczenie kierownictwa najwyższego szczebla na temat znaczenia zrównoważonego rozwoju dla organizacji i jej strategii	4,7		[List Prezesa]
102-15*	Opis kluczowych wpływów, szans i ryzyk	6.2.7 4.2 6.2		[Otoczenie rynkowe i perspektywy rozwoju] [Model wartości] [Zarządzanie ryzykiem] [Czynniki ryzyka finansowego] [Zarządzanie ryzykiem w łańcuchu dostaw] Ryzyka biznesowe zostały opisane w „Sprawozdaniu z działalności Grupy Budimex i Spółki Budimex SA za rok 2019”
102-16	Wartości organizacji, zasady, kodeksy i normy zachowań i etyki.	4.4 6.6.3	16	[O Grupie Budimex] [Zarządzanie zgodnością, system compliance i etyka]
102-18	Struktura i skład organu zarządzającego organizacją	6.2 7.4.3 7.7.5		[Model wartości] [Ład zarządczy] Szczegółowe informacje można znaleźć w „Sprawozdaniu z działalności Grupy Budimex i Spółki Budimex SA za rok 2019”. Dodatkowo informacje na temat aktualnego składu Zarządu, Rady Nadzorczej i jej komitetów, włączając w to życiorysy poszczególnych osób, można znaleźć na: http://www.budimex.pl/pl/o-budimex/wladze.html
102-40	Lista grup interesariuszy zaangażowanych przez organizację	5.3		[Interesariusze]
102-41	Procent pracowników objętych zbiorowymi układami pracy	6.3.10	8	[Tabele z danymi niefinansowymi]
102-42	Podstawy identyfikowania i selekcji interesariuszy zaangażowanych przez organizację			[Interesariusze]
102-43	Podejście do angażowania interesariuszy włączając częstotliwość angażowania według typu i grupy interesariuszy	5.3		[Istotność zagadnień w raporcie]
102-44	Kluczowe kwestie i problemy poruszane przez interesariuszy oraz odpowiedź ze strony organizacji, również poprzez ich zaraportowanie			[Istotność zagadnień w raporcie] [Interesariusze]
102-45	Jednostki gospodarcze ujmowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym	5.2 7.3.2 7.3.3		[O raporcie] [Tabele z danymi niefinansowymi]
102-46	Proces definiowania zawartości raportu	7.3.4		[Istotność zagadnień do raportu]

GRI Standards	Wytyczne GRI	Obszar wg ISO 26000	SDGs	Komentarz/Opis
102-47	Zidentyfikowane istotne aspekty wpływu społecznego i środowiskowego			[Istotność zagadnień do raportu] [Interesariusze]
102-48	Wyjaśnienia dotyczące efektów jakichkolwiek korekt informacji zawartych w poprzednich raportach z podaniem powodów ich wprowadzenia oraz ich wpływu (np. fuzje, przejęcia, zmiana roku/okresu bazowego, charakteru działalności, metod pomiaru)	7.3.2 7.3.3 7.3.4		brak
102-49	Znaczące zmiany w stosunku do poprzedniego raportu dotyczące zakresu, zasięgu lub metod pomiaru zastosowanych w raporcie			Od roku 2019 w raporcie uwzględniana jest spółka FBSerwis Sp. z o.o.
102-50	Okres raportowania (np. rok obrotowy /kalendarzowy)			Rok finansowy/kalendarzowy: 01.01.2019-31.12.2019
102-51	Data publikacji ostatniego raportu (jeśli został opublikowany)			Maj 2019 (raport zintegrowany)
102-52	Cykl raportowania (roczny, dwuletni, itd.)			[0 raporcie]
102-53	Osoba kontaktowa	5.3 7.5.3 7.6.2		Aldona Orłowski Dyrektor Biura Rekrutacji, Rozwoju i Komunikacji Budimex SA ul. Siedmiogrodzka 9, 01-204 Warszawa Polska aldona.orlowski@budimex.pl tel.: (+48) 22 623 60 00
102-54	Zgodność z GRI Standards			[0 raporcie]
102-55	Indeks GRI			[Indeks GRI]
102-56	Polityka i obecna praktyka w zakresie zewnętrznej weryfikacji raportu. Jeśli nie zawarto takich danych w niezależnym raporcie poświadczającym, wyjaśnienie zakresu i podstaw zewnętrznej weryfikacji oraz relacji pomiędzy organizacją i zewnętrznym podmiotem poświadczającym			[0 raporcie]
GRI 202 Market Presence 2016				
202-1	Wysokość wynagrodzenia pracowników najniższego szczebla w stosunku do płacy minimalnej na danym rynku w głównych lokalizacjach organizacji	6.3.7 6.3.10 6.4.3 6.4.4 6.8.1 6.8.2	1,5,8	[Tabele z danymi niefinansowymi]

GRI Standards	Wytyczne GRI	Obszar wg ISO 26000	SDGs	Komentarz/Opis
202-2	Odsetek wyższej kadry kierowniczej zatrudnionej z rynku lokalnego	6.4.3 6.8.1 6.8.2 6.8.5 6.8.7	8	[Tabele z danymi niefinansowymi] Jako rynek lokalny traktować należy rynek polski. Zasadniczo w spółkach Grupy Budimex zatrudnieni są wyłącznie obywatele polscy. Pojedynczy obywatel polski, reprezentujący głównego udziałowca, zasiadają w organach spółek. Ich liczbę podano w tabeli, obrazującej skład zarządów i rad nadzorczych.
GRI 203 Indirect Economic Impacts 2016				
103-1	Charakter istotnego obszaru	5.2		[Wkład w rozwój infrastruktury i kultura innowacji]
103-2	Podjęcie zarządcze (DMA)	6 7.3.1 7.4.3 7.7.3 7.7.5	16	
203-1	Wkład w rozwój infrastruktury oraz świadczenie usług na rzecz społeczeństwa poprzez działania komercyjne, przekazywanie towarów oraz działania pro-bono. Wpływ tych działań na społeczeństwo	6.3.9 6.8.1 6.8.2 6.8.7 6.8.9	2, 5, 7, 9, 11	
GRI 205 Anti-corruption 2016				
103-1	Charakter istotnego obszaru	5.2		[Zarządzanie zgodnością, system compliance i etyka]
103-2	Podjęcie zarządcze (DMA)	6 7.3.1 7.4.3 7.7.3 7.7.5	16	
103-3	Pomiar i ewaluacja			
205-1	Procent i całkowita liczba jednostek biznesowych poddanych analizie pod kątem ryzyka związanego z korupcją	6.6.1 6.6.2 6.6.3	16	[Zarządzanie zgodnością, system compliance i etyka] W raporcie nie ujawniono narzędzi wykorzystywanych w ich monitorowaniu, uznając je za poufne. Ujawnienie takich informacji, w szczególności sposobu prowadzenia analiz, w ocenie spółki mogłoby przyczynić się do zmniejszenia ich efektywności i zwiększenia zagrożenia zachowaniami nieetycznymi.
205-2	Procent pracowników przeszkolonych w zakresie polityk i procedur antykorupcyjnych organizacji	6.6.1 6.6.2 6.6.3 6.6.6		[Zarządzanie zgodnością, system compliance i etyka]
205-3	Działania podjęte w odpowiedzi na przypadki korupcji	6.6.1 6.6.2 6.6.3		

GRI Standards	Wytyczne GRI	Obszar wg ISO 26000	SDGs	Komentarz/Opis	
GRI 206 Anti-competitive Behavior 2016					
206-1	Całkowita liczba podjętych wobec organizacji kroków prawnych dotyczących przypadków naruszeń zasad wolnej konkurencji, praktyk monopolistycznych oraz ich skutki	6.6.1 6.6.2 6.6.5 6.6.7	16	W roku 2019 wobec żadnej ze spółek Grupy Budimex (tj. Budimex S.A., Budimex Nieruchomości, Mostostal Kraków, FBSerwis w okresie od dnia 3 lipca 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.) nie zostały podjęte kroki prawne dotyczące przypadków naruszeń zasad wolnej konkurencji i praktyk monopolistycznych.	
GRI 301 Materials 2016					
103-1	Charakter istotnego obszaru	5.2		[Materiały i surowce]	
103-2	Podjęcie zarządcze (DMA)	6 7.3.1 7.4.3 7.7.3 7.7.5			
301-1	Wykorzystane surowce/materiały według wagi i objętości	6.5.4	8, 12		[Materiały i surowce] [Tabele z danymi niefinansowymi]
301-2	Procent materiałów pochodzących z recyklingu wykorzystanych w procesie produkcyjnym				
GRI 302 Energy 2016					
103-1	Charakter istotnego obszaru	5.2		[Paliwa, energia i emisja CO ₂]	
103-2	Podjęcie zarządcze (DMA)	6 7.3.1 7.4.3 7.7.3 7.7.5			
302-1	Bezpośrednie i pośrednie zużycie energii według pierwotnych źródeł energii	6.5.4	7, 8, 12, 13		
					[Paliwa, energia i emisja CO ₂] [Tabele z danymi niefinansowymi]
GRI 303 Water 2016					
303-1	Łączne zużycie wody z podaniem źródła			[Tabele z danymi niefinansowymi]	
GRI 304 Biodiversity 2016					
103-1*	Charakter istotnego obszaru	5.2		[Wpływ na lokalne otoczenie i bioróżnorodność]	
103-2*	Podjęcie zarządcze (DMA)	6, 7.3.1 7.4.3 7.7.3 7.7.5			

GRI Standards	Wytyczne GRI	Obszar wg ISO 26000	SDGs	Komentarz/Opis
304-1	Lokalizacja i powierzchnia posiadanych, dzierżawionych lub zarządzanych gruntów zlokalizowanych w obszarach chronionych lub obszarach o dużej wartości pod względem bioróżnorodności poza obszarami chronionymi bądź przylegających do takich obszarów	6.5.6	6, 13, 14, 15	[Tabele z danymi niefinansowymi] W omawianym wskaźniku Budimex wyszczególnił zinventaryzowane obszary i gatunki chronione występujące na terenach swojej działalności nie podając szczegółowych liczb, gdyż są one trudne do oszacowania. W obecnie realizowanych kontraktach Budimex dysponuje jedynie decyzjami środowiskowymi, w których dane liczbowe występują w ograniczonym zakresie.
304-2	Opis istotnego wpływu działalności, produktów i usług na bioróżnorodność obszarów chronionych i obszarów o dużej wartości pod względem bioróżnorodności poza obszarami chronionymi			[Wpływ na lokalne otoczenie i bioróżnorodność]
304-3	Siedliska chronione lub zrewitalizowane			[Tabele z danymi niefinansowymi]
304-4	Liczba gatunków znajdujących się w Czerwonej Księdze Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody i Jej Zasobów (IUCN) oraz na krajowych listach gatunków zagrożonych, zidentyfikowanych na obszarze oddziaływania organizacji według stopnia zagrożenia wyginięciem			Szczegółowe informacje nt obszarów chronionych wymienionych w 304-1, w tym informacje o występowaniu cennych gatunków można znaleźć korzystając z wyszukiwarki: http://natura2000.gdos.gov.pl/wyszukiwarka-n2k
GRI 305 Emissions 2016				
103-1	Charakter istotnego obszaru	5.2		[Paliwa, energia i emisja CO ₂]
103-2	Podejście zarządcze (DMA)	6 7.3.1 7.4.3 7.7.3 7.7.5		
305-1*	Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych (Zakres 1)	6.5.5	3, 12, 13, 14, 15	
305-2	Łączne pośrednie emisje gazów cieplarnianych według wagi (Zakres 2)			
305-7*	Emisja związków NO _x , SO _x i innych istotnych związków emitowanych do powietrza według rodzaju związku i wagi			[Tabele z danymi niefinansowymi] Źródłem emisji zanieczyszczeń są poszczególne wytwórnie mas bitumicznych, których lokalizacje wskazano w tabeli wraz z wielkościami emisji poszczególnych związków. Emisje związane są z pracą otaczarek oraz suszarek kruszywa, a także zbiornikami bitumu, asfaltu, mączki wapiennej i pyłu kamiennego. Zostały one podane w oparciu o dane ze sprawozdań do organów administracji publicznej.

GRI Standards	Wytyczne GRI	Obszar wg ISO 26000	SDGs	Komentarz/Opis
GRI 306 Effluents and Waste 2016				
103-1	Charakter istotnego obszaru	5.2		[Gospodarka odpadami]
103-2	Podejście zarządcze (DMA)	6		
		7.3.1		
		7.4.3 7.7.3 7.7.5		
306-2	Całkowita waga odpadów według rodzaju odpadu oraz metody postępowania z odpadem	6.5.3	3, 6, 12	[Tabele z danymi niefinansowymi]
306-3	Łączna liczba i objętość istotnych wycieków		3, 6, 13, 14, 15	[Wpływ na lokalne otoczenie i bioróżnorodność]
GRI 307 Environmental Compliance 2016				
103-1	Charakter istotnego obszaru	4.6	16	[Wpływ na lokalne otoczenie i bioróżnorodność]
103-2	Podejście zarządcze (DMA)	4.6	16	
307-1	Wartość pieniężna kar i całkowita liczba sankcji pozafinansowych za nieprzestrzeganie prawa i regulacji dotyczących ochrony środowiska	4.6	16	
GRI 308 Supplier Environmental Assessment 2016				
103-1	Charakter istotnego obszaru	5.2		[Ochrona przyrody w łańcuchu dostaw]
103-2	Podejście zarządcze (DMA)	6		
		7.3.1		
		7.4.3 7.7.3 7.7.5		
308-1	Odsetek dostawców, którzy zostali poddani ocenie pod kątem kryteriów środowiskowych	6.3.5 6.6.6 7.3.1		[Zarządzanie ryzykiem niefinansowym w łańcuchu dostaw] [Wpływ na lokalne otoczenie i bioróżnorodność]
308-2	Istotne aktualne i potencjalne zagrożenia środowiskowe w łańcuchu dostaw.	6.3.5 6.6.6 7.3.1		
GRI 401 Employment 2016				
103-1	Charakter istotnego obszaru	6		[Atmosfera pracy i ukierunkowanie na rozwój]
103-2	Podejście zarządcze (DMA)			
401-1	Łączna liczba odejść oraz wskaźnik fluktuacji pracowników, według grup wiekowych, płci i regionu	6.4.3	5, 8	[Tabele z danymi niefinansowymi]
401-2	Świadczenia dodatkowe zapewniane pracownikom pełnoetatowym, które nie są dostępne dla pracowników czasowych lub pracujących w niepełnym wymiarze godzin według głównych jednostek organizacyjnych	6.4.4 6.8.7	8	[Atmosfera pracy i ukierunkowanie na rozwój]

GRI Standards	Wytyczne GRI	Obszar wg ISO 26000	SDGs	Komentarz/Opis
401-3	Odsetek powrotów do pracy i wskaźnik retencji po urlopie macierzyńskim /tacierzyńskim, w odniesieniu do płci	6.4.4	5, 8	[Tabele z danymi niefinansowymi]
GRI 403 Occupational Health and Safety 2018				
103-1	Charakter istotnego obszaru	6 7.3.1 7.4.3 7.7.3 7.7.5		[Warunki, bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)]
103-2	Podjęcie zarządcze (DMA)			
403-1	System zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy (BHP)			
403-2*	Identyfikacja zagrożeń, ocena ryzyka i analiza incydentów			[Warunki, bezpieczeństwo i higiena pracy (BHP)] [Wypadkowość]
403-5	Szkolenia z zakresu BHP			[Szkolenia BHP i prewencja]
403-7	Prewencja BHP i łagodzenie zagrożeń w kontekście relacji biznesowych			
403-8	Pracownicy objęci systemami zarządzania bezpieczeństwem i higieną pracy	6.4.6	8	[Tabele z danymi niefinansowymi]
403-9	Wypadki przy pracy	6.4.6 6.8.8	3, 8	[Wypadkowość] [Tabele z danymi niefinansowymi]
403-10	Choroby zawodowe	6.4.6 6.8.8		[Tabele z danymi niefinansowymi]
GRI 405 Diversity and Equal Opportunity 2016				
103-1	Charakter istotnego obszaru	5.2		[Zarządzanie zgodnością, system compliance i etyka] [Poszanowanie różnorodności]
103-2	Podjęcie zarządcze (DMA)	6.2.3 6.3.7 6.3.10 6.4.3		
103-3	Pomiar i ewaluacja			
405-1	Skład ciał zarządczych i kadry pracowniczej w podziale na kategorie według płci, wieku, przynależności do mniejszości oraz innych wskaźników różnorodności	6.2.3 6.3.7 6.3.10 6.4.3	5, 8	[Tabele z danymi niefinansowymi]
405-2	Stosunek podstawowego wynagrodzenia mężczyzn i kobiet według zajmowanego stanowiska	6.2.3 6.3.7 6.3.10 6.4.3		

GRI Standards	Wytyczne GRI	Obszar wg ISO 26000	SDGs	Komentarz/Opis
GRI 406 Non-discrimination 2016				
103-1	Charakter istotnego obszaru	5.2		[Zarządzanie zgodnością, system compliance i etyka]
103-2	Podjęcie zarządcze (DMA)	6.3.6 6.3.7 6.3.10 6.4.3		
103-3	Pomiar i ewaluacja			
406-1	Całkowita liczba przypadków dyskryminacji oraz działania podjęte w tej kwestii	6.3.6 6.3.7 6.3.10 6.4.3	5, 8, 16	[Zarządzanie zgodnością, system compliance i etyka] [Tabele z danymi niefinansowymi]
GRI 412 Human Rights Assessment 2016				
103-1	Charakter istotnego obszaru			[Zarządzanie zgodnością, system compliance i etyka]
103-2	Podjęcie zarządcze (DMA)	6 7.3.1 7.4.3 7.7.3 7.7.5		
103-3	Pomiar i ewaluacja			
412-3	Procent i całkowita liczba umów inwestycyjnych zawierających klauzule dotyczące praw człowieka lub które zostały poddane kontroli pod tym kątem	6.3.3 6.3.5 6.6.6		[Tabele z danymi niefinansowymi]
GRI 413 Local Communities 2016				
103-1	Charakter istotnego obszaru	5.2		[Działalność społeczna i relacje ze społecznościami] [Wpływ na lokalne otoczenie i bioróżnorodność]
103-2	Podjęcie zarządcze (DMA)	6 7.3.1 7.4.3 7.7.3 7.7.5		
413-1	Charakter, skala i efektywność programów i praktyk w zakresie oceny i zarządzania wpływem działalności organizacji na społeczność lokalną, włączając wpływ wejścia na dany rynek, prowadzenia i zakończenia działalności	6.3.9 6.5.1 6.5.2 6.5.3 6.8		
413-2	Działania o znaczącym potencjalnym bądź istniejącym negatywnym wpływie na lokalną społeczność	6.3.9 6.5.3 6.8	1, 2	[Działalność społeczna i relacje ze społecznościami]

GRI Standards	Wytyczne GRI	Obszar wg ISO 26000	SDGs	Komentarz/Opis
GRI 414 Supplier Social Assessment 2016				
103-1	Charakter istotnego obszaru	5.2		
103-2	Podejście zarządcze (DMA)	6 7.3.1 7.4.3 7.7.3 7.7.5		[Zarządzanie ryzykiem niefinansowym w łańcuchu dostaw] [Wypadkowość]
414-1	Odsetek dostawców, którzy zostali poddani ocenie pod kątem kryteriów pracowniczych	6.3.5 6.4.3	5, 16	[Zarządzanie ryzykiem niefinansowym w łańcuchu dostaw]
414-2	Istotne aktualne i potencjalne zagrożenia stosunków pracowniczych w łańcuchu dostaw	6.6.6 7.3.1		[Wypadkowość]
GRI 416 Customer Health and Safety 2016				
103-1	Charakter istotnego obszaru			
103-2	Podejście zarządcze (DMA)	6 6.7.1 6.7.2 6.7.3 6.7.4 6.7.5 6.7.9 7.3.1 7.4.3 7.7.3 7.7.5 5		[Jakość i jej wpływ na bezpieczeństwo obiektów budowlanych]
416-1	Etapy cyklu życia produktu, na których ocenia się wpływ produktów i usług na zdrowie i bezpieczeństwo w celu poprawy wskaźników oraz procent istotnych kategorii produktów i usług podlegających takim procedurom	6.7.1 6.7.2 6.7.4 6.7.5 6.8.8		[Jakość i jej wpływ na bezpieczeństwo obiektów budowlanych] Opisane w treści raportu procedury mają charakter ogólnie obowiązujący i tym samym odnoszą się do wszystkich (100%) realizowanych kontraktów
416-2	Całkowita liczba przypadków niezgodności z regulacjami i dobrowolnymi kodeksami w zakresie wpływu produktów i usług na zdrowie i bezpieczeństwo na każdym etapie cyklu życia, z uwzględnieniem rodzaju skutków	4.6 6.7.1 6.7.2 6.7.4 6.7.5 6.8.8	16	[Jakość i jej wpływ na bezpieczeństwo obiektów budowlanych]

GRI Standards	Wytyczne GRI	Obszar wg ISO 26000	SDGs	Komentarz/Opis
GRI 419 Socioeconomic Compliance 2016				
419-1	Niezgodność z przepisami prawa i regulacjami społeczno-ekonomicznymi	4.6 6.7.1 6.7.2 6.7.6.	16	<p>W roku 2019 w żadnej ze spółek Grupy Budimex (tj. Budimex S.A., Budimex Nieruchomości, Mostostal Kraków, FBSerwis w okresie od dnia 3 lipca 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.) nie wystąpiły przypadki naruszenia praw ludności rdzennej.</p> <p>W roku 2019 na żadną ze spółek Grupy Budimex (tj. Budimex S.A., Budimex Nieruchomości, Mostostal Kraków, FBSerwis w okresie od dnia 3 lipca 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.) nie zostały nałożone sankcje pozafinansowe z tytułu niezgodności z prawem i regulacjami dotyczącymi dostawy i użytkowania produktów i usług.</p> <p>W roku 2019 w żadnej ze spółek Grupy Budimex (tj. Budimex S.A., Budimex Nieruchomości, Mostostal Kraków, FBSerwis w okresie od dnia 3 lipca 2019 r. do dnia 31 grudnia 2019 r.) nie wystąpiły przypadki niezgodności z regulacjami oraz dobrowolnymi kodeksami dotyczącymi oznakowania i informacji o produktach i usługach.</p>
Suplement sektorowy				
CRE6	Część (odsetek) organizacji działająca w zgodzie z międzynarodowymi systemami zarządzania BHP (np. ISO18000)			W przypadku Budimeksu SA wdrożono i certyfikowano PN-N-18001:2004 i OHSAS 18001:2007. Podobni PN-N-18001:2004 i OHSAS 18001:2007 obowiązuje w Mostostalu Kraków.. Odpowiednio stanowią oni 63% i 8% zatrudnionych (łącznie 71%). Dane dotyczą pracowników w Polsce (certyfikacja na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej).
CRE8	Certyfikacja nawiązujących do zrównoważonego rozwoju nowych obiektów, eksploatacji istniejących i rozbiórki likwidowanych		7, 8, 10, 11, 12	[Wkład w rozwój infrastruktury i kultura innowacji] Ponadto budowa obiektu Atrium Promenada w Warszawie -przebudowa, Warszawa, ul. Ostrobramska 75C, (BREEAM).

